

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ХОРИН
ГУРАВДУГААР ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ**

2023 оны 12 сарын 05 өдөр

Дугаар 01

Чингис хот

**Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны
хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн дүнгийн тухай**

Монгол Улсын Засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.1, 48.2 дахь хэсэг, 35 дугаар зүйлийн 35.1.5 дахь заалтыг тус тус үндэслэн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хорин гуравдугаар Хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

1. Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2023 оны хэрэгжилтийг 90,48 хувь, “Тодорхой үр дүнд хүрсэн” гэж дүгнэсүгэй.

2. Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2023 оны хэрэгжилтийг иргэд, олон нийтэд сурталчлан ажиллахыг аймгийн Засаг дарга (Ц.Чогсомжав)-д даалгасугай.

ДАРГА

Г.ХЭРЛЭНЧУЛУУН

Хэнтий аймгийн Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээий төлөвлөгөөний 2023 оны биелэлт

Д/д	Зорилт	Арга хэмжээ	Суурь түвшин	Шалгуур үзүүлэлт	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин, үр дүн	Үнэлгээ
1. НЭГ. "КОВИД-19" ХАЛДВАРТ ЦАР ТАХЛААС ҮҮДЭЛТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ БОДЛОГО							
1		1.1.1.. Эмнэлгийн нэг удаагийн багаж хэрэгсэл, ариутгалын бодис, эм тарианы нөөцийн бэлэн байдлыг хангана.	70%	Нөөцийн хангалтын хувь	85%	Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны А/211 тоот "Болзошгүй гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед эрүүл мэндийн байгууллагуудын нөөцөд байх эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, хувийн хамгаалах хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис, оношлуурын жагсаалт" тушаалын дагуу эмийн 46 төрөл, эмнэлгийн хэрэгсэл 42 төрөл, нэг удаагийн хувийн хамгаалах хэрэгсэл 11 төрөл, ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис 7 төрөл, түргэвчилсэн оношлуур 5 нэр төрлөөр тус тус нөөц бүрдүүлж, хангалт 88.3%-тай байна.	100%
2	1.1. "Ковид-19" халдварт цар тахлын хүндрэлийг давах туулах	1.1.2.. Халдвараас сэргийлэх мэдээлэл, сургалт сурталчилгаа, тандалт сэргийлэлтийн ажлыг зохион байгуулна.	зорилтот бүлгийн хамрагдалт 45%	Зорилтот бүлгийн хамрагдалтын хувь	Зорилтот бүлгийн хамрагдалт 57%	Халдвараас сэргийлэх чиглэлээр зохион байгуулагдсан олон нийтийн ажилд 28912 иргэн, Эрүүл мэндийн байгууллагуудаар үйлчлүүлсэн 27,456 гаруй иргэнд НЭМҮТ, ЭМЯ-аас бэлтгэн гаргасан 12 төрлийн зөвлөмжийн дагуу зөвлөгөө өгч, тус тус сургалт сурталчилгаанд хамруулсан нь зорилтод бүлгийн хүн амын 71.3%-ийг (56368 иргэн) эзэлж байна. Сургалт сурталчилгааг эрчимжүүлж ажилласнаар тарилгат халдварт өвчний тохиолдол гаргалгүй ажилласан. 2023 оны 2 сараас коронавируст халдварын 78 тохиолдол бүртгэгдэж хавьтлыг тандаж ПГУ шинжилгээг 207 хүнд хийсэн бөгөөд 8 сорьц эерэг гарч эмчилгээнд хамрагдсан. Түргэвчилсэн шинжилгээнд 70 иргэнийг хамруулж, эерэг гарсан тохиолдол бүрийг эмчилсэн.	100%

3	1.2.. Хариу арга хэмжээний нөөцийн бэлэн байдлыг бүрдүүлнэ.	1.2.1. Тохиолдлын удирдлагын тогтолцоонд суурилсан хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг эрсдэлийн түвшин бүрээр нарийвчлан гаргаж, тухай бүр тодотгож ажиллана.	Гамшгийн эрсдэлээс сэргийлэх, авах арга хэмжээний 2020 оны төлөвлөгөөтэй.	Төлөвлөгөөг тодотгож, холбогдох эрх зүйн акт, хэм хэмжээг боловсруулсан байдал.	Төлөвлөгөөг тодотгож, холбогдох эрх зүйн акт, хэм хэмжээг боловсруулж ажилласан байна.	Шадар сайдын 2023 оны 28-р тушаалын дагуу Тохиолдлын удирдлагын тогтолцоонд суурилсан Эрүүл мэндийн албаны хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөнд 2 удаа тодотгол хийн хариу арга хэмжээг авч, нөхцөл байдалд эрсдэлийн үнэлгээ хийж ажилласан. "Газар хөдлөлтийн гамшиг тохиолдож ОНЦ БАЙДАЛ тогтоосон үеийн төрийн байгууллагуудын харилцан хамтын ажиллагаа" сэдэвт Стратегийн команд штабын сургуулилтад 29 эрүүл мэндийн байгууллагын эрүүл мэндийн албаны бэлэн байдлыг хангаж ажилласан. Мөн Зүүн бүсийн аймгуудын дундах "Нэг эрүүл мэнд -Зооноз" сэдэвт "Тарваган тахлын үеийн дадлага сургуулилт" амжилттай зохион байгуулагдаж, 70 гаруй эмч, мэргэжилтнийг хамруулан бэлэн байдлыг хангаж ажилласан.	100%
4	1.3. . Цар тахлын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, шаардлагатай тохиолдолд зарцуулах зорилгоор гамшгийн эрсдэлийн нөөц сангийн санхүүжилтийг нэмэгдүүлнэ.	1.3.1. . Жил бүр орон нутгийн төсвийн 1.0 хувиас доошгүйг төлөвлөж зарцуулна.	247		Жилийн төсвийн 1%	Гамшгаас хамгаалах, эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээний зардалд "Гамшгаас хамгаалах тухай" хуулийн дагуу орон нутгийн төсвийн 1 хувь буюу 395.8 сая төгрөгийг зарцуулахаар тооцон төсөвт тусгасан. 2023 оны байдлаар 393.3 сая төгрөгийг гамшгаас хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд зарцуулан ажиллаж байна.	100%
5	1.4. . Цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авахад зориулсан санхүүжилтийг нэмэгдүүлнэ.	1.4.1.. Орон нутгийн нөөц хөрөнгийн зардлын 30 доошгүй хувийг нэмэлтээр санхүүжүүлнэ.	120		30	Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зардлыг 600.0 сая төгрөгөөр Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар батлуулсан. Үүнээс 180.0 сая төгрөгийг гамшгаас урьчилан сэргийлэх хариу арга хэмжээ авахад зарцуулахаас 2023 оны байдлаар 127.0 сая төгрөгийг зарцуулан ажиллаж байна.	100%

2. ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ

6		2.1.1.1. Сумдад нарийн мэргэжлийн эмч нарын үзлэгийг жил бүр зохион байгуулна.	Зорилтот бүлгийн хамрагдалт 45%	Зорилтот бүлгийн хамрагдалтын хувь	Зорилтот бүлгийн хамрагдалт 60%	Хүн амын дунд зонхилон тохиолдох өвчлөл, эмгэгүүдийг эрт илрүүлэх зорилгоор 4 бүсийн 22 суманд АНЭмнэлэг болон 3-р шатлалын эмнэлгүүдийн /АШУУИС-ийн Япон Монголын эмнэлэг болон НАСС, УНТЭ/ нарийн мэргэжлийн эмч нарын үзлэгт нийт 21275 гаруй хүнийг хамруулсан нь зорилтот бүлгийн 60.2%-д хүрч ажилласан. Нарийн мэргэжлийн эмч нарын үзлэгийн багт дотор, мэдрэл, эмэгтэйчүүд, урологи, шүдний, БЗДХ, сүрьеэгийн үзлэг шинжилгээ хийгдсэн. Шинээр халдварт бус 229 өвчлөл, халдварт 562 өвчлөлийн тохиолдлыг илрүүлж эмчилгээнд хамруулан, эмчийн хяналтад оруулсан.	100%
7	2.1. Өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, хянах, эмчлэх арга хэмжээг эрчимжүүлэн, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд цахим системийг нэвтрүүлэн чанар, хүртээмжийг сайжруулж, хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	2.1.1.2. Хүн амын 70 хувийг эрдэс бодис, макро элементийн (Д, кальци) оношилгоонд хамруулж, эмчилгээний хамрагдалтыг 20-с доошгүй хувьд хүргэнэ.	Иргэдийн 90%-д нь витамин Д дутагдал илэрч байна	Хүн амын дундах Д витамин дутагдлын бууралт, хувиар	Хүн амын Д витамин дутагдал 15 хувиар буурна	Нэгдсэн эмнэлэг нь Д витамин тодорхойлох аппаратаар хангагдсанаар хүн амын дунд эрдэс бодис макро элемент тодорхойлох шинжилгээг насны ангиллаар иргэдэд тасралтгүй хийж шинжилгээний дүгнэлтийг гаргаж бүртгэлжүүлэн ажиллаж байна. Нийт 4168 үйлчлүүлэгчдэд витамин Д болон бусад макро элементүүдийн үзүүлэлтүүдийг нарийвчлан тодорхойлж, шинжилгээнд хамрагдсан иргэдийн 90 орчим хувьд Д витамин дутагдал илэрч эмчилгээнд хамрагдсан. Зорилтот бүлгийн эмчилгээний хамрагдалт 15.8%-тай байна. Хүн амын Д витамин дутагдал өмнөх оноос 9.8 хувиар буурсан.	70%
8		2.1.1.3.. Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний анхдагч болон завсрын эрсдэлт хүчин зүйлийг бууруулах сургалт сурталчилгаанд зорилтот бүлгийн хүн амыг хамруулна.	53%	Зорилтот насны иргэдийн хамрагдалтын хувь	62%	Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний анхдагч эрсдэлт хүчин зүйлийг бууруулах чиглэлээр хүн амын дунд архи, согтууруулах ундаа, тамхины хэрэглээг бууруулах, илүүдэл жин, таргалалтаас сэргийлэх, эрүүл зөв хооллолтыг дэмжих, Осол гэмтлээс сэргийлэх чиглэлээр олон нийтийн 12 төрлийн арга хэмжээ, 13 удаагийн эрүүл мэндийн тэмдэглэлт өдрийг 28 эрүүл мэндийн байгууллагуудтай хамтарч зохион байгуулснаар нийт 32600 гаруй иргэд буюу зорилтот бүлгийн хүн амын 64.4% хамрагдсан. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож буй зүрх судасны өвчлөл болон хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.	100%

9	2.1.2.. Уламжлалт анагаах ухааны тусламж үйлчилгээний төрлийг нэмэгдүүлж, орон нутгийн анхан шатны эмч, мэргэжилтний 85 хувийг сургагч багшаар бэлтгэнэ.	2.1.2.1. УАУЭмнэлгийн тусламж үйлчилгээний төрлийг нэмэгдүүлэх /зүү, засал, дотор, мэдрэл, ахмад, яаралтай тусламж/	2 төрлийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна.	Тусламж үйлчилгээний төрлийг нэмэгдүүлсэн тоо	2 төрлийн тусламж үйлчилгээг нэмэгдүүлэх	2022 онд УАУНЭ (Уламжлалт анагаах ухааны нэгдсэн эмнэлэг) нь 6 төрлийн тусламж үйлчилгээг нэмэгдүүлсэн. Мөн 2023 онд шинээр 2 төрлийн тусламж үйлчилгээг нэмэгдүүлэн, шавар эмчилгээнд 760, чихрийн шижин хөтөлбөрт эмчилгээнд 38 иргэнийг тус тус хамруулсан. Мөн мэдрэлийн тусламж үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлэхээр АШУУИС-ийн МАУОУИС-ийн мэдрэлийн резидентийн 2 жилийн сургалтад 1 их эмч суралцаж байна.	100%
10		2.1.2.2. Анхан шатны эмч мэргэжилтнийг уламжлалт анагаах ухааны сургагч багшаар үе шаттай бэлтгэх	20%	Уламжлалтын сургагч багшаар бэлтгэгдсэн анхан шатны эмч нарын хувь	75%	АШУУИСургууль, МУАУЭСНийгэмлэгтэй хамтран анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын нийт 121 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг "УЛАМЖЛАЛТ АНАГААХ УХААНЫ ОНОШИЛГОО, ЭМЧИЛГЭЭ, НИЙГМИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ" сэдэвт сургалтад хамруулж, сургагч багшаар бэлтгэсэн нь орон нутгийн эмч мэргэжилтнүүдийн 75 хувийг эзэлж байна.	100%
11	2.1.3.. Хеликобактертай тэмцэх, хянах арга хэмжээг хэрэгжүүлж нянгийн шалтгаант ходоодны архаг үрэвслийг эрт илрүүлж, түүнээс үүссэн өвчлөлийн хүндрэлийг 15 хувиар бууруулна.	2.1.3.2.. Хеликобактерийн зорилтод насны хүн амын нарийвчилсан судалгааг гарган эрсдэлийг үнэлж 30-60 насны иргэдийн 60-с доошгүй хувийг оношилгоо, шинжилгээнд хамруулна.	400 гаруй иргэн оношилгоонд хамрагдсан.	Зорилтот насны иргэдийн хамрагдалтын хувь	70%	2022 онд Нэгдсэн эмнэлгийг хеликобактерийг илрүүлэх шинжилгээний 1 аппаратаар хангасан. Мөн хувийн Эрүүл мэндийн байгууллага 1 хеликобактери илрүүлэх шинжилгээний аппарат шинээр үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэн ажиллаж байна.	50%
12		2.1.3.3.. Шинжилгээнд хамрагдсан иргэдийг эмчийн хяналтад оруулж, өвчлөлийн хүндрэлийг бууруулна.	Эмчийн хяналтанд 76 иргэн байна.	Зорилтот насны иргэдийг эмчийн хяналтад хамруулсан байдал.	60%	Хеликобактери илрүүлэх шинжилгээнд эерэг гарсан болон ходоод, улаан хоолойн дуранд өөрчлөлттэй гарсан 3444 иргэнийг эрт илрүүлж, хүндрэлээс урьдчилан сэргийлэн, эмчилгээнд хамруулсан. Эмчилгээний хамрагдалт 51.3% байна.	90%
13	2.1.4.. Сүрьеэ, БЗДХалдварын эрт илрүүлэлтийг эрчимжүүлэн, эмчилгээний үр дүнг 90-с доошгүй хувьд хүргэнэ.	2.1.4.1. Сүрьеэгийн эрт илрүүлгийг зохион байгуулж, эмчилгээний хамрагдалт, чанарыг сайжруулна.	Сүрьеэгийн эмчилгээний хамрагдалт 85%	Эмчилгээний хамрагдалтын хувь	сүрьеэгийн эмчилгээний хамрагдалт 91%	Сүрьеэгийн шинээр 61 тохиолдол бүртгэгдсэн ба эмэнд тэсвэртэй сүрьеэгийн 4 тохиолдол, түүний 312 хавьтлыг үзлэгт бүрэн хамруулж 24 хүнийг далд халдварын эмчилгээнд хамрууллаа. Аймгийн засаг даргын А/371 захирамжийн дагуу Жаргалтхаан, Цэнхэрмандал, Дэлгэрхаан сумдын эрсдэлт бүлгийн 410 иргэнд урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулсан. Эмчилгээний хамрагдалт 95.3% байна.	100%

14		2.1.4.2.. БЗДХ-ын эрт илэрүүлгийг эрсдэлт бүлгийн хүн амд зохион байгуулж, хавьтал илэрүүлэлтийн эмчилгээний хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	Эмчилгээний хамрагдалт 89%, хавьтал илрүүлэлт 0.5 байна.	Эмчилгээний хамрагдалтын хувь, хавьтал илрүүлэлтийн үзүүлэлт	БЗДХ-ын эмчилгээний хамрагдалт 96%, хавьтал илрүүлэлт 0.8	Бэлгийн замаар дамжих халдварын урьдчилан сэргийлэх үзлэгт эрсдэлт бүлгийн 4244 иргэнийг хамруулж шинэ өвчлөл 133 тохиолдлыг илрүүлсэн. Илэрсэн өвчлөлийн эмчилгээний хамрагдалт 100%, хавьтал илрүүлэлт 0.7%-тай байна.	90%
15	2.1.5.. Гуравдугаар шатлалын эмнэлэгтэй хамтран зонхилон тохиолдож буй хавдрыг эрт илрүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулж, 45-с дээш насны иргэдийн 70-с доошгүй хувийг хамруулна.	2.1.5.2.. Зонхилон тохиолдож буй хавдрыг эрт илэрүүлэх үзлэгийг гуравдугаар шатлалын эмнэлэгтэй хамтран зохион байгуулж ажиллах.	38.9	Хавдрын үзлэгийн зорилтот насны хамрагдалтын хувь	45%	ЭМЯ, ХСҮТ, Өргөө амаржих газар, АШУҮИС-тай хамтран зонхилон тохиолдож буй хавдрыг эрт илрүүлэх үзлэг оношилгоог зохион байгуулж, эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулан ур чадварыг нэмэгдүүлж, нийт 8357 иргэнийг хавдрын эрт илрүүлэг шинжилгээнд хамруулсан. Аймгийн хэмжээнд хавдрын хяналтад 847 хүн байгаагаас 2023 оны 10 сарын байдлаар 228 шинэ тохиолдол бүртгэгдсний 46% нь оношлогдсон. Аймгийн хэмжээнд зорилтот 45-аас дээш насны 18528 иргэн байгаагаас урьдчилан сэргийлэх эрт илрүүлэг үзлэг оношилгоонд 8357 иргэн буюу 45.1%-ийг хамруулсан.	100%
16	2.1.6.. "Эрүүл ирээдүй-Эх хүүхдийн эрүүл мэнд" арга хэмжээг салбар дундын оролцоотой зохион байгуулж 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг промилиор бууруулна.	2.1.6.1.. "Эрүүл ирээдүй" арга хэмжээг зохион байгуулна.	2-12 насны хүүхдүүдийн 30%-ийг арга хэмжээнд хамруулсан байна.	2-12 насны хүүхдийн хамрагдалтын хувь	2-12 насны хүүхдүүдийн 70%-ийг арга хэмжээнд хамруулсан байна.	Аймгийн хэмжээнд 2-12 насны нийт 18855 хүүхэд байгаагаас 13312 буюу 70.6% нь хүүхдийн эрт илрүүлэг, урьдчилан сэргийлэх амны хөндийн үзлэгт хамрагдсан. Үүнээс өвчлөлийн шалтгаанаар амны хөндийн өвчлөл 64,7% /шүд цоорох, шүдний гажиг, буйлны үрэвсэл/, харааны бэрхшээл /1,1%/ зонхилон тохиолдож байна. Иймд шүдний эмч нартай хамтран "Амны хөндийн эрүүл мэнд", "А,И,Ү,БЭ" дасгал, "Хамрын амьсгалын ач тус", "Зажлахын гайхамшиг", "Шүд угаах арга" сэдвүүдээр 4 сургууль, 10 цэцэрлэгийн 112 асран хамгаалагч, 44 багш нарыг ажлын байрны сургалтад хамруулсан. Үүний үр дүнд "А,И,Ү,БЭ" дасгалыг цэцэрлэгийнхээ өдөр тутмын үйл ажиллагаанд хэрэгжүүлэн ажиллаж хэвшээд байна.	100%
17		2.1.6.2.. "Эх хүүхдийн эрүүл мэнд" арга хэмжээг зохион байгуулна.	15.8 промилль	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин, промилиор	14.3	"Эх хүүхдийн эрүүл мэнд" арга хэмжээний хүрээнд нярайн эрт үеийн нэн шаардлагатай тусламж үйлчилгээ болон хүүхдийн өвчний цогц менежментийн чиглэлээр 2 удаагийн сургалт зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 60 эмчийг хамруулан, оношилгоо, эмчилгээний ур чадварыг нэмэгдүүлэн ажилласнаар сэргийлж болох эндэгдлийг өмнөх оны мөн үеэс 3 тохиолдлоор бууруулсан. Эхийн эндэгдэл гаргаагүй ажиллаж байна. Сүм, өрхийн Эрүүл	100%

						мэндийн төвүүд орон нутгийн удирдлага, багийн дарга нартай хамтран "Эхийн сүүгээр хооллолтыг дэмжих 7 хоног"-ийн хүрээнд 752 эхэд "Эхийн сүүний ач холбогдол" нөлөөллийн ажлыг зохион 97%-ийг хамруулсан. Жирэмсний эрт үеийн хяналт 93.2 хувь буюу өмнөх оны мөн үеэс 0.9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Нэгдсэн эмнэлгийн төрөх тасгийн нярайн эрчимт эмчилгээний тасгийг ОНТөсвийн 6 сая төгрөгийн санхүүжилтээр тохижуулж эх, нярайд ээлтэй орчныг бүрдүүлэн 84 эх, нярайд тусламж үйлчилгээ үзүүлж, биеийн байдал хүнд 17 нярайг эмчилсэн. Жилийн эцсийн байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тохиолдол 15 буюу 13.6 промилль болж өмнөх оны мөн үеэс 1.1 промилиор буурсан үзүүлэлттэй байна.	
18	2.1.7.. "Элэг бүтэн Монгол" арга хэмжээг хэрэгжүүлж, элэгний Д вирусийн халдвартай иргэдийн 55-с доошгүй хувийг эмчилгээнд хамруулна.	2.1.7.1.. "Элэг бүтэн Монгол" арга хэмжээний хүрээнд вирустай иргэдийн эмчилгээний хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	Элэгний Д вирусийн эмчилгээний хамрагдалт 27.9%-тай.	Д вирустэй иргэдийн эмчилгээний хамрагдалтын хувь	45%	"Элэг бүтэн Монгол" хөтөлбөрийн хүрээнд аймгийн хэмжээнд өссөн дүнгээр 18311 иргэн түргэвчилсэн шинжилгээнд хамрагдсанаас С вирусийн халдвартай 1389, В вирусийн халдвартай 758 үйлчлүүлэгчийг илрүүлж эмчилгээд хамруулсан. Д вирус тоолох шинжилгээнд 3-р шатлалын эмнэлэгт 98 иргэнийг илгээсэн. Элэгний В, С, Д вирустэй иргэдийн эмчилгээний хамрагдалт 76.1%-тай байна.	90%
19	2.1.8.. "Эрчүүдийн эрүүл мэнд" арга хэмжээг зохион байгуулж, нийт эрчүүдийн 60-с доошгүй хувьд хүрч ажиллана.	2.1.8.1.. Эрчүүдийн эрүүл мэндэд нөлөөлж буй эрсдэлт болон эрт илэрүүлэгт хамрагдах зан зүйлд сургах нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулах	Эрчүүдэд зориулсан тусгайлсан нөлөөллийн арга хэмжээ хангалтгүй байна.	эрчүүдийн хамрагдалтын хувь	нийт эрчүүдийн 80%-д нөлөөлнө.	"Эрчүүдийн эрүүл мэнд" арга хэмжээний хүрээнд "Эрүүл чийрэг эр хүн", " Эр хүн та өөрийгөө хайрлаарай" аяныг төрийн болон ТББ-уудтай хамтран суугаа ажил эрхэлдэг албан хаагч, өсвөр насны хөвгүүд, аавуудыг хамруулан лекц, өдөрлөг, эмчийн үзлэгийг зохион байгуулж, 18967 эрчүүдийг хамруулж зорилтот бүлгийн 82.0%-д хүрч ажилласан. Үзлэгээр элэгний вирусийн 8, хеликобактерийн 56, түрүү булчирхайн 6 тохиолдлыг шинээр тус тус илрүүлж эмчилгээнд хамруулсан. /Аймгийн хэмжээнд 19-65 насны 23120 эрчүүд байна /	100%
20	2.1.9.. Яаралтай тусламжийн бэлэн байдал, тоног төхөөрөмж, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл,	2.1.9.1.. Яаралтай тусламжийн бэлэн байдал, тоног төхөөрөмж, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн стандартын	62%	Стандарт хангалтын хувь	69%	Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/294 тоот тушаал болон "Яаралтай тусламжийн биксэнд байх эм, эмнэлгийн хэрэгсэл" MNS 5095:2001 стандартыг хэрэгжүүлэн ажиллаж, амилуулах суурь тусламж үйлчилгээнд нэн шаардлагатай	100%

	тоног төхөөрөмжийн стандартын хангалтыг 10 хувиар нэмэгдүүлнэ.	хангалтыг 10 хувиар нэмэгдүүлнэ.				кетамин тариаг тасалдал үүсэхээс урьдчилан сэргийлж арга хэмжээг зохион байгуулж ажилласан. Аймгийн хэмжээнд эрүүл мэндийн байгууллагуудын яаралтай тусламжийн зайлшгүй шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөц 90% байна.	
21		2.1.9.2.. Яаралтай тусламжийн бэлэн байдал, багаж тоног төхөөрөмжийн хангалтыг нэмэгдүүлэх	Стандарт үзүүлэлттэй харьцуулахад 45% хангагдсан	багаж тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувиар	52%	2023 онд 489.4 сая төгрөгийн 24 төрлийн тоног төхөөрөмжөөр 12 эрүүл мэндийн байгууллагыг хангасан. Үүнд: УТХОруулалтаар яаралтай тусламжийн бэлэн байдлыг хангах зорилгоор /зөөврийн ЭХО, Биохимийн анализатор, өвчтөний ор иж бүрдэл, суурин компьютер г.м/ 233.3 сая төгрөгийн багаж тоног төхөөрөмжүүдийг аймгийн Нэгдсэн Эмнэлэг, Дадал, Жаргалтхаан, Бор-Өндөр, Баянхутаг, Норовлин сумдын эрүүл мэндийн төвүүдэд олгосон. ОНХО-р нэгдсэн эмнэлэг, Цэгцүүлэн дом ӨЭМТөв, Норовлин, Бэрх, Мөрөн, ЗӨСТөвд 145.5 сая төгрөгийн багаж тоног төхөөрөмжийг олгосон. Мөн ДЭМБайгууллага, НҮБ-ын дэмжлэгээр 71.1 сая төгрөгийн ариутгалын багаж хэрэгсэл, орон нутаг дахь шуурхай удирдлагын нэгжид шаардлагатай 7 нэр төрлийн 39.5 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг тус тус олгосон. Яаралтай тусламжийн багаж тоног төхөөрөмжийн хангалт 53.1% байна.	100%
22	2.1.10.. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын шаардлагатай барилга, автомашин, багийн эмчийг унаажуулах асуудлыг үе шаттай шийдвэрлэнэ.	2.1.10.1. Эрүүл мэндийн байгууллага, эмнэлгүүдийг барилгын асуудлыг шийдвэрлэж чанарын шаардлага хангасан тэгш хүртээмжтэй, чанартай үйлчилгээг үзүүлэх орчныг бүрдүүлнэ.	2020 онд Дэлгэрхаан сумын эрүүл мэндийн төвийн барилгад их засвар хийгдсэн.	Шинээр ашиглалт орсон, өргөтгөл, засвар хийгдсэн барилгын тоо	2-с доошгүй ЭМБ-ийн шинэ барилга, өргөтгөл, засвар хийсэн байна.	2023 онд хэрэгжиж буй хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээнд 11 эрүүл мэндийн төвүүдийн барилга тусгагдсанаас Өлзийт, Хэрлэнбаян-Улаан, Өмнөдэлгэр сумын эрүүл мэндийн төвийн барилгын ажлыг 100% хийж гүйцэтгэн ашиглалтад хүлээлгэн өгсөн. Мөн Батноров, Дадал, Батширээт сумын эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилгыг байнгын ашиглалтад хүлээн авсан. Галшар СЭМТөвийн барилгын ажлын явц 83%-тай, Дархан СЭМТөвийн өргөтгөлийн барилгад улсын комисс ажиллаж барилгын ажил стандартын шаардлагын дагуу хийгдээгүй тул хүлээн аваагүй бөгөөд дахин комисс ажиллахаар болсон. Биндэр сумын эрүүл мэндийн төвийн шинэ барилгын ажлын явц 95%-ийн гүйцэтгэлтэй байна.	100%
23		2.1.10.2.. Авто машин нэн шаардлагатай Эрүүл мэндийн байгууллагыг авто машинаар хангах	2020 онд Нэгдсэн эмнэлэгт түргэн тусламжийн нэг	Автомашинаар хангагдсан ЭМБайгууллагын тоо	2-с доошгүй ЭМБ-ийг автомашинаар хангах	2023 онд УТХО, ОНХО-ын 138.3 сая төгрөгийн санхүүжилтээр 7 эрүүл мэндийн байгууллагад шинээр автомашин олгосон. Шинээр олгосон автомашины судалгааг шинэчлэн гаргаж,	100%

			автомашин олгогдсон байна.			цаашид түргэн тусламжийн автомашин шаардлагатай Цэнхэрмандал, Бор-Өндөр Тахилгат, Гурванбаян эрүүл мэндийн төвийн хүсэлтийг ЭМЯ-ны хөрөнгө оруулалтын хэлтэст хүргүүлсэн.	
24		2.1.10.3.. Багийн эмчийг унаагаар хангах	2020 онд 7 багийн эмчийг унаагаар хангасан.	Унаагаар хангагдсан багийн эмчийн тоо	3 багийн эмчийг унаагаар хангах	Багийн эмчийг унаагаар хангах ажлыг сумдын Засаг дарга нарын гэрээний хавсралтад оруулан ажиллаж, 2022 онд Баянхутаг, Баян-Адарга сумдад 14.5 сая төгрөгийн санхүүжилтээр багийн эмчийг унаажуулсан. 2023 онд Батширээт сумын Барх багийн эмчийг хандивын санхүүжилтээр унаажуулсан.	30%
25	2.1.11.. Эрүүл мэндийн байгууллагад цахим үйлчилгээг бүрэн нэвтрүүлж, оношилгоо, эмчилгээнд алсын зайн технологи ашиглаж, мэдээллийн сан үүсгэнэ.	2.1.11.1. Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн амбулаторийн үйлчилгээг бүрэн цахимжуулж, мэдээллийн сан үүсгэх	Цахимжуулалтын ажлын гүйцэтгэл 55%	Цахимжуулалтын ажлын гүйцэтгэлийн хувь	90%	Эрүүл мэндийн байгууллагууд H-info, e-health-2, Нэгдсэн эмнэлэг health.gov.mn программыг өдөр бүр үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна. Анхан шатны ЭМБ-уудын цахим программын өөрчлөлт 7-р сараас эхлэн өөрчлөгдөж health.gov.mn-д шилжүүлэлт хийгдсэн байгаа бөгөөд сургалт, мэдээллээр 7 хоног бүр ханган ажилласнаар цахимжуулалт 93.8%-тай байна. Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн тогтоол өөрчлөгдсөнтэй холбоотойгоор ЭМДЕГазраас цахимаар 2 удаа, танхимаар 1 удаа, ЭМДаатгалын тасагтай хамтран 7 хоног бүр сургалт мэдээлэл өгч ажилласан. Бор-Өндөр сумын эмнэлэг нь e-mongolia-р дамжуулан цаг захиалга, шинжилгээний хариуг авах үйлчилгээг нэвтрүүлээд байна.	100%
26		2.1.11.2.. Алсын зайн технологи ашиглаж оношилгоо, эмчилгээг цаг алдалгүй хүргэх боломжийг бүрдүүлэн ажиллах	АНЭмнэлэгийн 1 тасаг онлайнар оношилгоо оношилгоо эмчилгээ, зөвлөгөө өгөх чиглэлээр ажиллаж байна.	Алсын зайн оношилгоо, мобайлыг шинээр нэвтрүүлсэн ЭМБайгууллагын тоо	шинээр 2 ЭМБ-д алсын зайн оношилгоо болон мобайлыг нэвтрүүлэх	Аймгийн хэмжээнд бүх Эрүүл мэндийн байгууллагууд цахим системд холбогдон алсын зайн оношилгоогоор тусламж үйлчилгээ үзүүлэх боломж бүрдсэн. 2023 онд ДЭМБ-ээс Өмнөдэлгэр, Батширээт, Биндэр сумын Эрүүл мэндийн төв мобайл технологиор хангагдан ажиллаж байна. Нэгдсэн эмнэлэг нь алсын зайн оношилгоог ашиглан эх барих яаралтай тусламжийн чиглэлээр 1, мэдрэлийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр 5 удаа, сэхээн амьдруулах чиглэлээр 4 удаа телемедиценээр зөвлөгөө авч, цаг алдалгүй тусламж үйлчилгээг үзүүлсэн.	90%
27	2.1.12.. Орон нутгийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн эмийн	2.1.12.1. Орон нутагт эмийн бодлогыг хэрэгжүүлж, сургалт сурталчилгааг эрчимжүүлнэ.	Хэрэгжилт 75%	Эмийн бодлогын хэрэгжилтийн хувь	Эмийн бодлогын хэрэгжилтийн	2023 онд эмийн бодлогын хүрээнд хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, төлөвлөгөөг батлуулан, хэрэгжилтийг 86.9%-тай хангаж ажилласан. Хурх тосгонд шинээр эмийн сангийн тусгай	100%

	бодлогыг хэрэгжүүлж, эмийн зохистой хэрэглээг сурталчилж, эрүүл мэндийн байгууллага бүр антибиотикийн хэрэглээнд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулна.				хувь 87%-д хүрсэн байна.	зөвшөөрөл олгож тосгоны иргэдийг эм, эмнэлгийн хэрэгслээр тасралтгүй, жигд, хүртээмжтэй хангах боломж бүрдсэн.	
28	байгууллага бүр антибиотикийн хэрэглээнд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулна.	2.1.12.2.. ЭМБайгууллага бүр антибиотикийн хэрэглээнд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулна.	-	эмийн сангийн хамрагдалтын хувь	нийт эмийн сангийн 85%-ийг хамруулна.	Аймгийн хэмжээнд нийт 51 эмийн сан үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас Хэрлэн суманд 15, бусад сум, тосгонд 36 эмийн сан ажиллаж байна. ЭЭХХЗГ, Эм холбоо, Тусгай зөвшөөрлийн комисс, холбогдох мэргэжилтнүүд хамтран 45 эмийн сангийн үйл ажиллагаа болон антибиотикийг жороор олгож буйд хяналт хийсэн нь нийт эмийн сангийн 88.3%-ийг эзэлж байна.	100%
29	2.2.1. “Олимп” цогцолборын орчин нөхцөлийг сайжруулж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.	2.2.1.2. Бүх нийтийн болон нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэх спорт цогцолбор байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.		Спорт цогцолборын ажил эхэлсэн байна.	Дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Бүх нийтийн болон нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэн улсын төсөвт хөрөнгийг суулгаж өгснөөр 2023 онд Хэрлэн суманд Хэрлэн лаборатори 1-р сургуулийн спорт заал, 1 тэрбум 300 сая төгрөгийн өртөг бүхий 300 хүний суудалтай Хэрлэн 4-р сургуулийн спорт заал, Өмнөдэлгэр 8,9 тэрбум төгрөгийн өртөг бүхий спорт заал, Жаргалтхаан суманд 8,1 тэрбум төгрөгийн өртөг бүхий спорт заал тус тус Улсын төсөвт хөрөнгөөр шинээр ашиглалтад орсон.	100%
30	2.2.3. “Нийтийг хамарсан үндэсний болон нийтийн биеийн тамир, бүх нийтийн спортын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагуудыг түшиглэн биеийн тамираар хичээллэгсэдийг нэмэгдүүлнэ.	2.2.3.1. . Биеийн тамир, спортын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагыг чадваржуулах, дэмжих, төрийн зарим чиг үүргийг шилжүүлэх замаар хамтран ажиллаж, биеийн тамираар хичээллэгсдийн тоог нэмэгдүүлнэ.	23 холбоонд 3000 гаруй хүн хамрагдаж байна.		Биеийн тамираар хичээллэдэг иргэдийн тоо нэмэгдсэн байна.	2023 онд БТСГазарт бүртгэлтэй 23 спортын холбоо, 8 клуб, 6 төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллаж биеийн тамирын чиглэлээр "Өглөөний дасгал" хөтөлбөр, "Цаг гаргая", "Цахим алхалт 2023" аяныг тус тус зохион байгуулсан ба биеийн тамирын 85 арга хэмжээнд аймгийн хэмжээнд давхардсан тоогоор 15110 иргэн хамрагдсан нь өмнөх оноос 5000-аар нэмэгдсэн байна	100%
31	ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагуудыг түшиглэн биеийн тамираар хичээллэгсэдийг нэмэгдүүлнэ.	2.2.3.2.. Үндэсний болон спортын их наадам зохион байгуулна.			Монголын Бүх ард түмний спортын их наадам, Хүүхдийн спортын их наадам	Монголын Хүүхдийн Спортын өвөл, зуны VII наадам 2023 онд зохион байгуулагдаж байгаа ба Хүүхдийн спортын VII наадмын өвлийн спортын шигшээ тэмцээнд 64 тамирчин спортын 4 төрөлд оролцож 1 мөнгө, 3 хүрэл медаль хүртэж СДМастер 1 төрсөн бол МОНГОЛЫН ХҮҮХДИЙН СПОРТЫН VII НААДМЫН ШИГШЭЭ ТЭМЦЭЭН 2023 оны 6 дугаар сарын 19-29-ний өдрүүдэд Баянхонгор аймагт буюу анх удаа орон нутагт амжилттай зохион байгуулагдлаа. МОНГОЛЫН ХҮҮХДИЙН СПОРТЫН VII НААДМЫН ШИГШЭЭ ТЭМЦЭЭНД Хэнтий	100%

						аймгийн 213 тамирчин дасгалжуулагчид спортын 17 төрлөөр амжилттай оролцож 6 алт, 6 мөнгө, 15 хүрэл нийт 27 багц медаль хүртэж багийн нийлбэр дүнгээр 7-р байрт шалгарлаа. Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2.2.3.2 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монголын Хүүхдийн спортын VII наадмын шигшээ тэмцээнд баг тамирчдыг оролцуулахад 50.000.000 (тавин сая) төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.	
32	2.2.4. ” Өсвөрийн шигшээ багийн үйл ажиллагааг клубын системд шилжүүлнэ.	2.2.4.1. . Өсвөрийн шигшээ багийн үйл ажиллагааны үр дүнг тооцож, төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуй нэгж, байгууллагын хамтын ажиллагаанд уялдуулан санхүүжилтийн эх үүсвэрийг төлөвлөнө.			Үйл ажиллагаа чанаржиж, санхүүжилтийг үр дүнд суурилан олгодог болсон байна.	Өсвөр үеийн шигшээ баг нь 2023 онд 150,000,000 төгрөгийн санхүүжилттэй, спортын 15 төрлөөр 363 тамирчин хичээллэж, Улс, Бүсийн 18 удаагийн уралдаан, тэмцээнд давхардсан тоогоор 752 тамирчин оролцож, нийт Алт-57, Мөнгө-54, Хүрэл-87 нийт 198 багц медаль тус тус хүртсэн амжилтыг гаргасан байна. Өсвөрийн шигшээ багийн спортын төрлүүдээр 2023 онд нийт 7 спортын төрлөөр 8 клуб үйл ажиллагаа явуулж байна. Аймаг орон нутагтаа дараах УАШТэмцээнийг зохион байгуулан ажиллалаа.Үүнд: Зүүн бүсийн Волейболын Идэрчүүдийн аварга шалгаруулах тэмцээн, Бадминтоны 2023 оны өсвөрийн УАШТэмцээн Идэрчүүдийн 2023 оны Волейболын УАШТэмцээн, Хэнтий аймгийн Норовлин суманд Хүндийн өргөлтийн Залуучуудын УАШТэмцээнүүдийг тус тус зохион байгуулсан ба эдгээр тэмцээнүүдэд аймгийн Засаг дарга нийт 7 сая төгрөгийн нэмэлт дэмжлэг үзүүлсэн.	100%
33	2.3.1. . Хэрлэн сумын яслийн барилгыг 100 ороор өргөтгөж, шаардлагатай	2.3.1.1.. Хэрлэн сумын яслийн барилгыг өргөтгөнө.	орны тоо 50	Барилгын өргөтгөлийн ажил хийгдсэн байна.	Барилгын өргөтгөлийн ажил хийгдсэн байна.	2024 онд Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 120 хүүхдийн хүчин чадалтай яслийн барилга баригдахаар төлөвлөгдсөн.	30%
34	сумдын цэцэрлэгт яслийн бүлэг ажиллуулна.	2.3.1.2. . 4-оос доошгүй сумдын цэцэрлэгт яслийн бүлэг ажиллуулна.	3 суманд яслийн бүлэг ажиллуулж 4 бүлэгт 77 хүүхэд суралцаж байна.	4-өөс доошгүй цэцэрлэгт яслийн бүлэг нээсэн байна.	1-ээс доошгүй цэцэрлэгт яслийн бүлэг нээнэ.	Норовлин, Баянхутаг, Цэнхэрмандал сумдад тус бүр 1 бага бүлэг нэмж ажиллуулан 31 хүүхдийг хамруулаад байна.	100%

35		2.3.2.1. . Мэргэжлийн зэрэг ахиулах, мэргэшүүлэх, түргэвчилсэн, хөрвөх сургалтыг орон нутагт зохион байгуулж, мэргэжлийн багшийн хангалтыг нэмэгдүүлнэ.	СӨБ багшийн хангалт 95 хувь, ЕБС 96 хувьтай байна.	Нэмэгдсэн хувь	Мэргэжлийн боловсон хүчний хангалт 1 хувиар нэмэгдсэн байна.	2023 оны мэргэжил дээшлүүлэх үндсэн сургалтыг цахим болон танхимаар 8 удаа зохион байгуулж нийт 288 багш хамрагдан.мэргэжлийн зэрэгтэй багш 477 байснаас 492 болж 3.1хувиар өссөн бол СӨБ-ын үндсэн багш 98.3% , ЕБС-ийн багшийн хангалт 98.3% тай байна. ЕБС-ийн хүний нөөцийг бүрдүүлэхийн тулд 16 сургуульд 36 ахмад багшийг үндсэн болон гэрээгээр ажиллуулж мөн дадлагажигч багш 3 ажиллаж байна.	100%
36	2.3.2. . Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгүүдийн гарааны үнэлгээг жил бүр шинэчлэн тогтоож сургалтын чанарыг 5,5 хувиар ахиулж үр дүнг тооцно.	2.3.2.2. . Сургууль, цэцэрлэгийн багш нарын ажлын үр дүнг гүйцэтгэлд тулгуурлан тооцно.	математик сургалт 9 болон 12 ангийн сургалтын чанар 32.45%, байгалийн ухааны сургалтын чанар 34.1% -тай байна	Чанарын хувь	математик сургалт 9 болон 12 ангийн сургалтын чанар 35.5%, байгалийн ухааны сургалтын чанар 37.5%-д хүрсэн байна.	2023 оны байдлаар Байгалийн ухааны сургалт 9 болон 12 р ангийн 32,9 хувьтай буюу суурь түвшингээс 1,2 хувиар буурсан, Математикийн сургалт чанар 32 хувь буюу суурь түвшингээс 0,45 хувиар тус тус буурсан байна	70%
37		2.3.2.3. . Аймгийн бүх сургууль, цэцэрлэгүүдээс жил бүр гарааны үнэлгээ тогтоож, чанарын шалгалт авна.	ЕБС сургалтын чанар 44,5 хувьтай, СӨБ-ын сургалтын чанар 80,7 хувьтай байна.	Чанарын хувь	ЕБС, СӨБ-ын сургалтын чанарыг 1.4 хувиар ахиулна.	СӨБ-ын үнэлгээ 89.14 болж суурь түвшингээс 10.8 хувиар ахисан бол ЕБС-ийн сургалтын чанар 52.75 буюу суурь түвшингээс 18.5 хувиар ахисан байна.	100%
38		2.3.4. . Судалгаанд үндэслэн зарим сургуулийн хэв шинжийг өөрчилнө.	2.3.4.1. . Судалгаа, сургалтын чанар, ажлын үр дүнгийн үзүүлэлт зэргийг харгалзан шаардлагатай сургуулийн хэв шинж, бүтцийг өөрчилнө.		Хэв шинж өөрчилсөн сургуулийн тоо	Ахлах сургуулиудад хяналт шинжилгээ хийж шаардлагатай сургуулийн хэв шинжийг өөрчилнө	Хэрлэн 5 дугаар сургуулийг шинээр байгуулан 2023-2024 хичээлийн жилд сургалтын үйл ажиллагааг 518 суралцагч, 30 багш, 20 ажилтантай сургалтын үйл ажиллагааг явуулж байна. Бор-Өндөр ЦС-ийг цогцолбор сургууль, Бор-Өндөр бага сургууль болгон салгаж 2 сургууль болгосон бөгөөд Бор-Өндөр бага сургууль нь 2023- 2024 оны хичээлийн жилд 1089 суралцагч 34 багш, 18 ажилтантай сургалтын үйл ажиллагааг явуулж байна.

39	2.3.5. . Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн багш, ажилтны нийгмийн болон хөдөлмөрийн үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Чадварлаг багш, чанартай боловсрол” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2.3.5.1.. Арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.		Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь	Хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.	Чадварлаг багш арга хэмжээний хүрээнд сургуулийн менежментийг сайжруулах ажлыг БШУ-ны яам, БЕГ, БСҮХ, БҮТ-тэй хамтарсан баг Хэрлэн сумын 4 дүгээр сургууль, Өмнөдэлгэр сумын ЕБС дээр зохион байгуулж уг ажлын хүрээнд 2 удаагийн зөвлөн туслах ажлыг хийж давхардсан тоогоор 14 судлагдахууны 128 багшийн хичээлд сууж 12 судалгаат хичээл зааж багш, суралцагч, удирдах ажилтнуудтай фокус ярилцлага хийж асуудлаа тодорхойлон ажиллаж байна. Үүний хүрээнд БШУГ-ын дарга тушаал гаргаж уг ажлыг дотоод нөөцдөө тулгуурлан гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр анхаарах шаардлагатай 6 сургуульд туршин хэрэгжүүлж байна. Арга хэмжээний хүрээнд ЭЕШ тэргүүлсэн 3 сургууль, байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр шалгарсан 3 сургууль, 3 цэцэрлэг, 3 мэргэжлийн хөгжлийн бүлэг, 45 багш, анги удирдсан 31 багш, ур чадварын уралдаанд амжилттай оролцсон 3 багш, STEM сургалтын амжилттай нэвтрүүлсэн 3 сургалтын менежерийг 14.3 сая төгрөгөөр шагнаж урамшууллаа. Мөн зүүн бүсийн математикийн олимпиадад оролцогчид болон хөдөөгийн багш нарын ХХ удаагийн спортын наадамд оролцогчдод 5 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг үзүүллээ.Чадварлаг багш арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө 100% хэрэгжсэн.	100%
40	2.3.6. . Орон нутагт шаардлагатай мэргэжлээр суралцаж байгаа оюутнуудад сургалтын төлбөрийн дэмжлэг үзүүлнэ.	2.3.6.1. . "Сургалтын төлбөрт дэмжлэг үзүүлэх журам"-ын дагуу шаардлагатай мэргэжлээр суралцаж буй оюутнуудын сургалтын төлбөрт дэмжлэг үзүүлнэ.	ОНТ 15 сая		Сургалтын төлбөрт дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Зөгийн үүр хөтөлбөрийн хүрээнд 26 албан хаагч, 20 оюутанд 96 сая төгрөгийн сургалтын төлбөрийн дэмжлэг үзүүлсэн. 2023-2024 оны хичээлийн жилд аймгийн хэмжээнд 26 мэргэжлээр 157 багш шаардлагатай болох судалгаа гараад байна. МУБИС-тай хамтран ажиллах гэрээний хүрээнд он гарсаар 12 орон тоог төгсөгчдөөр, 16 сургууль 36 ахмад багшаар тус тус нөхөж байгаа ч цаашид багш дутагдалтай хэвээр байна. 2023 онд 12 дугаар анги төгссөн суралцагчдаас МУБИС-д 32 оюутан элсэн суралцаж байна.	100%
41	2.3.7. . Боловсролын байгууллагын	2.3.7.1.. Жил бүр удирдах ажилтнуудын сургалтыг	Жил бүр зохион байгуулдаг ч үр		Жил бүр зохион	Боловсролын байгууллагын удирдлагын менежмент, хүүхэд хөгжил, хамгааллын ажлын	100%

	удирдах албан тушаалтнуудын мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэх сургалтыг жил бүр зохион байгуулж, сургалтын үр дүнг ажлын гүйцэтгэл дээр тулгуурлан үнэлж дүгнэнэ.	зохион байгуулж, үр дүнг ажлын гүйцэтгэлд тулгуурлан тооцно	дүнг тооцохгүй байна.		байгуулдаг ч үр дүнг тооцохгүй байна.	үр дүнг сайжруулах оролцоонд тулгуурласан хүүхэд хөгжил хамгааллын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, сургуулийн хүүхэд хамгааллын багийн гишүүдийг чадавхжуулах зорилготойгоор Удирдах ажилтны зөвлөгөөний зохион байгуулж 69 хүнийг хамруулан арга зүйн дэмжлэг үзүүлэн ажиллалаа. Энэ хүрээнд багшийн ёс зүйн зөрчил буурч сургууль орчимд үе тэнгийн дээрэлхэлтээс урьдчилан сэргийлэх ажлууд шат дараатай хийгдэж байна. Мөн боловсролын ерөнхий хуулийн хэрэгжилтийг хангах, багшийн болон байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд шинжилгээ хийх чиглэлээр холбогдох хүмүүсийг урьж оролцуулан 500 багш, удирдах ажилтныг хамруулан 9 сарын 6-ны өдөр зөвлөгөөн зохион байгуулсан. Үр дүнд нь багшийн болон байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд анализ хийн сургуулийн менежментийг хэрэгжүүлэх зураглал гаргалаа. Улсын хэмжээнд туршиж буй цэцэрлэгийн менежментийг сайжруулах ажлыг 9-р цэцэрлэг дээр туршиж байна.	
42	2.3.8. Шаардлагатай сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрны орчин нөхцөлийг сайжруулж зориулалтын тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2.3.8.1. . Нүхэн жорлонтой цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрыг орчин үеийн ариун цэврийн өрөөтэй болгох ажлыг шат дараатай хийж, хүүхдэд ээлтэй орчин бүрдүүлнэ.	25 сургуулиас 20 нь, 34 цэцэрлэгээс 20 нь нүхэн жорлонтой байна.		1-ээс доошгүй сургууль, цэцэрлэгийг орчин үеийн ариун цэврийн өрөөтэй болгоно	БШУЯамнаас зарлагдсан ариун цэврийн байгууламжийг шинэчлэх төслийн 3-р ээлжинд 5 сургууль, 2 цэцэрлэг, 5 дотуур байрыг орчин үеийн ариун цэврийн өрөөтэй болгосон.	100%
43	2.3.10. . Бүх насны суралцагч, иргэдэд зориулсан онлайн сургалтын сантай болж, цахим сургалт зохион байгуулж, иргэдийн 30 хувьд хүрч ажиллана.	2.3.10.1. . Боловсролын салбарын цахим платформын хүрээнд ЕБС-ийн цахим хичээлийн санг нэмэгдүүлнэ.	Цахим шилжилтэд 2 сургууль хамрагдаж байна.		цахим шилжилтэд хамрагдсан сургуулийн тоо 1-ээр нэмэгдсэн байна.	Аймгийн 27-н сургууль нөхөн хангалтын зардлаараа интернэт төхөөрөмж худалдан авч цахимд 100% шилжээд байна. 25 сургууль нь цахим ангитай болсноор англи хэлний Пийрсон хөтөлбөр, Математикийн Эдүтэн хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлж байна. Математикийн 15 нэгж цагийн хичээлийг medle талбарт байршуулсан.	100%
44	2.3.10.2. . Цахим хичээлийг онлайнаар болон Фэйсбүүк, байгууллагын цахим хуудсаар дамжуулан явуулж, иргэдийн 30 хувьд хүрч ажиллана.	2.3.10.2. . Цахим хичээлийг онлайнаар болон Фэйсбүүк, байгууллагын цахим хуудсаар дамжуулан явуулж, иргэдийн 30 хувьд хүрч ажиллана.	24%		Нийт иргэдийн 28 хувьд сургалт зохион байгуулсан.	Насан туршийн боловсролын төв болон сум, тосгоны насан туршийн боловсрол хариуцсан 32 багшийг БЕГазрын Насан туршийн боловсролын хэлтсээс зохион байгуулсан “Цахим ур чадвар” олгох сургалтад хамруулж сургагч багшаар бэлтгэлээ. Сургагч багш нараар дамжуулан орон нутгийн иргэдэд	100%

						“Цахим шилжилтийн тухай ойлголт”, “Цахим хөгжил, харилцаа” сургалтыг зохион байгуулж д 24893 иргэнд буюу нийт иргэдийн 31,5 хувьд хүрч ажиллаа.	
45	2.3.12.. Суралцагчдын мэдээлэл технологийн чадварыг сайжруулах зорилгоор ЕБС-ийн 1 компьютерт ногдох хүүхдийн тоог бууруулж, сургуулиудын интернэт хурдыг нэмэгдүүлнэ.	2.3.12.1.. ЕБС-иудын суурин компьютерийн тоог үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.	1 компьютерт ногдох хүүхдийн тоо 18 байна.		"ЕБС-ийн нэг компьютерт ногдох хүүхдийн тоо буурсан байна.	Ерөнхий боловсролын 27 сургуульд нөхөн хангалтын зардлаас цахим танхим байгуулах ажлын хүрээнд 881.2 сая төгрөгөөр суурин компьютер 68 ширхэг, зөөврийн компьютер 18 ширхэг, таблет 750 ширхгийг худалдан авч цахим сургалт зохион байгуулах танхим байгуулаад байна. Ингэснээр нэг компьютер, таблетад ногдох хүүхдийн тоо 6.57 болж өмнөх оноос 61.7 хувиар буурсан.	100%
46	2.3.11.. Багш хөгжлийн төв байгуулж насан туршийн боловсрол төвийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж, орчин нөхцөлийг сайжруулна.	2.3.11.1.. Багш хөгжлийн төв барих зураг төсвийг боловсруулж, холбогдох газарт саналаа уламжилж, шийдвэрлүүлнэ.	-		Багш хөгжлийн төвийн барилгын ажил дууссан байна.	Багш хөгжлийн төвийн барилгын зураг төсвийг Төгс Гранд ХХК хийж дуусган Барилга хөгжлийн төвөөр батлуулсан бөгөөд төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд 2024 оны улсын төсвийн саналд оруулсан.	0%
47		2.3.11.2. . Насан туршийн боловсрол төвийн орчин нөхцөлийг сайжруулна.	-		Багшийн хөгжлийн төвд үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн байна.	Хэнтий аймгийн насан туршийн боловсролын төв нь нийт 11 хүний бүрэлдэхүүнтэй Хэрлэн 5-р сургуулийн байранд сургалт хүмүүжлийн үйл ажиллагаагаа тогтмол явуулж байна. 2024 оны орон нутгийн төсвийн төсөлд санхүүжилтийг тусгасан боловч дэмжигдээгүй. Тогтмол зардал нь шийдвэрлэгдсэн.	30%
48	2.4.1. . Иргэдэд нийгмийн даатгалын ач холбогдолыг сурталчлан даатгуулагчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	2.4.1.1.. Нийгмийн даатгалын багц хуулийг даатгуулагчдад сурталчлах сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулах	305 удаагийн сургалт ад 16277 иргэд даатгуулагчийг хамруулж, сайн дурын даатгалд 4790 даатгуулагч хамрагдсан.	Сургалт сурталчилгаанд хамрагдах даатгуулагчийн тоо	Сургалт сурталчилгаанд хамрагдах даатгуулагчийн тоог жилд 5 хувиар, сайн дурын даатгалд шинээр 1100-с доошгүй даатгуулагчийг хамруулна.	2023 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хэрэгжиж буй хуулийн өөрчлөлтийн талаар аж ахуйн нэгж, иргэд даатгуулагчдад зориулсан сургалт сурталчилгаанд 305 ажил олгогчийн 4625 албан журмын даатгуулагч, 90 багийн 6231 малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэд, малчин даатгуулагчид хамрагдаж зөвлөмж, зөвлөгөө, сургалт хийж нийт 10856 иргэд, даатгуулагчдыг хамруулсан. Нийгмийн даатгалын ач холбогдлыг иргэд даатгуулагчдад танин мэдүүлэх талаар хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр давтагдсан тоогоор 1214 постер мэдээлэл, сурталчилгааг хүргэсэн бөгөөд 85181 иргэдийн хандалт авсан байна. Сайн дурын даатгалд 4521 даатгуулагч хамрагдсанаас шинээр 1125 даатгуулагч хамрагдсан байна.	100%

49		2.4.1.2.. Эрүүл мэндийн даатгалын ач холбогдлыг даатгуулагчдад сурталчлах сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулах	эрүүл мэндийн даатгалд 3195 малчин хамрагдсан.	ЭМДаатгалд даатгуулагчдын тоо	ЭМДаатгалд 200-с доошгүй даатгуулагчийг хамруулна.	Эрүүл мэндийн даатгалын ач холбогдлыг сурталчилсан 115 контентыг өөрсдөө бэлтгэн, цахим группүүдээр түгээж ажилласан. Мөн ажил олгогч болон даатгуулагч, эрүүл мэндийн байгууллагын 1995 албан хаагчдад 24 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж ажилласнаар 5857 малчныг шинээр даатгалд хамруулсан.	100%
50	2.4.2.. Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт болон байгууллага иргэдийн захиалгаар оюутнуудыг бэлтгэн төгсөгчдийн 50-аас доошгүй хувийг ажлын байраар хангана.	2.4.2.1.. Эрэлттэй мэргэжлээр оюутнуудыг бэлтгэн төгсөгчдийн 50-аас доошгүй хувийг ажлын байраар хангана.	68%	ажлын байртай болсон төгсөгчдийн тоо	Нийт төгсөгчдийн 50-аас доошгүй хувийг ажлын байраар хангана.	Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлттэй болон байгууллагын захиалгат сургалтаар 13 мэргэжлийн 209 суралцагчдыг бэлтгэн төгсгөж мэргэжлийн боловсролын 2,5 жилийн 112 төгсөгчдийн 87 суралцагч нь ажлын байраар хангагдаж 77,6%-тай байна. Мэргэжлийн боловсролын 1 жилийн насанд хүргэгчдийн 97 төгсөгчдийн 77 суралцагч нь ажлын байраар хангагдаж 79,3%-тай байна. Байгууллагын захиалгат сургалтыг малын асаргаа, ойжуулагч, нарийн бичгийн албан хэргийн хөтлөлт 3 мэргэжлээр явуулж төгсөгчдийг 100% ажлын байраар хангасан. Нийт төгсөгчдийн 78,4% нь ажлын байраар хангагдсан байна.	100%
51	2.4.3. . Сумдын ХАБЭА-ын зөвлөлөөр дамжуулан хяналтыг сайжруулж үйлдвэрлэлийн ослоос урьдчилан сэргийлнэ.	2.4.3.2.. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар ажил олгогч болон ажилтнуудад зориулсан сургалт мэдээллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах	-	зохион байгуулсан сургалтын тоо	2 сургалт зохион байгуулна.	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны тусгай зөвшөөрөлтэй мэргэжлийн хугацаагүй сертификат олгох ХАБЭА-н асуудал хариуцсан ажилтан бэлтгэх сургалтад 30 иргэн, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн сертификат олгох сургалтад төрийн байгууллагын “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй”- г хавсран гүйцэтгэж байгаа ажилтан, ажил олгогч, сумдын мэргэжилтнүүдэд зохион байгуулж, танхим болон цахимаар аж ахуйн нэгж, төрийн байгууллагын 40 албан хаагч, сумдын байгууллагын 35 дарга, эрхлэгч хамрагдсан. Мөн аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэстэй хамтран аж ахуйн нэгж байгууллагын 150 ажилтан, ажил олгогчид зориулсан сургалт, боловсролын салбарын 1250 багш, ажилчдад ХАБЭА-ын талаар сургалт зохион байгуулсан. 2023 онд нийт ХАБЭА чиглэлээр 3 удаагийн сургалт зохион байгуулж, 255 хүн хамруулсан.	100%

52	2.4.4. . Бүтээн байгуулалтын томоохон төслүүдийн үр дүнд шинэ ажлын байрыг 450-аар нэмэгдүүлнэ.	2.4.4.1.. Улсын болон орон нутгийн төсвийн бүтээн байгуулалтын хүрээнд жил бүр 120-оос доошгүй шинэ ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.	-	Бүтээн байгуулалтын хүрээнд ажлын байраар хангасан иргэдийн тоо	Бүтээн байгуулалтын хүрээнд 120-аас доошгүй иргэнийг ажлын байраар хангана.	Бүтээн байгуулалтын томоохон төслүүдийн хүрээнд 2023 онд Говь ХХК 58 , хөдөө аж ахуйн цогцолбор парк төслийг хэрэгжүүлж байгаа М-Агро компани 60, Үүрэн холбооны Жимобайл компани 15 , Ерөнхий боловсролын 5-р сургууль 53, Барилгын салбарт 109, уул уурхайн салбарт 135 нийт 430 иргэнийг байнгын ажлын байраар ханган тогтвортой ажлын байрыг нэмэгдүүлж, орон нутгийн иргэдийн өрхийн орлого нэмэгдсэн.	100%
53	2.4.5. . Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих "Бизнесээ эхэл" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2.4.5.1.. Бизнесээ эхэл арга хэмжээний хүрээнд хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр сургалт, нөлөөллийн ажилд 400, төсөл хөтөлбөрт 2000 иргэнийг тус тус хамруулна.	сүүлийн 4 жилийн хугацаанд 1749 хүнд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлсэн байна.	төсөл хөтөлбөрт хамрагдсан иргэдийн тоо	100-аас доошгүй иргэдийг хөдөлмөрт бэлтгэх сургалтад, 500 иргэнийг төсөл хөтөлбөрт хамруулна.	2023 онд "Мэргэшсэн мэргэжил сургалтын төв"-тэй хамтран санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдах хүсэлтэй 317 иргэнд аж ахуй эрхлэлтийн сургалт, залуучуудын загвар төвөөр дамжуулан 18-34 насны залуучуудад "Бизнес эрхэлбэ" сургалтад 44 , Хөдөлмөрт бэлтгэх сургалтад 250 зорилтот бүлгийн иргэдийг хамруулж, танхимын мэргэжил олгох үсчин, талх, нарийн боов, хүнд машин механизм, оёдол, тогооч, нярав, ногоо даршлах сургалтад 120 иргэнийг хамруулсан. Ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох бүлгийн сургалтад зорилтот бүлгийн 176 иргэн, малжуулах арга хэмжээний сургалтад 40, залуучуудын гарааны бизнесийг дэмжих Старт-Ап сургалтад 21 залуу, нийтдээ хөдөлмөрт бэлтгэх сургалтад 968 иргэн хамрагдсан. Иргэн, аж ахуй эрхлэгчдэд олгох санхүүгийн дэмжлэгт 80 иргэнд 768.000.000 төгрөг, малчдыг малжуулах арга хэмжээнд 50 иргэнд 250.000.000 төгрөг, Залуучуудын гарааны бизнесийг дэмжих Шилдэг Старт-Ап залуучуудад олгох эргэн төлөлтгүй 10.000.000 төгрөгийг 1 багт олгосон. Ахмадын санхүүгийн дэмжлэгт 38 ахмадад 175.000.000 төгрөг, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санхүүгийн дэмжлэгт 24 иргэнд 164.000.000 төгрөг, Гэрээт малчин 5 иргэнд 20.000.000 төгрөг, Нийтийг хамарсан ажилд 282 иргэнд 142.501.500 төгрөг, мод тарих арга хэмжээнд 232 иргэнд 61.676.000 төгрөг олгосон. Нийт 712 иргэнийг төсөл хөтөлбөрт хамруулж 1.591.177.500 төгрөгийг зарцуулсан.	100%
54		2.4.5.2.. Ажил олгогч туслах малчинтай хуулийн хүрээнд гэрээ байгуулан ажиллана.	26 иргэнийг байнгын ажлын байртай болгосон.	туслах малчны судалгаатай болсон эсэх	Туслах малчдын 30-аас дээш хувийг	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2022 оны 03 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/55 дугаар тушаалаар батлагдсан "Туслах малчинтай байгуулах хөдөлмөрийн гэрээ"-ний загвараар	100%

					гэрээлсэн байна.	12 сум 1 тосгоны 23 ажил олгогчтой 23 туслах малчин гэрээ байгуулж 56 байнгын ажлын байр бий болсон. Хүсэлт гаргасан малчин өрхийн 77.7 хувьтай гэрээлж ажилласан.	
55	2.4.6. Хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагддаг өрхийн насанд хүрсэн хөдөлмөрийн чадвартай гишүүдийг хөдөлмөр эрхлэх боломжоор хангах "Халамжаас-Хөдөлмөрт" бэлтгэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2.4.6.1.. Халамжаас-Хөдөлмөрт арга хэмжээний хүрээнд зорилтод өрхийн 2400 иргэнийг мэргэжил эзэмшүүлэх, ур чадвар ахиулах сургалтад хамруулж хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагддаг 265 өрхийн 600 иргэнийг ажлын байраар хангана.	-		600-аас доошгүй иргэнийг сургалтад хамруулж, ХЭБ-ийн үйлчилгээнд хамрагддаг 150-аас доошгүй иргэнийг ажлын байраар хангана.	Халамжаас-Хөдөлмөрт арга хэмжээний хүрээнд Хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагддаг 595 өрхийн 3071 иргэнээс 736 иргэнийг хөдөлмөрт бэлтгэх сургалтад хамруулж, өрхийн насанд хүрсэн хөдөлмөрийн чадвартай 221 иргэнийг ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох ганцаарчилсан зөвлөгөө өгөх үйлчилгээнд хамруулж, 182 иргэнийг түр болон байнгын ажлын байранд зуучлан ажилласан. 25 өрхийн 120 иргэн хяналт шалгалтын үр дүн болон хөдөлмөр эрхлэх болсон үндэслэлээр хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнээс түдгэлзүүлсэн.	100%
56	2.4.7.. Тусгай хэрэгцээ шаардлагатай иргэдийн орчны хүртээмжийг сайжруулж, орчин бүрдүүлсэн байгууллага, аж ахуйн нэгжийн тоог нэмэгдүүлнэ.	2.4.7.1.. Төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудад хүртээмжийн үнэлгээ хийн зөрчлийг арилгуулж хүртээмжтэй орчин бүрдүүлсэн байгууллагын тоог нэмэгдүүлнэ.	Аймгийн хэмжээнд 11 байгууллага орчны хүртээмжийн үнэлгээг хангасан.	үнэлгээ хийсэн байгууллагын тоо	25-аас доошгүй төрийн болон ААНБ-уудад үнэлгээ хийж хүртээмжийг сайжруулна.	2023 онд 18 сум, 3 тосгоны Засаг даргын Тамгын газрын байрууд болон Худалдааны төв супермаркет нийт 26 байгууллагад хүртээмжийн үнэлгээг хийж, үнэлгээний дагуу засаж сайжруулах, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх тал дээр зөвлөмж хүргүүлж, хүртээмжтэй орчныг нэмэгдүүлэх чиглэлээр ажилласан.	100%
57	2.4.9. Хүүхдэд ээлтэй орон нутгийн 6 шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хүүхдийн хөгжлийг дэмжиж, эрсдэлд нөхцөлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлж Хүүхдэд ээлтэй орон нутаг болно.	2.4.9.1.. Хүүхдэд ээлтэй байдлын индексийг жилд нэг нэгжээр ахиулна.	Хүүхдэд ээлтэй байдлын индекс 4 байна. /1-10/	Хүүхдэд ээлтэй байдлын индекс	Хүүхдэд ээлтэй байдлын индекс 1 нэгжээр ахисан байна.	Хүүхдэд ээлтэй байдлын индексийг нэг нэгжээр ахиулах ажлын хүрээнд 2023 оныг Хүүхдийн хөгжил хамгааллын жил болгон зарлаж, 105 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусгуулан хүүхдийг эрхийг хангах урьдчилан сэргийлэх болон сургалт нөлөөллийн 31 арга хэмжээ төлөвлөн 90-ээс дээш хувьтай хэрэгжүүлсэн. Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын жил болгон зарласны үр дүнд өмнөх оны мөн үеэс насанд хүрээгүй хүний үйлдсэн гэмт хэрэг 35,7 хувиар буурсан, насанд хүрээгүй хүний эсрэг үйлдсэн гэмт хэрэг 40,5 хувь буурсан, насанд хүрээгүй сэжигтэн 45,8 хувь буурсан, насанд хүрээгүй хохирогч 28,6 хувь буурсан, түр хамгаалах байраар үйлчлүүлсэн хохирогчийн тоо 74,6 хувиар буурсан үр дүнтэй байна. Мөн урьдчилан сэргийлэх сургалт, нөлөөллийн ажил, жүжиг, контент, цуврал лекцийн арга хэмжээ, сэтгэл зүйн явуулын үйлчилгээнд	90%

					хамрагдсан хүний тоо 27,8 хувиар нэмэгдэж хувь хүний хандлага, сэтгэл зүйн байдал, зан төлөвт эерэг байдлаар нөлөөлсөн. Энэ онд аймгийн хэмжээнд 16 сургуулийн дотуур байрны орчин нөхцөлийг сайжруулсан. Хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхдийн тоо 34,3 хувиар нэмэгдсэн. Болзошгүй эрсдэлийн даатгалд 256 хүүхдийг хамруулсан нь мөн үеэс 60 хувиар нэмэгдсэн. Хүүхдийн оролцооны байгууллага, клубт хамрагдах хүүхдийн тоо 26 хувиар өссөн үр дүнтэй байна. 2023 оны статистикийн дүн мэдээ нэгтгэгдэж 2024 оны 02 дугаар улиралд 2023 оны индексийг тооцно.		
58	2.4.10. . Жендэрийн чиглэлээр орон нутагт тулгамдаж байгаа асуудлуудыг шийдвэрлэх болон гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, хохирогчдод цогц үйлчилгээ үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2.4.10.1.. Жендэрийн тэгш байдлыг хангах салбар хорооны үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр сургалт нөлөөллийн үйл ажиллагаа зохион байгуулна.	4 удаагийн нөлөөллийн ажилд 5262 гэр бүл, гэр бүлийн боловсрол олгох сургалтыг 14252 иргэнд хийсэн	сургалтад хамруулсан иргэдийн хувь	Урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр нөлөөллийн үйл ажиллагаа 10 удаа зохион байгуулж, нийт иргэдийн 30 хувийг сургалтад хамруулна.	Жендерийн тэгш байдлыг хангах, гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр нөлөөллийн 14 удаагийн үйл ажиллагаа зохион байгуулсан. Гэр бүлд боловсрол олгох, Сэтгэл зүйн боловсрол олгох модуль сургалтуудыг 18 сум 1 тосгонд 230 удаа зохион байгуулж нийт 28807 иргэн буюу нийт иргэдийн 36.2%-ийг хамруулсан. Гэр бүлийн цогц сэтгэл зүйн үйлчилгээг анх удаа зохион байгуулж, гэр бүлийн хямралтай, гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэгддэг 50 өрхийг сонгож сэтгэл зүйн боловсрол олгох, хосын хямралын үеийг амжилттай даван туулах, эцэг, эх, хүүхдийн харилцаанд дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулж, гэр бүлийн харилцааны хямралтай, салах эрсдэлтэй хосууд эвлэрэх , цаашид шаардлагатай сэтгэл зүйн үйлчилгээнд хамрагдах зэрэг үр дүн гарсан.	100%
59		2.4.10.2.. Хохирогчид үйлчилгээ үзүүлэх НЦҮТ-ийг стандартад нийцүүлэн 24 цагийн үйл ажиллагаатай болгож, шаардлагатай төсөв хөрөнгийг шийдвэрлэнэ.	-	зарцуулсан төсөв	Шаардлагатай төсвийг шийдвэрлэнэ.	Нэг цэгийн үйлчилгээний төвийг 24 цагаар үйлчилгээ үзүүлэх боломжийг хангах хүрээнд харуул хамгаалалтын ажилтны цалин, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, тавилга авахад 20,000,000 төгрөгийг шийдвэрлэсэн. Түр хамгаалах байрыг стандартад нийцүүлэх шаардлагын хүрээнд аюулгүй байдлыг хангаж, Түр хамгаалах байрны бүх цонхонд хамгаалах тор, сургалтын өрөөний шалны дроз, хөгжлийн төвд тавиур, хувцасны шкаф тус тус авсан. Хүний нөөцийн хувьд 2 нийгмийн ажилтан, 1 сэтгэл зүйч, 1 халамжийн ажилтан, 1 үйлчлэгч нийт 5 ажилтантай ажиллаж байна. Нэг цэгийн үйлчилгээний төв, Түр хамгаалах байраар 11 сарын байдлаар нийт 69	100%

						үйлчлүүлэгч үйлчлүүлсэн ба үүний 59 буюу 85.5 хувь нь хүүхэд, 17 буюу 14.5 хувь нь насанд хүрэгч байна. Эдгээр үйлчлүүлэгчид нийт 8 төрлийн 308 үйлчилгээг 2-10 удаагийн давтамжтайгаар үзүүлж бодит эрсдэлийг бууруулж аюулгүй байдлыг ханган ажилласан байна.	
60	2.4.11.. Залуучуудын хөгжлийн төвийн үйл ажиллагаагаар дамжуулан жил тутам залуучуудын оролцоог 50 хувиар, үйл ажиллагаанд хамрагдалтыг 10 хувиар нэмэгдүүлнэ.	2.4.11.1.. Залуучуудын оролцоотой сайн дурын үйл ажиллагааг нэмэгдүүлэх нөлөөллийн арга хэмжээ зохион байгуулах, сайн дурын үйл ажиллагаанд идэвх санаачлагатай оролцсон залуучуудыг дэмжиж урамшуулах /донорууд г.м/	Сайн дурын залуучуудын бүртгэх, ажилд оролцуулах эхлэл тавигдаж байгаа бөгөөд Хэрлэн суманд 35 залуучуудыг сайн дурын ажилтнаар бүртгээд байна	сайн дурын залуучуудын тоо	Залуучуудын оролцоотой сайн дурын үйл ажиллагааг 10 хувиар нэмэгдүүлж, сайн дурын залуучуудын тоо 105 болно.	Хэнтий аймагт 25 залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөл, байгууллагын дэргэдэх 29 залуучуудын хөгжлийн зөвлөл үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Залуучуудын хөгжлийн зөвлөлийн гишүүдийг дэмжиж сайн дурын аян, залуучуудад зориулсан бизнес хэлэлцүүлэг, дуу хөгжмийн фестивалийг 2023 онд зохион байгуулж ажилласан. Мөн сумдын залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөлийг чадавхжуулах ажлын хүрээнд 12 суманд явуулын үйлчилгээгээр чадавхжуулах сургалт, зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлсэн. Залуучуудын чуулга уулзалтыг “Соёл гоё” уриа дор YDB-2023 уулзалтыг зохион байгуулж 17 сумын 370 залуу хамрагдсан. Чуулга уулзалтаас гарсан саналыг Монголын Залуучуудын үндэсний 9 дүгээр чуулганд хүргэсэн. Залуучуудын сайн дурын ажил өмнөх оноос 11.5 хувиар өсөж, сайн дурын залуучуудын тоо 132 болж нэмэгдсэн.	100%
61		2.4.11.2.. Хэнтий аймгийн 18 сум 3 тосгоны Залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөлийн туршлага солилцох, цаашдын үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх чуулга уулзалтыг жил бүр зохион байгуулах	-	Чуулга уулзалт зохион байгуулсан эсэх	Чуулга уулзалтыг 1 удаа зохион байгуулна.	Хэнтий аймагт 25 залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөл, байгууллагын дэргэдэх 29 залуучуудын хөгжлийн зөвлөл үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Залуучуудын хөгжлийн зөвлөлийн гишүүдийн 2022 онд Засаг даргад уламжилсан саналыг дэмжиж сайн дурын аян, залуучуудад зориулсан бизнес хэлэлцүүлэг, дуу хөгжмийн фестивалийг 2023 онд зохион байгуулж ажилласан. Мөн сумдын залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөлийг чадавхжуулах ажлын хүрээнд 12 суманд явуулын үйлчилгээгээр чадавхжуулах сургалт, зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлсэн. Залуучуудын чуулга уулзалтыг “Соёл гоё” уриа дор YDB-2023 уулзалтыг зохион байгуулж 17 сумын 370 залуу хамрагдсан. Чуулга уулзалтаас гарсан саналыг Монголын Залуучуудын үндэсний 9 дүгээр чуулганд хүргэсэн. Энэхүү чуулганд Хэнтий аймгийн залуучуудын төлөөлөл 5 залуу оролцож санал бодлоо илэрхийлсэн.	100%

62	2.4.12. . Төр-Иргэний нийгмийн байгууллагын хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлж, төрийн зарим чиг үүргийг иргэний нийгмийн байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ.	2.4.12.1.. ИНБ-уудын чадавхжуулах сургалт, уулзалт, зөвлөгөөн зохион байгуулах	-	хамтран ажилласан ИНБ-ын тоо	4-өөс доошгүй ИНБ-тай хамтран ажиллана.	2023 онд "Оюунлаг, Спортлог, Хэнтийчүүд" ТББ аймгийн тэргэнцэртэй иргэдийн холбоо, Цэдэнбал-Онон нөхөрлөл төрийн бус байгууллага, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн холбоо, Хэнтий аймаг дахь Хараагүйчүүдийн холбооны салбар зэрэг нийт 5 төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээ байгуулан шатрын спортыг хөгжүүлэх, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг спортоор дамжуулан чадавхжуулах, хөдөлмөр эрхлэх боломжийг нэмэгдүүлэх, орчин үеийн технологийн мэдлэгт сургах ажлыг хийж, төрийн зарим чиг үүргийг иргэний нийгмийн байгууллагаар гүйцэтгүүлсэн	100%
63	хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлж, төрийн зарим чиг үүргийг иргэний нийгмийн байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ.	2.4.12.2.. Улаан загалмайн байгууллагатай хамтран ажиллана.		зарцуулсан төсөв	хамтран ажилласан байна.	Төр-Иргэний нийгмийн байгууллагын хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлж, аймгийн улаан загалмайн байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээг байгуулан ажиллаж, Сумдын Төр-Улаанзагалмайн хамтын ажиллагааны зөвлөлийн сургалт, Сумдын анхан шатны удирдах зөвлөлийн гишүүд, нарын бичгийн дарга нарын сургалт, Эрүүл мэнд анхны тусламжийн сургагч багш гар бэлтгэх сургалт, "Онцгой гишүүдийн чуулга уулзалт"-г зохион байгуулах, Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ зохион байгуулах, сайн дурын идэвхтэн бэлтгэх сургалт, сурталчилгааны чиглэлээр арга хэмжээг хэрэгжүүлж, төлөвлөгөөний хэрэгжилт 90% байна.	100%
64	2.5.1. "Аймгийн музейн үзмэрийг шинээр дэглэж, Сэцэн ханы ордон музейг хуучны загварт оруулж, сэргээн засварлана"	2.5.1.2. Сэцэн ханы ордон музейг хуучны загварт оруулж, сэргээн засварлана.		Сэргээн засварласан байна.	Сэргээн засварлагдсан байна	Монголын Урлагийн Зөвлөл, М-Си-Эс групптэй хамтран хэрэгжүүлдэг "Өв-Эрдэнэ" төслийн хүрээнд 550 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, АЗДТГ-ын 200 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтээр Сэцэн Ханы Ордон музейн нийт 8225 м2 гадна талбайд тохижилтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Үүнд явган хүний зам, иргэдийн чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх 5200м2 нийтийн талбайг байгалийн чулуу, хөх тоосго, хөнгөн блокоор тохижуулж, 3000м2 талбайд зүлэгжүүлэлт, ногоон байгууламж, орчны гэрэлтүүлгийн ажлууд хийгдсэн.	100%
65	2.5.2. "Монгол үндэсний спортын уламжлалт соёлыг дээдэлж, орон нутагт зохион байгуулах арга	2.5.2.1. . Монгол үндэсний уламжлалт морь, бөх, сур, шагайн спортын арга хэмжээг жил бүр зохион байгуулж, хэвшинэ.			Монгол үндэсний спортын уламжлалт соёлыг түгээн	Монгол үндэсний уламжлалт морь бөх, сур, шагайн спортыг хөгжүүлэх зорилгоор Ерөөлч магтаалчдын, морь бөх цоллоочдын, мөсөн шагайн, өсвөрийн бөхийн зэрэг улсын уралдаан-4, аймгийн уралдаан-5 зохион байгуулагдаад байна. Дээрх уралдаануудын	100%

	хэмжээнд дэмжлэг үзүүлнэ.				дэлгэрүүлсэн байна.	төсөв төрийн бус байгууллага, хандиваар бүрдсэн ба нийт 64,720,000 төсөв зарцуулсан байна.	
66	2.5.4. Хэнтий аймгаас төрөн гарсан алдартнуудын амьдрал, гавъяа зүтгэлийг сурталчилсан бүтээлийг дэмиж ажиллана.	2.5.4.1. . Аймгийн 100 жилийн ойн хүрээнд Халхын Сэцэн хаанууд ном гаргана.			Аймгийн 100 жилийн ойн хүрээнд "Халхын Сэцэн хаанууд" ном гаргана.	Хан Хэнтий уулын аймаг байгуулагдсаны 100 жилийн ойг тохиолдуулан эрхлэн гаргасан "Хан Хэнтий уулын аймаг 100 жил" номонд "Халхын Сэцэнхан аймаг" дэд сэдвээр 16 гарчиг бүхий судалгааны мэдээллийг бэлтгэн хэвлүүлсэн. Мөн Хан Хэнтий нутгаас төрөн гарсан зохиолч, яруу найрагчдын судалгаа хийж 220 хүнийг бүртгэсэн. Үүнээс 14 орчуулагчдын намтар, орчуулгын бүтээлийг цахим мэдээллийн санд оруулж дэмжлэг үзүүлэн ажилласан.	90%
67	2.5.5. Хан Хэнтий нутгийн түүх, соёлын биет болон биет бус өвийг хадгалж, хамгаалах, өвлүүлэх цахимм эдээллийн сан бүрдүүлнэ.	2.5.5.1.. Сумдын соёлын төвийг орчин үеийн зургийн аппаратаар хангаж, цахим сан бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.			6-аас дээш соёлын төвийг зургийн аппаратаар хангасан байна.	Орон нутгийн дэмжлэг, яамны хөрөнгө оруулалт, иргэдийн хандив зэрэг санхүүжилтээр Бор-Өндөр, Баянмөнх, Дэлгэрхаан, Мөрөн, Батширээт Норовлин, Хэрлэн, Цэнхэрмандал, Баян-Адарга, Батноров зэрэг сум сум нийт 50,2 сая төгрөгийн өртөг бүхий шинэ зургийн аппараттай болсон.	100%
68	Хэнтий аймгийн Соёлын биет бус өв, түүнийг өвлөн уламжлагчийн улсын нэгдсэн бүртгэлийн www.rich.mongoluv.mn цахим программд Хэнтий аймгийн 18 сум 5 тосгоны хүрээнд 798 өвлөн уламжлагчийн мэдээлэл оруулахаас 608 өвлөн уламжлагчийн мэдээлэл бүрдүүлэн ажиллаа. Цахим мэдээллийн сан бүрдүүлэх ажил 76.1%-ийн гүйцэтгэлтэй байна.	2.5.5.2. . Биет бус өвийг хадгалж, хамгаалах цахим мэдээллийн сан бүрдүүлнэ.			Биет бус өвийн 60 хувийг цахимжуулсан байна.		100%
69	2.5.6. “Иргэдийг соён гэгээрүүлэх, хүүхэд залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэхэд бүх нийтийн оролцоог хангаж “Хэнтийн түүх-бидэнд чухал” арга хэмжээг жил бүр зохион байгуулна.	2.5.6.1. . Угийн бичгийн хөтлөлтийг сайжруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулж, аймгийн Засаг даргын сумын Засаг дарга нартай байгуулах гэрээнд жил бүр тусган хэрэгжилтийг тооцон ажиллана.	40%		Угийн бичгийн хөтлөлтийг 50 хувьд хүргэнэ.	Аймгийн хэмжээнд Угийн бичгийн зөвлөмжийг 2300 ш хийж иргэдэд хүргэсэн. Мөн нийт 124 удаа сургалт зохион байгуулагдаж 3019 иргэд хамрагдсан байна. Угийн бичгийн үзэсгэлэнг 3 удаа 240 хүнд хүргэж ажилласан. Аймгийн нийт 24215 өрхөөс 2021-2023 оны байдлаар нийт 850 өрх нэмж угийн бичиг хөтөлснөөр өнөөдрийн байдлаар 12150 болж угийн бичиг хөтлөлт 50%-д хүрсэн буюу өмнөх оноос 5%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.	100%
70	Хүүхэд багачуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд орон нутгийн түүхэн дурсгалт газруудтай танилцах "АЯЛАЛТ ХИЧЭЭЛ"-ийг зохион байгуулж, нийт 15 сургуулийн 6-10-р ангийн 697 сурагч хамрагдлаа. 2023 оны 9, 10-р сард Мөрөн, Баянмөнх, Дархан, Баян хутаг, Бэрх, Жаргалтхаан, Норовлин, Цэнхэрмандал, Галшар, Хэрлэн-Баян-Улаан, Дадал, Хан	2.5.6.2. . Хүүхэд залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх, эх хэл, англи хэл, боловсрол, соёл, урлагийн үндэсний хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	Хөтөлбөрүүд хэрэгжиж эхэлсэн		Хөтөлбөрүүд 90-ээс дээш хувьтай хэрэгжсэн байна	Хүүхэд багачуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд орон нутгийн түүхэн дурсгалт газруудтай танилцах "АЯЛАЛТ ХИЧЭЭЛ"-ийг зохион байгуулж, нийт 15 сургуулийн 6-10-р ангийн 697 сурагч хамрагдлаа. 2023 оны 9, 10-р сард Мөрөн, Баянмөнх, Дархан, Баян хутаг, Бэрх, Жаргалтхаан, Норовлин, Цэнхэрмандал, Галшар, Хэрлэн-Баян-Улаан, Дадал, Хан	100%

					Хэнтий ЦС, Бор-Өндөр ЦС,Хэрлэн 1, Баян-Овоо ЕБС-ийн сурагчид анги удирдсан багш болон эцэг эхчүүдийн оролцоо, дэмжлэгтэй “Аялалт хичээл”-д хамрагдаж, эх түүхээ судаллаа. Мөрөн сумын түүх нийгэм газарзүйн багш Ж. Мядагмаа ТНУ-ы судлагдахууны МХБ-ийн бүх багш нартаа АЯЛАЛТ ХИЧЭЭЛ-ийг зохион байгуулдаг арга зүйгээ хуваалцаж хамтран суралцлаа. Хүүхэд залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх, эх хэлний боловсролыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 2021 - 2023 онд "Уламжлалт өв соёл зан үйл" цахим уралдаан, Хүүхэд бүр уншигч уриатай "Номын баяр"-ыг 4 удаа, "Эх хэлний өдөр"-ийг 3 удаа, "Өсвөрийн морин хуурчдын "Үүлэн бор" өсвөрийн сорин хуурчдын аймгийн анхдугаар уралдаан, "Дээлтэй Монгол" наадам, "Эх түүхийн жимээр" аялал, "Уран жиргээ-2023" аймгийн наадам,"Хүүхдийн урлагийн их наадам-2023" , "Өсвөрийн бүжигчид"-ийн улсын уралдаан -2 удаа , "Хортой ус" хүүхдийн жүжиг, морин хуур, Зураачдын үзэсгэлэн, уртын дуу, бийрэн бичлэгийн шавь сургалт, Музейн боловсролын 4 хөтөлбөр зэргийг хэрэгжүүлж нийт 49866 хүүхэд, залуучууд, иргэдийг хамруулаад байна. Хөтөлбөрүүд 90-ээс дээш хувьтай хэрэгжсэн.	
71	2.5.6.3. . "Уламжлал болгон зохион байгуулдаг Санжаасүрэн, Шарав, Гомбо, Дашням, Шархүүхэн багшийн нэрэмжит улсын уралдаануудыг үргэлжлүүлэн зохион байгуулж, шинээр Р.Чойномын нэрэмжит “Оюухай” яруу найргийн наадмыг 3 жил тутамд зохион байгуулна."			Санжаасүрэнгийн нэрэмжит зүүн монгол ардын бүжгийн улсын уралдаан зохион байгуулагдсан байна.Р.Чойномын нэрэмжит “Оюухай” яруу найргийн наадам зохион байгуулагдсан байна.	МУУГЗ Д.Санжаасүрэнгийн нэрэмжит улсын Анхдугаар уралдааныг мэргэжлийн бүжигчдийн, өсвөрийн хамтлаг бүжигчдийн гэсэн 2 төрлөөр нийт 9 аймгийн 230 гаруй бүжигчид оролцож удирдамжийн дагуу шилдгүүдээ тодруулсан. Энэ наадамд АЗД-ын зүгээс 20 сая, хандав тусламжаар 5 сая төгрөгийн төсвийг зарцуулсан. Мөн МУАЖ Ч.Шархүүхэний уртын болон богино дууны улсын 3 дугаар уралдаанд 8 аймгаас 23 дуучин ороолцож, 20 сая төгрөгийн төсвөөр амжилттай зохион байгуулсан. Дээрх 2 төрлийн улсын уралдаан АЗД-ын ивээл дор зохион байгуулагдсанаараа онцлог болсон. Р.Чойномын нэрэмжит яруу найргийн "Оюухай" наадам 2022 онд Хэнтий аймгийн Дархан сумын ЗДТГ-аас 18 сая, Өд сангаас 12 сая төгрөг нийт 30 сая төгрөгийн санхүүжилтээр зохион байгуулсан. Энэхүү арга хэмжээнд УБхот Хэнтий аймгаас нийт 60 уран бүтээлч, яруу найрагчид оролцсон.	100%

72		2.5.6.4.. Олон улсын чанартай Алтаргана, Чингис фестивал буюу ардын урлагийн наадмыг тогтмол зохион байгуулна.			Чингис фестивал, Алтаргана наадам зохион байгуулна	2022 оны Алтаргана бага наадамд 130-аад хүн, Их наадамд 60-аад хүн тус тус хамрагдсан. Энэхүү арга хэмжээг аймгийн засаг даргын зүгээс 20 гаруй сая төгрөгөөр дэмжлэг үзүүлсэн. Хан Хэнтий аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойн баяр наадмын хүрээнд "Хан Хэнтийн нүүдэлчид-2023" ардын урлагийн наадмыг зохион байгуулж 18 сум 4 тосгоны соёлын төвүүд тус бүрдээ өөр өөрийн өнгө төрх орон нутгийн онцлогийг харуулсан гэр барьж тохижуулан өвлөн уламжлагчдын шилдэг бүтээлүүдээр үзэсгэлэн гаргах, ардын язгуур урлагийн тоглолтоор иргэдэд үйлчилсэн. Энэ арга хэмжээг аймгийн Засаг даргын зүгээс 2.100.000 төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн юм. Мөн Соёлын Яамнаас зохион байгуулсан "Нүүдэлчин" дэлхийн соёлын фестивалд Хэнтий аймгаас нийт 61 хүний бүрэлдэхүүнтэй оролцож Соёлын Яамнаас 10 сая төгрөг, Аймгийн ЗДТГ-аас 2,480,000 төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.	70%
----	--	--	--	--	--	--	-----

3. ГУРАВ. ЭДИЙН ЗАСАГ

73	3.1.1 . . Татварын тайлагналт, хураалт, бүртгэлийг цахим тайлангийн системд 100 хувь хамруулан, ил тод байдлыг нэмэгдүүлнэ.	3.1.1.1. . Иргэдэд үзүүлэх бүх төрлийн татварын үйлчилгээ цахимжсан байна.	80%	хувь	95%	"Цахим татварын алба" болох зорилтыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд систем, программ хангамжийг шинэчилснээр Татварын албаны зүгээс иргэдэд үзүүлэх бүх төрлийн үйлчилгээг цахимжуулж Татварын албанаас иргэдэд үзүүлэх бүртгэл, тайлан, төлөлт, эрсдэлийн үнэлгээ, татварын скоринг гэсэн 5 төрлийн үйлчилгээг 100 хувь цахимжуулсан. Зорилтын хувь 100.0 хувьд хүрсэн	100%
74	3.1.2. . Татварын орлогын төлөвлөлтийг сайжруулж, бодитой болгох. /85%/	3.1.2.1. . Төсөвт төвлөрүүлэх татварын орлогын төлөвлөгөөг үндэслэлтэй боловсруулна.	70%	хувь	Татварын орлогын гүйцэтгэл 80%	2020 онд төсвийн төслийг боловсруулахдаа мэргэжлийн байгууллагуудаас цаасаар тоон мэдээллүүдийг шалгаж хүлээн авч боловсруулан Сангийн яаманд 10-14 төрлийн маягтаар гаргаж хянуулдаг байсан бол 2021 оноос цахимаар илгээж хянуулдаг болсон. Төсвийн төслийг боловсруулах, батлуулах үйл ажиллагаа цахимжсанаар төсвийн төлөвлөлт үндэслэл сайтай, бодитой болж төлөвлөлт 100 хувь болсон байна. 2020-2023 онуудад 8 их наяд 2 тэрбум 122,9 сая төгрөгийн орлогын төлөвлөгөөг СТСХ-тэй хамтран боловсруулж батлуулсан. Төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт орж, ААНОАТ-ын 40 хувийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх, Малын тоо толгойн албан татвар ногдуулж төлүүлэх, төрийн албан хаагчдын	100%

						цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой төлөвлөгөө, гүйцэтгэл өмнөх жилүүдийнхээс нэмэгдсэн. Татварын орлогын төлөвлөлтийн түвшин 2023 оны байдлаар 100 хувьтай байна.	
75	3.1.3. Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт, гүйцэтгэл санхүүжилтийн цахим системийг худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулдаг бүх байгууллагад нэвтрүүлнэ.	3.1.3.1.. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээг цахим системд тухай бүр оруулан ажиллана.	100%	хувь	Төсөл арга хэмжээг цахим системд бүрэн оруулсан байна. 100%	2023 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар 45 төсөл арга хэмжээний 111 удаагийн санхүүжилтээр 70,519.6 сая төгрөгийн мэдээллийг цахим системд 100 хувь бүрэн оруулсан байна. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээ нь 2022 оны 5 дугаар сарын 01-ны өдрөөс цахим системд бүрэн шилжсэн тул мэдээллийг оруулж санхүүжилтийг олгож ажиллаж байна. Мөн 2022 оны 10-р сарын 11-нээс эхлэн санхүүжилтийн гүйлгээг цахимаар баталгаажуулан ААН байгууллага руу шууд шилжүүлдэг болсон. Монгол улсын засгийн газрын 2021 оны 160 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, санхүүжилт, тайлагнал"-ын журмын дагуу хяналт тавин ажиллаж байна.	100%
76	3.1.4. Санхүүгийн хяналт шалгалтыг чанаржуулан Төрийн аудитаар илэрдэг зөрчлийг бууруулна.	3.1.4.1.. Эрсдэлд суурилсан санхүүгийн хяналт шалгалт, дотоод аудитыг тогтмолжуулж мэргэжлийн зөвлөмж, зөвлөгөө өгч, эрсдэлийг бууруулж ажиллана.	Эрсдэл 17%	хувь	Эрсдэлийг 14%-д хүргэж бууруулах	2023 онд Төрийн аудитын дүгнэлтээр илэрсэн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 3, ТБОНӨААТҮГазар 3 нийт 6 байгууллага хязгаарлалттай дүгнэлттэй гарсан. Дээрх 6 байгууллагын 1 байгууллагад дотоод аудит хийж, 5 байгууллагад нь зөвлөмж өгч ажилласнаар эрсдэлийн түвшин 9.2%-тай байна.	100%
77		3.1.4.2.. Шилэн дансны дотоод хяналт шалгалтын ажлыг эрчимжүүлж, төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн ил тод байдал хангагдана.	87.9	хувь	98	Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албаны "дотоод хяналтын админ"-д 1-р улирлын тайлан илгээлт хянагдсан байдал төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн АЗДТГ, Галшар сумын ЗДТГ, Батширээт сумын ЗДТГ, Бор-Өндөр сумын ЗДТГ, Мөрөн сумын ЗДТГ, Биндэр сумын ЗДТГ, Батноров сумын ЗДТГ, Өлзийт тосгоны ЗААлба гэсэн байгууллагууд улирлын тайлангаа илгээгээгүй байна. жилийн эцсийн байдлаар нийт 4484 мэдээлэл мэдээлэхээс 4332 мэдээллийг хугацаандаа мэдээлж 96,6%-тай хэрэгжиж байна.	90%
78	3.1.5. Орон нутгийн төсөвт бүх байгууллагууд дотоодын үйлдвэрээс	3.1.5.2.. Аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагч сумдын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хамтран ажиллах гэрээнд	625.1 сая.₮		Тухайн жилийн батлагдсан төсвийн хүрээнд	Тус заалтын биелэлтэд аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа сургууль, цэцэрлэгийн хоол хүнсний бараа, бүтээгдэхүүн хамрагддаг байсан. 2022 оноос тухайн байгууллагууд нь Боловсролын яаманд	90%

	худалдан авах чанар, стандартын шаардлага хангасан тохирлын баталгаатай барааны жагсаалтад заасан барааг худалдан авах шаардлагыг тендерийн баримт бичигт тусгаж хэрэгжүүлэн ажиллана.	жил бүр худалдан авах дотоодод үйлдвэрлэсэн барааны нэр төрөл үнийн дүнг тусгаж биелэлтийг дүгнэж ажиллана.				худалдан авах ажиллагааны тайлан, төлөвлөгөөгөө батлуулж нэгтгэж Боловсролын сайдын багцын тайланд тусгагдах болсон. 2023 оны байдлаар 21 нэр төрлийн 2,795.2 сая төгрөгийн дотоодод үйлдвэрлэсэн бараа, бүтээгдэхүүн худалдан авсан байна.	
79	3.1.6. . Худалдан авах ажиллагааг нээлттэй, ил тод зохион байгуулж аймгийн хэмжээнд цахим худалдан авах ажиллагааг 100 хувьд хүргэнэ.	3.1.6.1. . Худалдан авах ажиллагааны сургалтыг зохион байгуулж анхан шатны мэргэшсэн гэрчилгээ /А-3/ бүхий төрийн албан хаагч, иргэд олон нийтийн тоог нэмэгдүүлнэ	237		Анхан шатны мэргэшсэн гэрчилгээ /А-3/ бүхий төрийн албан хаагч, иргэд олон нийтийн тоог нэмэгдүүлнэ. 360	2023 онд сургалт зохион байгуулж 70 төрийн албан хаагч, төрийн бус байгууллага, иргэний төлөөлөл хамрагдсанаас 35 нь буюу нийт сургалтад хамрагдсан хүмүүсийн 50% нь тэнцсэн. Хэнтий аймагт А3 гэрчилгээтэй 356 албан хаагч, иргэн, төрийн бус байгууллагын төлөөлөл байна.	90%
80		3.1.6.2. . Аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагч сумдын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хамтран ажиллах гэрээнд цахим худалдан авалтын хүрэх түвшинг жил бүр тусгаж биелэлтийг дүгнэж ажиллана.	51%		95%	2023 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд давхардсан тоогоор 297 төсөл арга хэмжээний урилга, үр дүн Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системд www.tender.gov.mn сайтад нийтлэгдэж Хэнтий аймгийн хэмжээнд төсөл арга хэмжээг 100% цахимаар зарлаж байна	100%
81	3.1.7.. Орон нутгийн өмчит болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой нийт байгууллагуудын өмчийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах чиглэлээр өмч эзэмшүүлэх гэрээний биелэлтийг дүгнэж, хяналт шалгалт зохион байгуулах.	3.1.7.1. . Орон нутгийн өмчит болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой байгууллагуудын гэрээг жил бүр бүрэн дүгнэж, эд хөрөнгийн ашиглалт хадгалалт хамгаалалтын байдлын талаарх төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтын ажлыг зохион байгуулах.	-		Орон нутгийн өмчит байгууллагуудын өмч эзэмшүүлэх гэрээний биелэлтийг дүгнэж, дараа оны гэрээг байгуулсан байна. /100%/	2023 онд Орон нутгийн өмчит болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой байгууллагуудын 2022 оны гэрээг дүгнэж, 2023 оны өмч эзэмшүүлэх гэрээг байгуулан ажилласан. Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 02 дугаар сард баталсан Хяналт, шалгалтын удирдамжийн дагуу эд хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах, байгууллагын хөрөнгийн тооллогыг үр дүнтэй чанартай, зохион байгуулах талаар сумдын нягтлан бодогч, нярав, өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн дарга нарт арга зүйн зөвлөгөө өгч, 15 сум, 3 тосгодод 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажиллаа.	100%

82	<p>3.1.8. . Улс болон орон нутгийн төсөв, орон нутгийн хөгжлийн сан, замын сангийн хөрөнгө оруулалт болон бусад эх үүсвэрээр бий болсон эд хөрөнгийн эзэмшигч байгууллагыг тодруулан тухайн байгууллагын данс бүртгэлд тусгуулах ажлыг зохион байгуулах.</p>	<p>3.1.8.1. . Эд хөрөнгийн ашиглагч байгууллагыг тогтоон данс бүртгэлд тусгах ажлыг тухай бүр зохион байгуулна.</p>	95	хувь	<p>Төсөл арга хэмжээний хүрээнд шинээр бий болсон эд хөрөнгүүдийг эзэмшигч байгууллагын дансанд бүртгүүлсэн байна. /100%/</p>	<p>Орон нутгийн хэмжээнд 2022 онд хэрэгжсэн төсөл арга хэмжээний хүрээнд шинээр бий болсон 85 нэр төрлийн 43 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгө болон засварын ажлыг байгууллагууд данс бүртгэлдээ тусган бүртгэж авах албан бичгийг 2023 оны 01 дүгээр сард байгууллагуудад хүргүүлэн ажилласан. ТӨБЗГ-аас ирүүлсэн 21 байгууллагын 33 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг ашиглагч байгууллагуудад бүртгэж авах зөвшөөрөл хүргүүлэн ажилласан. Тухай бүр цахим мэдээллийн санд хяналт тавин ажиллаж байна.</p>	100%
83	<p>3.1.9. . Сум хөгжүүлэх болон жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сангуудыг нэгтгэн, сангуудын эргэн төлөлтийг сайжруулж, авлагын 60 хувийг барагдуулан “Бусдад боломж олгох” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>3.19.1 . Сангуудын зээлийн эргэн төлөлтийг сайжруулж, 6.9 тэрбум төгрөгийн авлагын 60% буюу 4.1 тэрбум төгрөгийн авлагыг барагдуулж, зээл авах хүсэлтэй хувиараа бизнес эрхлэгч болон ААНэгжүүдэд олгоно.</p>	40%	хувь	55%	<p>2023 онд Хоршоо хөгжүүлэх сангийн 1167.3 сая төгрөгийн зээлийн эргэн төлөлт хийгдсэн. ХХСангийн авлагыг 21.4 хувиар барагдуулсан. 2021-2023 онд нийт 4503.8 сая төгрөгийн зээлийн эргэн төлөлт хийгдэж авлагын гүйцэтгэл 65.6 хувьтай байна. Энэ онд Хоршоо ХСангаас 15 сум 1507.4 сая төгрөгийн зээл олгосон байна.</p>	100%
84	<p>3.2.. Уул уурхайн үйл ажиллагаа, хяналтыг олон нийтэд ил болгож, хариуцлагатай уул уурхайг бий болгоно.</p>	<p>3.2.1.2. Бичил уурхайн үйл ажиллагааг хууль, эрх зүйн орчинд нийцүүлэн ил тод, нээлттэй зохион байгуулж, "Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлох" журмын хэрэгжилтийг 80-аас дээш хувьд хүргэнэ.</p>	Журмын хэрэгжилт хангалтгүй.	журмын хэрэгжилтийг 50 хүртэл хувьд хүргэсэн байна.		<p>Засгийн газрын 2022 оны 296 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлох журам"-ын хүрээнд нийтдээ 13 нөхөрлөлтэй гурвалсан гэрээ байгуулагдаж үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Хяналт шалгалтаар 3 нөхөрлөл гэрээгүйгээр бэлтгэл ажлын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж журам зөрчсөн тул холбогдох торгуулийн арга хэмжээ тооцож ажиллалаа. Хууль, дүрэм журмын хэрэгжилтийн байдал 71%-тай хангагдан ажиллаж байна. УУХҮЯам, АМГТГ, МБУНДХолбооны хамран ажиллах санамж бичиг, баталсан сургалтын хөтөлбөрийн дагуу бичил уурхай эрхлэх нөхөрлөлийн гишүүдийг сургах, чадамжийн гэрчилгээ олгох 2 өдрийн сургалтыг 2 дугаар сарын 13, 14-ний өдрүүдэд зохион байгуулж 9 сумын 600 гаруй бичил уурхайчдыг хамруулж журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах талаар ил тод нээлттэй мэдээлж, зохион байгуулалтын</p>	100%

						чиглэл өгч ажилласан. Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлож буй нөхөрлөлүүдийн 70 гаруй гишүүдэд хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйг хангах чиглэлээр сургалт зохион байгуулж, журмын хэрэгжилтийн мэдээллийг ил тод нээлттэй хүргэж хэлэлцүүлэг хийлээ.	
85	3.2.1.. Аймгийн нутаг дэвсгэрт шинээр уул уурхайн лиценз нэмж олгоогүй хяналт мэдээллийг олон нийтэд ил тод болгож, хууль бус зөвшөөрлийг хүчингүй болгуулна.	3.2.1.1.. Уул уурхайн хууль бус зөвшөөрлийг хүчингүй болгуулна.	хайгуулын 95, ашиглалтын 120, нийт 215 тусгай зөвшөөрөл байна.	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл буурсан байна.		2023 оны жилийн нэцийн байдлаар хайгуулын 82 тусгай зөвшөөрөл 215301,01 га, ашиглалтын 128 тусгай зөвшөөрөл 58569,5 га нийт 210 тусгай зөвшөөрөл 273870.5 га талбайд байгаа нь аймгийн нийт нутаг дэвсгэрийн 3.4 хувийг эзэлж байна. Тусгай зөвшөөрлийн тоо өмнөх оноос 1-ээр буурсан.	100%
86	3.2.2.. Уул уурхайн компаниудын /"Нийгмийн хариуцлага"-ын хүрээнд/ нийт бараа бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээний худалдан авалтын 30-аас доошгүй хувийг орон нутгийн жижиг дунд үйлдвэрлэгч, үйлчилгээ эрхлэгч аж ахуйн нэгжүүдээс авах ажлын зохион байгуулалтыг хийж эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.	3.2.2.1.. "Нийгмийн хариуцлага"-ын гэрээг хийж, гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэж хэвшүүлнэ.	-	хэрэгжилтийн хувиар		2023 онд нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хамтран ажиллах 3 талт гэрээг уул уурхайн салбарын 6 ААН-тэй шинээр нэмж байгуулан тогтмол хяналт тавьж ажилласнаар хэрэгжилт 84%-тай хангагдаад байна.	90%
87	хариуцлага"-ын хүрээнд/ нийт бараа бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээний худалдан авалтын 30-аас доошгүй хувийг орон нутгийн жижиг дунд үйлдвэрлэгч, үйлчилгээ эрхлэгч аж ахуйн нэгжүүдээс авах ажлын зохион байгуулалтыг хийж эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.	3.2.2.2.. Уул уурхайн компаниудад бараа, ажил үйлчилгээ нийлүүлэх боломжтой жижиг дунд үйлдвэрлэгч, үйлчилгээ эрхлэгчдийн борлуулалт, үйл ажиллагааг дэмжих замаар орон нутагт оруулах эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.	-	Уул уурхайн компаниудын нийт бараа бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээний дотоодын худалдан авалтыг 5 хувьд хүргэсэн байна.		Уул уурхайн салбарын нэгдсэн сургалт, зөвлөгөөнийг зохион байгуулж, томоохон аж ахуйн нэгжүүдээс худалдан авалтын төлөвлөгөөгөө ирүүлэх хүсэлт хүргүүлж, хамтран ажилласнаар 9 суманд үйл ажиллагаа явуулж буй 16 аж ахуйн нэгж, уурхай дотоодын үйлдвэрлэгч, үйлчилгээ эрхлэгчдээс хүнс, ахуйн бараа бүтээгдэхүүн, шатахууны болон бусад ажил үйлчилгээнд 400 гаруй сая төгрөгийн худалдан авалт хийж орон нутгийн иргэд, жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг дэмжиж ажилласан байна. Энэ нь тухайн аж ахуйн нэгжүүдийн 2023 оны нийт худалдан авалтын 20 гаруй хувийг эзэлж байна. Мөн уул уурхайн 50 орчим аж ахуйн нэгжээс 1,0 тэрбум орчим төгрөгийн шууд хөрөнгө оруулалтыг хийж аймаг орон нутгийн эдийн засагт үр өгөөжөө өгч ажиллаж байна.	100%
88	3.2.3.. Жоншны баяжмал, шууд ангижруулсан төмрийн үйлдвэрийн төслүүдийг хэрэгжүүлнэ.	3.2.3.1.. Мэргэжлийн байгууллага, хувийн хэвшилтэй хамтран төсөл хэрэгжүүлэх нөхцөл боломжийг бүрдүүлнэ.	-	төсөл хэрэгжүүлэх нөхцөл боломж бүрдүүлсэн эсэх		"Шинэ сэргэлтийн бодлого"-д тусгагдсаны дагуу аж үйлдвэрийг хөгжүүлэх, төв суурин газрын төвлөрлийг сааруулах хүрээнд "Аж үйлдвэрийн нэгдсэн парк бүхий шинэ Бор-Өндөр хот байгуулах" төслийг Засгийн газрын түвшинд хэлэлцүүлж, холбогдох хууль эрхзүйн зохицуулалтыг бий болгох, хөрөнгө оруулалтыг шийдвэрлэх санал хүсэлтийг хүргүүлсэн. Бор-	70%

						Өндөр суманд хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих ангижруулсан төмрийн хүдэр боловсруулах үйлдвэрлэлийн төслийг орон нутгийн зүгээс дэмжиж үйлдвэрийн зориулалттай газар олгосноор орчин үеийн дэвшилтэт шууд ангижруулах технологийг ашиглан жилд 400.0 мянган тонн төмөр үйлдвэрлэх хүчин чадалтай үйлдвэр барих төслийн ТЭЗҮ, зураг төсөв боловсруулагдаж, эрдэс баялгийн зөвлөлд хүргүүлээд байна.	
89	3.3.1.. Тариалангийн талбайн ашиглалтыг сайжуулан эргэлтэд оруулж, хөрсний үржил шимийг хамгаалах, хашаажуулах, сэлгээнд үр тарианы тариалалтыг нэмэгдүүлэх замаар тариалангийн тогтвортой хөгжлийг хангана.	3.3.1.1.. Атрын 4 дахь аян, тариалангийн хөгжлийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	Атрын 3 дахь аян хэрэгжиж дууссан.	хэрэгжилтийн хувиар		2021-2024 хүртэлх Атрын 4 дахь аян, тариалангийн хөгжлийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулан батлуулж 2023 онд 2 зорилт 7 арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажилласан.	100%
90		3.3.1.2.. Тариалалт хийхгүй байгаа эзэмшлийн газар болон атаршсан 20.0 мянган га тариалангийн талбайг 100 хувь эргэлтэд оруулна.	-	ажлын гүйцэтгэлээр		Цэнхэрмандал, Жаргалтхаан, Хэрлэн сумдад үр тариа, төмс хүнсний ногоо, ногоон тэжээл тариалах иргэн ААНэгжид нийт 5700 га атаршсан тариалангийн талбайг эргэлтэд оруулсан.	100%
91		3.3.1.3. . Тариалангийн талбайг хашаажуулах ажлыг эрчимжүүлнэ.	200 га тариалангийн талбайг хашаажуулсан.		Хашаажуулсан талбайн хэмжээг жил бүр нэмэгдүүлнэ.	Баян-Адарга, Норовлин сумын 2 аж ахуйн нэгж нийт 1350 га тариалангийн талбайг өөрийн хөрөнгөөр хашаажуулсан.	100%
92	3.3.2.. Төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийг механикжуулж, усалгаатай тариалангийн талбайг нэмэгдүүлэн, хүлэмж, зоорийн аж ахуйн хангамжийг сайжруулна.	3.3.2.1.. Төмс, хүнсний ногооны тариалалт, үйлдвэрлэлд тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлнэ.			Шаардлагатай сум, тосгонд дэмжлэг үзүүлнэ.	"Шинэ хөдөө" хөтөлбөрөөс Жаргалтхаан суманд төмс, хүнсний ногооны бага оврын трактор болон бутлагч, нарийн ногооны үрлэгч олгосон.	100%
93		3.3.2.2.. Хэрлэн суманд усалтын систем шинээр байгуулна.	-	ажлын гүйцэтгэлээр		Хэрлэн сумын дулааны талын усалтын системийн барилга угсралтын ажил одоогийн байдлаар 70%-тай явагдаж байна.	70%
94		3.3.2.3.. Стандартын шаардлага хангасан 50-100 тн багтаамжтай төмс, хүнсний ногооны төрөлжсөн зоорь барина.	-	ажлын гүйцэтгэлээр		Энэ онд Хэрлэн суманд 40тн, Мөрөн суманд "Эрдэнэ Мөрөн" ХХК 80тн, Цэнхэрмандал суманд 100тн нийт 220 тн багтаамж бүхий төмс, хүнсний ногооны зоорийг 125.0 сая төгрөгийн өөрийн хөрөнгөөр барьж ашиглалтад оруулаад байна.	100%
95		3.3.2.5. Хүнсний ногоо, газар тариалангийн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөдөө аж ахуйн зохистой	-	ажлын гүйцэтгэл, ХААЗД		Тариаланч, ногоочдын зөвлөгөөнд нийт 111 тариалан эрхлэгчид ногоочид оролцсон. Мөн АНУ-ын Олон Улсын Хөгжлийн Агентлаг (USAID)-ийн санхүүжилттэй Бизнесийн	90%

		дадал нэвтрүүлэх сургалт, зөвлөгөөн зохион байгуулна.		нэвтрүүлсэн тоогоор	Тогтвортой Хөгжлийг Сайжруулах, Ил Тод Байдлыг Нэмэгдүүлэх (BEST) хөтөлбөрийн хүрээнд Хүлэмжийн зохистой дадлын ойлголт, хэвшүүлэх шаардлага, ач тус, арга замын талаар ойлголт, мэдээлэл өгөх зорилгоор "ХҮЛЭМЖИЙН АЖ АХУЙН ЗОХИСТОЙ ДАДАЛ" сургалтыг 2023.01.16-ны өдөр зохион байгуулж тус сургалтад Хэрлэн, Мөрөн, Бэрх тосгоны 15 ногоочдын хамрагдаж зохистой дадлын хугацаа дууссан 1 аж ахуйн нэгж, 2 хоршооны хугацааг сунгуулсан.	
96	3.3.3.. Малын тоог чанарт шилжүүлэх, ашиг шимийг нэмэгдүүлэх, эрчимжсэн мал аж ахуйг дэмжиж, "Монгол мал-II" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	3.3.3.1. Арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	-	ажлын гүйцэтгэлээр	Хүнс, Хөдөө аж ахуйн сайдын зөвлөлийн 2023.10.16-ны өдрийн хуралдаанаар Хэнтий аймгийн Дадал суманд үржүүлж буй Мах-сүүний хосолмол ашиг шимтэй дадлын ухаа үхрийг "Дадалын ухаа" үүлдрээр батлуулсан. ОНТөсвийн 12.8 сая төгрөгийн хөрөнгөөр баталгаажсан үүлдэр омгийн 7.2 мян.тол малд үзлэг ангилалт хийж, 790 толгой малыг ээмэгжүүлж, бүртгэлжүүлсэн. Ангилалтад хамрагдсан нийт малын 33.0%-г цөм сүрэгт, 55.7%-г үржлийн сүрэгт, 11.3%-г хэрэгцээний сүрэгт тус тус бүртгэсэн. Улсын төсвийн 37.5 сая төгрөгийн хөрөнгөөр Батширээт, Дадал, Батноров, Норовлин сумдын 41 өрх, 2 аж ахуйн нэгжийн 267 үнээнд Герефорд, 180 үнээнд Ангус, 280 үнээнд Симменталь үүлдрийн бухын гүн хөлдөөсөн үрээр, нийт 727 үнээнд зохиомол хээлтүүлэг хийсэн. Үхрийн зохиомол хээлтүүлгийн техникч бэлтгэх танхим, дадлага хосолсон 80 цагийн мэргэжлийн чадамж олгох сургалтад 8 иргэн хамрагдаж эрхийн гэрчилгээ авсан.	100%
97	3.3.4. Мал эмнэлгийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх, оношилгоо шинжилгээний чадавхийг нэмэгдүүлэн малын гаралтай халдварт, гоц халдварт өвчний гаралтыг бууруулна.	3.3.4.1. Мал эмнэлгийн лабораторийн тоног төхөөрөмжийг сайжруулж, үйлчилгээ, оношилгооны чанар, хүртээмжийг дээшлүүлнэ.	2017 онд 5 сая төгрөгийн багаж тоног төхөөрөмж худалдан авсан.	дэмжлэг үзүүлсэн тоног төхөөрөмжийн тоогоор	Аймгийн Мал эмнэлгийн лабораторид флуоресценцийн микроскоп, ус нэрэгч, хатаах шүүгээ, овоскоп гэх 4 төрлийн багаж, тоног төхөөрөмжийг 41.8 сая төгрөгөөр худалдан авсан. Лабораторийн тоног төхөөрөмжийг сайжруулснаар шинжилгээ цаг хугацаа алдалгүй хийгдэж, малын өвчний оношилгооны баталгаажуулалт 100% үр дүнтэй болсон	90%
98	3.3.4. Мал эмнэлгийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх, оношилгоо шинжилгээний чадавхийг нэмэгдүүлэн малын гаралтай халдварт, гоц халдварт өвчний гаралтыг бууруулна.	3.3.4.2. Сумдын МЭТасагт шаардлагатай лабораторийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлнэ.		6 сумын МЭТасагт дэмжлэг үзүүлсэн байна.	7 сум мал эмнэлгийн үйлчилгээнд шаардлагатай тарилгын хашаа, зөөврийн сууц, лабораторийн багаж хэрэгсэл зэрэг тоног төхөөрөмжийг 485.1 сая төгрөгийн төсөвт өртгөөр худалдан авалт хийж ажилласан.	100%

99		3.3.4.3. Голомтлон гардаг 5 төрлийн халдварт өвчнүүдээс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалт, малаас хүнд халдварладаг халдварт, гоц халдварт өвчнүүдийн голомтуудыг жил бүр ариутгах ажлыг зохион байгуулна.	2020 онд халдварт өвчний гаралт 47 голомтод байсан.	ажлын гүйцэтгэлр, халдарт өвчний гаралтын тоогоор		4 төрлийн халдварт өвчний өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтад 595.0 мянган мал хамруулахаас 559.8 мянган мал хамруулж гүйцэтгэл 94.1 хувьтай хийгдэсэн. Малаас хүнд халдварладаг галзуу, боом болон бог малын мялзан, хонины цэцэг өвчний нийт 658.9 мян.м2 талбайд голомтыг халдваргүйтгэх ажлыг Мал эмнэлгийн тасаг, үйлчилгээний нэгжүүд хамтран гүйцэтгэсэн халдварт өвчний гаралт өмнөх оноос 40%-иар буурсан.	100%
100	3.3.5.. Бэлчээр хамгаалалт, ашиглалтыг сайжруулан, өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэлт, усан хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	3.3.5.1.. Цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх үйл ажиллагааг тогтмол явуулах тоног төхөөрөмжөөр хангана.	Жил бүр тогтмол зохион байгуулдаг.	ажлын гүйцэтгэлээр		2023 онд 8 удаагийн процесст 2 хөдөлгөөнт экспедици 14 удаа цаг агаарт зориудаар нөлөөлж хур тунадас нэмэгдүүлэн ажилласан. Дулааны улиралд аймгийн ихэнх нутгаар хур тунадас олон жилийн дунджаас ахиу тунадас орсон. Хэрлэн, Өлзийт, Хурх тосгон орчмоор дунджийн орчим хур тунадас орсон. ЦУОШГ-аас цаг агаарт зориудаар нөлөөлж хур тунадас нэмэгдүүлэх үйл ажиллагааг" үр дүн сайтай ажилласан гэж дүгнэгдсэн. Тунадасны хэмжээг 21.8%-иар нэмэгдүүлсэн.	100%
101		3.3.5.2. . Үлийн цагаан оготно устгалын ажлыг зохион байгуулж, бэлчээрийг хамгаална.	жил бүр 60.0 мянган га-д устгалын ажил хийгдсэн.		6 сумын 60.0 мянган га-д хийнэ	Улсын төсвийн 40.0 сая.төг, малын тоо, толгойн албан татварын 25.5 сая.төг, нийт 65.5 сая төгрөгийн хөрөнгөөр 9 сумын 46.2 мянган га бэлчээрт энгийн механик болон микробиологийн аргаар бэлчээрийн хөнөөлт мэрэгч үлийн цагаан оготной тэмцэх арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн.	70%
102		3.3.5.3. Тал хээрийн бүсийн сумдад инженерийн хийцтэй худаг, хөв цөөрөм бий болгоно.	2019 онд 28 гүн өрмийн худаг гаргасан.	шинээр гаргасан худаг, хөв цөөрмийн тоогоор		Улсын төсвийн 120.0 сая.төг, малын тоо толгойн албан татварын 489.6 сая.төг, малчдын санхүүжилт 100.0 сая.төг, нийт 709.6 сая төгрөгийн хөрөнгөөр 16 суманд 47 худаг шинээр гаргаж, 70.5 мянган га бэлчээрийг усжуулсан.	100%
103	3.3.6.. Гарааны бизнес эрхлэгчид, импортыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч хувийн хэвшлийн санал санаачилгыг хөнгөлөлттэй зээлийн бодлогоор дэмжиж, борлуулалтын	3.3.6.1. Чингис хот дахь гарааны бизнес эрхлэгчдийг бойжуулах "Бизнес инкубатор төв"-ийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлнэ.	7 үйлдвэрийн 25 ажлын байрыг бий болгосон.	ажлын гүйцэтгэлээр		2023 онд Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар шинэ байртай болсноор хуучин хүнс, хөдөө аж ахуйн байранд Бизнес Инкубатор төв шинээр бий болж, тус төвүүдэд 2 аж ахуйн нэгж, 7 иргэн бойжиж байна. БИТ-н 3 бойжигчийг Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 75.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээлд хамруулсан. Best хөтөлбөрийн тэтгэлэгт сонгон шалгаруулалтаас 1 аж ахуйн нэгж 10 сая төгрөгийн буцалтгүй тэтгэлэгт шалгарч үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Гарааны бизнес эрхлэгчдийг Best хөтөлбөрийн үе шаттай сургалтад	100%

	сүлжээг нэмэгдүүлнэ.				хамруулахаас гадна ЖДҮГазар, Монгол банкны хамтарсан "Санхүүгийн анхан шатны" боловсрол олгох 2 удаагийн сургалтад хамруулан чадавхжууллаа.	
104	3.3.6.2. "Хэнтийн намрын ногоон өдрүүд", "Цагаан сар-Цагаан идээ" үзэсгэлэн худалдааг жил бүр зохион байгуулна.	18 сум, 5 тосгоны үйлдвэрлэгчдийг хамруулна.	ажлын гүйцэтгэлээр		"Цагаан сар-Цагаан идээ, Өвлийн идэш-2023" нэгдсэн арга хэмжээнд 18 сум, 5 тосгоны 53 аж ахуй нэгж, 70 иргэн 228 нэр төрлийн бүтээгдэхүүнээр оролцож, 142.8 сая төгрөгийн борлуулалт, "Хэнтийн намрын ногоон өдрүүд-2023" нэгдсэн арга хэмжээнд 18 сум, 4 тосгоны 175 иргэн, 75 аж ахуйн нэгж 180 гаруй нэр төрлийн бүтээгдэхүүнээр оролцож 51.6 сая төгрөгийн борлуулалт хийж, төв суурин газрын хүн амын хүнсний хангамжид орон нутагт үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн нийлүүлж, үндэсний үйлдвэрлэгчдийг дэмжин ажилласан.	100%
105	3.3.6.3. Төрийн байгууллагууд, томоохон уул уурхайн аж ахуйн нэгжүүдийн хоол үйлдвэрлэлд нийлүүлэх хүнсний бүтээгдэхүүнийг дотоодын үйлдвэрлэгчдээс худалдан авах ажлыг зохион байгуулна.	-	ажлын гүйцэтгэлээр		Дотоодын үйлдвэрлэл эрхлэгч 75 аж ахуйн нэгж, 130 иргэнээс Бор-Өндөр сум болон Бэрх тосгонд үйл ажиллагаа явуулдаг 5 уурхайд 35.0 сая төгрөгийн хүнсний ногоо, 18 сум, 5 тосгоны 27 сургууль, 35 цэцэрлэг, 1 яслийн үдийн цайнд 650.7 сая төгрөг, 18 сумын ЭМТөвд 590.0 сая төгрөг, аймгийн ШШГГазарт 76.0 сая төгрөг, нийт 1.3 тэрбум төгрөгийн хүнсний бүтээгдэхүүн нийлүүлж дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжин ажилласан.	100%
106	3.3.6.4. Хаврын улиралд шаардлагатай махны нөөц бүрдүүлсэн аж ахуйн нэгжид урамшуулал олгох замаар махны үнийн тогтвортой байдлыг хадгална.	2020 онд 33.4 тн махны нөөц бүрдүүлсэн	ажлын гүйцэтгэлээр		Хаврын улиралд хүн амыг махны хомсдол, үнийн тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор 60 тн нөөцийн мах нийлүүлж 80.0 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон. 2023 онд 60 тн мах бэлтгэхээр төлөвлөж Хэрлэн, Норовлин, Баян-Адарга, Өмнөдэлгэр сумын 9 аж ахуйн нэгж үхрийн мах 450 тн, хонины мах 540 тн, ямааны 360 тн-ыг тус тус бэлтгэн нөөцлөөд байна. Нөөцийн махыг зах зээлийн үнээс хямд борлуулж үнийн тогтвортой өсөлтийг ханган ажиллаж байна.	100%
107	3.3.6.5. Анхан шатны боловсруулах үйлдвэрүүдийг хөнгөлөлттэй зээлийн эх үүсвэрээр дэмжинэ.	104 иргэн аж ахуйн нэгжид 1480.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон.	дэмжлэг үзүүлсэн тоогоор		Мөрөн, Норовлин, Биндэр, Батноров, Бор-Өндөр сумдын 4 хоршоо, 9 иргэнд анхан шатны боловсруулах үйлдвэрлэлийн зориулалтаар Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 425.0 сая төгрөгийн зээлийг сонгон шалгаруулж олгосон байна. Энэхүү төсөлд 30 ажлын байр бий болоод байна.	100%

108	3.4.1. Түүхэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх маршрутын дагуу сумдад байгаль орчинд ээлтэй, нутгийн иргэд /өрх/-ийг түшиглэсэн тогтвортой, эко аялал жуулчлалын үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдийн тоог 10 хувиар нэмэгдүүлнэ.	3.4.1.1.. Нутгийн брэнд, эко бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдийг чадавхжуулах сургалтад хамруулж, тогтвортой, эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.	Сумдад аялал жуулчлалын үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгч нутгийн иргэд 83, ААН 36 байна.	Шинээр аялал жуулчлалын үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдийн тоог 2-оос доошгүй хувиар нэмэгдүүлнэ.	Зүүн бүсийн брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчдийн нэгдсэн сургалт, үзэсгэлэн арга хэмжээг Чингис хотод зохион байгуулж, 15 сум, 2 тосгоны 80 гаруй хүнс, гар урлалын брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч аж ахуй нэгж, иргэд оролцлоо. Түүхэн аялал жуулчлалын маршрутын дагуу Дадал суманд шинээр 2 отоглох цэгийг гэрээгээр орон нутгийн иргэдийн бүлэгт эзэмшүүлсэн. Мөн 4 сумын 9 иргэн гэр буудал ажиллуулж, 3 аж ахуй нэгж үйл ажиллагаагаа өргөтгөж, Бор-Өндөр суманд гар урлал, бэлэг дурсгалын брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг 1 иргэний гарааны бизнест дэмжлэг үзүүлж аялал жуулчлалын эко бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг шинээр бий болгон гадаад дотоодын амрагч, аялагч жуулчдад үйлчилгээ үзүүлж байна. Шинээр аялал жуулчлалын үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгч иргэд, ААН-ийн тоо 7 хувиар нэмэгдээд байна.	100%
109	3.4.2.. Аялал жуулчлалын салбарын эдийн засгийн чадавх, орлогыг нэмэгдүүлж, ажлын байрыг 30 хувиар нэмэгдүүлнэ.	3.4.2.1.. Аялал жуулчлалын үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгч иргэд болон ААН-үүдийн үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэх санал санаачлагыг дэмжиж, ногоон санхүүжилт, бусад хөнгөлөлттэй зээлийн хөтөлбөрт хамруулна.	Аялал жуулчлалын салбарт 808 ажилтан ажиллаж байна.	Ажлын байрыг 5 хүртэл хувиар нэмэгдүүлнэ.	Аялал жуулчлалын салбарын эдийн засгийн чадавх орлогыг нэмэгдүүлэх зорилгоор нүхэн жорлонг буулгуулж эко нойл барих арга хэмжээнд ногоон зээл олгох ажлыг Хас банктэй хамтран зохион байгуулсан. Мөн нээлттэй Хэнтий арга хэмжээний хүрээнд аялал жуулчлалын салбарт үйл ажиллагаа явуулах сонирхолтой иргэн аж ахуй нэгжид бизнес эрхлэх, хөрөнгө оруулалт хийх боломж, давуу талыг танилцуулж ажиллалаа. Хэрлэн суманд 50-60 хүн хүлээн авах чадалтай, 6 гэр 7 шовгор, ресторан зоогийн газрын 2 байшинтай Элит мандал амралтын газар байгуулагдаж, 20-30 хүн шинээр ажлын байраар хангагдаад байна. Ажлын байр суурь түвшнээс 17,7 хувиар нэмэгдсэн.	100%
110	3.4.3.. Түүхэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх ажлын хүрээнд “Мянганы суут хүн Чингис хаан” цогцолборуудын ажлыг /Дадал сум “Чингис хаан”, Биндэр сум “Их Хуралдай”, Батноров сум “Хүлэг	3.4.3.1. . “Мянганы суут хүн Чингис хаан” цогцолборуудын ажлын үйл ажиллагаанд холбогдох байгууллагуудтай хамтран хяналт тавьж ажиллана.	6 цогцолборын гүйцэтгэлийн дундаж 40%	6 цогцолборын гүйцэтгэлийн дундаж 80%-д хүрсэн байна.	Батноров сумын “Тэнгэрийн андгай хөшөөт цогцолбор”, Биндэр сумын “Их Хуралдай” цогцолборын бүтээн байгуулалтын ажил 100% бүрэн дууссан. Норовлин сумын “Шихихутаг-Их засаг” цогцолборын 5 багц ажлуудын дундаж гүйцэтгэл 94%-тай, Дэлгэрхаан сумын “Монголын нууц товчоо” цогцолборын барилгын ажлын гүйцэтгэл 96%-тай үргэлжилж байна. Дадал суманд байгуулж буй “Чингис хаан” аялал жуулчлалын цогцолборын “Мэдээллийн төв”-ийн зураг төсөл боловсруулах ажил 80%-тай хийгдэж байна. Бэрх тосгон дахь Монголын	100%

	Боорчи-Андлалын өргөө", Норовлин сум "Шихихутаг-Их засаг", Бэрх тосгон "Монголын далд уурхайн музей, сургалт, судалгаа, аялал жуулчлалын төв", Дэлгэрхаан сум "Монголын нууц товчоо"/ дуусгаж, дэд бүтцээр холбох ажлыг эхлүүлнэ.					далд уурхайн музей, сургалт мэдээллийн төвийн ажил 98%-тай байна. Нийт 6 цогцолборын гүйцэтгэлийн дундаж 94,6%-д хүрсэн байна.	
111	3.4.4.. Түүхэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх маршрутын дагуу түр буудаллах цэг, мэдээлэл, үйлчилгээний төвийг байгуулж, эдийн засгийн эргэлтэд оруулна.	3.4.4.1.. Дэлгэрхаан, Батноров, Өмнөдэлгэр, Норовлин сумдад түр буудаллах цэгүүд барьж, Хэрлэн суманд аялал жуулчлалын мэдээллийн төвтэй байгуулж ашиглалтад оруулна.	4 суманд түр буудаллах цэг байгуулах зураг төсөв хийгдсэн. Мэдээлэл үйлчилгээний төв байхгүй.	Хэрлэн суманд аялал жуулчлалын мэдээллийн төвийг бий болгосон байна.		Дэлгэрхаан, Батноров, Өмнөдэлгэр, Норовлин сумдад түр буудаллах цэг барих зураг төсвийн ажил дуусч хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар бариулах санал гаргаж, нээлттэй танилцуулж ажиллаж байна. Чингис хот дахь Аялал жуулчлалын мэдээллийн төвөөр гадаадын 25, дотоодын 180 гаруй иргэн мэдээлэл авсан байна.	30%
112	3.4.5.. "Монгол хатад", "Ёохор наадаан", "Чингис фестиваль", "Тогорууны баяр", "Талын түмэн адуу", "Галшар адууны баяр", "Талын тайга нохой" наадам зэрэг эвент арга хэмжээнүүдийн цар хүрээг өргөжүүлэн тогтмол зохион байгуулж, гадаад, дотоодын жуулчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	3.4.5.1.. "Монгол хатадын наадам", "Ёохор наадаан" эвент арга хэмжээг зохион байгуулж, жуулчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	2 жил тутамд 1 удаа зохион байгуулагдаж хэвшсэн.	арга хэмжээ зохион байгуулагдсан эсэх		Батширээт суманд "Ёохор 2023" ардын урлагийн наадам зохион байгуулагдаж Улаанбаатар хот, Өмнөговь, Дорноговь аймгийн 9 хамтлагийн 147 бүжигчид, биет бус өв тээгч нар оролцсон ба тус эвент арга хэмжээг гадаадын 10, дотоодын 2000 гаруй үзэгчид зорьж үзсэн. "Монгол хатдын наадам" 2024 онд зохион байгуулагдахаар шийдвэрлэгдсэн.	90%

113		3.4.5.2.. "Тогорууны баяр", "Талын түмэн адуу", "Галшар адууны баяр", "Талын тайга нохой" наадам зэрэг эвент арга хэмжээнүүдийг жил бүр тогтмол зохион байгуулж, жуулчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	жил бүр зохион байгуулж хэвшсэн	арга хэмжээ зохион байгуулагдсан эсэх	Биндэр суманд "ТОГОРУУНЫ БАЯР-2023" эвент арга хэмжээ Олон Улсын Тогоруу сангийн удирдах зөвлөл, БОАЖЯам, Зэрлэг ан амьтан судлах хамгаалах төв болон 2 УТХГазар нутгийн хамгаалалтын захиргаа, Архангай, Дорнод, Хэнтий аймгийн 8 сумын 60 гаруй оролцогчид, Америк, Шинэ-Зеланд, Герман, Швед, Орос, Хятад улсын 22 төлөөлөл жуулчид оролцоноос гадна дотоодын 2500 орчим иргэн үзэж сонирхсон. "Галшар адууны баяр"-ыг зохион байгуулагдаж 4 аймгаас 600 гаруй иргэд оролцлоо. "Талын тайга нохой-2023" арга хэмжээг Хэрлэн суманд зохион байгуулж 3 аймаг 15 сумын 50 гаруй иргэн 100 гаруй тайга нохойны хамт оролцож, 3 төрлийн тэмцээн зохион байгуулж үзэгчдэд сонирхууллаа. Талын Түмэн Адуу өвөл цагийн эвент арга хэмжээ 11 дүгээр сарын 18-19-ний өдрүүдэд зохион байгуулагдаж гадаадын 30 гаруй, дотоодын 3000 гаруй хүн оролцсон. Энэ онд зохион байгуулсан 5 эвент арга хэмжээнүүдэд гадаадын 52, дотоодын 7950-н жуулчин, тур оператор 10 гаруй ХХК оролцож үзэж сонирхсон байна.	100%
114	3.4.6.. Аялал	3.4.6.1.. Аялал жуулчлалын Олон Улсын үзэсгэлэн /ITM/-д жил бүр оролцож аймаг орон нутгаа сурталчилна.	жил бүр оролцож хэвшсэн	ITM-2021 үзэсгэлэнд түнш аймгаар оролцож, дотоод, гадаад сурталчилгааг өргөжүүлсэн байна.	"ITM-2023" Олон Улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд Дадал сум болон Чингисийн тоонот, Дангина хатан, Баян гүрэм, Чингисийн гэр бааз, Их удам, Баялаг Биндэрьяа брэнд бүтээгдэхүүн, Бишрэлт, КН ресторан буудал, Ханбүргэд ресторан буудал гэх мэт 8 жуулчны бааз, 2 зочид буудал оролцож 3000 орчим иргэнд аймаг орон нутгаа сурталчиллаа.	100%
115	жуулчлалын салбарт технологийн цахим орчныг ашиглан дотоод, гадаад сурталчилгааг өргөжүүлнэ.	3.4.6.2.. Аймгийн аялал жуулчлал, түүх соёл, зан заншил, онцлог давуу талуудыг иргэд, олон нийт, жуулчдад сурталчлан таниулах ном, сэтгүүл, зурагт альбом хэвлүүлж, аялал жуулчлалын хөтөч аппликэйшнийг Монгол, Англи хэлээр ашиглалтад оруулна.	-	1-ээс доошгүй танилцуулга ном, сэтгүүл хэвлүүлж, аппликэйшнийг ашиглалтад оруулан үйл ажиллагааг эхлүүлсэн байна.	Хэнтий аймгийн 100 жилийн ойд зориулан түүхэн аялал жуулчлалыг сурталчилсан "Хан Хэнтийн түүхэн жимээр" зурагт фото альбом болон "Хан Хэнтий нутагт тавтай морил" QR код бүхий сумдын түүхэн дурсгалт газруудын танилцуулгатай сэтгүүлийг хэвлүүлж иргэд олон нийт, зочид, аялал жуулчлалын салбарын хөрөнгө оруулалт сонирхогчдод түгээсэн. Хэнтий аймгийн аялал жуулчлал, түүх соёл, зан заншил, онцлог давуу талуудыг иргэд, олон нийт, жуулчдад сурталчлан таниулах Аялал жуулчлалын технологийн дэвшил, цахим орчны гадаад дотоод сурталчилгааг нэмэгдүүлэх зорилгоор "Khentii guide" гар утасны аппликэйшны бар кодыг сумдад болон	100%

					мэдээллийн төв, Улаанбаатар экспо зэрэг газруудад байршуулсан.	
116	3.4.7.. Аялал жуулчлалын салбарын хүний нөөцийг чадваржуулах, үйлчилгээний байгууллагуудын чанар, стандартыг сайжруулах сургалт, зөвлөгөөнийг төр хувийн хэвшлийн түншлэлд тулгуурлан жил бүр зохион байгуулж, зочид буудлуудын зэрэглэлийг 1 шатаар ахиулна.	3.4.7.1.. Иргэдэд мэргэжил олгох сургалтыг жил бүр зохион байгуулж, 1000 хүртэл хүнийг хамруулна.	Жил бүр 200 - 300 хүнийг сургаж сертификат олгосон.	200-300 иргэн	Хэнтий аймгийн Дадал сумын Баян-Овоо багийн Соёлын төвд “Нутгийн хөгжилд-эмэгтэйчүүдийн оролцоо” сургалт хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж аялагчдад ёсзүйн дүрмийг дагаж мөрдүүлэх шаардлага, хэрэгцээ, газартаа жуулчин, амрагч хүлээн авах боломжтой байршуулах хэрэгслийг бий болгох зэрэг 8 чиглэлээр 3 өдрийн турш сургалт хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж давхардсан тоогоор нийт 300 орчим иргэдийг хамруулсан. Мөн Жуулчны баазын эко гэрчилгээжүүлэлт сэдвээр сургалт зохион байгуулж уг 50 гаруй хүн хамрагдсан. Нийт 350 иргэдийг аялал жуулчлалын мэдлэг, мэдээлэл, ур чадвар олгох сургалтад хамруулсан.	100%
117	Зочид буудал, жуулчны бааз, рестораны 400-с доошгүй удирдлага, үйлчилгээний ажилтныг сургалтад хамруулж, зочид буудал, жуулчны баазуудын зэрэглэлийг тодорхойлон үнэлгээ хийж ангилан батлагдсан стандартыг хангуулна.	3.4.7.2.. Зочид буудал, жуулчны бааз, рестораны 400-с доошгүй удирдлага, үйлчилгээний ажилтныг сургалтад хамруулж, зочид буудал, жуулчны баазуудын зэрэглэлийг тодорхойлон үнэлгээ хийж ангилан батлагдсан стандартыг хангуулна.	Аймгийн хэмжээнд 3 одтой зочид буудал 1, энгийн зочид буудалд 15, дэн буудал 50, жуулчны бааз 36 байна.	Батлагдсан стандартын дагуу бүх зочид буудалуудын зэрэглэлийг тодорхойлж, ангилсан байна.	Зочлох үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг Хорика институттай хамтран Ханбүргэд, КН зочид буудалтай гэрээ байгуулан тус бүр 3 удаагийн сургалтыг ажлын байран дээр зохион байгуулж, нийт 140 орчим хүнийг хамруулаад байна. 2023 онд аймгийн төвийн "КН"- зочид буудлыг од зэрэглэлийн стандартыг хангуулах зорилгоор Монголын Зочид буудлуудын холбоотой хамтран стандартын үнэлгээг хийлгүүлэхээр ажиллаж байна. Стандартад өөрчлөлт орж байгаатай холбоотойгоор түр хойшлогдоод байна.	70%
118	3.4.8.. Түүх, соёлын өв, байгалийн дурсгалт болон өвөрмөц тогтоц бүхий газрууд, орон нутгийн онцлогт тохируулан аялагч, амрагч, жуулчдыг татах төрөлжсөн аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн /морин аялал, завь, агнуур, дугуйн, цанын, уулын спорт г.м/-ийг бий болгож, хөгжүүлнэ.	3.4.8.1.. Жуулчны баазуудыг түшиглэн орон нутгийн онцлог, байгалийн дурсгалт болон өвөрмөц тогтоц бүхий газруудад төрөлжсөн аялал жуулчлалын шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг бий болгоно.	-	1-ээс доошгүй төрөлжсөн аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн бий болгосон байна.	Ивээлт хайрхан жуулчны бааз Ан агнуур, Онон – Ёл бааз Завь, Хэнтий эко бааз Аргал ажиглах, дурандах тусгай сонирхлын аяллуудыг хөгжүүлж, тогтмол жуулчидтай болоод байна. Мөн Чингисийн өлгий бааз завь, морь, загасчлах зэрэг тусгай сонирхлын аялал явуулж байна.	100%

119		3.4.8.2.. Хил залгаа аймаг, сумдтай хамтран аяллын маршрут бий болгоно.	-	Зүүн бүсийн аяллын маршрутыг бий болгох талаар хамтарч судалгаа хийнэ.		Хил залгаа Дорнод, Сүхбаатар аймгуудыг холбосон аяллын sg40, болон зүүн бүсийн аяллын маршрут гарган аялагчдад сурталчлан ажиллаж байна. Уг аяллын маршрутаар аялахад 3 аймгийн 84 түүхэн дурсгалт газруудаар нийт 4200 километр замаар 15шөнө 16өдөр аялна. Мөн аймгийн түүхэн дурсгалт газар болон үйлчилгээг сурталчлах зорилгоор жуулчин явуулдаг 25 Тур оператор компанийн 28 хүнд аймгийн түүхэн дурсгалт газрууд болон маршрутыг танилцуулах аяллыг 2023 оны 9 сард зохион байгуулж шинээр аяллын маршрутыг бий болгосон. Уг маршрутыг 3 аймгийн хурал, зөвлөгөөн, чуулганы арга хэмжээнд танилцуулж дотоод, гадаадын жуулчдад түгээх ажлыг зохион байгуулж байна.	100%
120		3.5.1.1.. Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинээр боловсруулж батлуулна.	Ерөнхий төлөвлөгөөний хугацаа дууссан.	ажлын гүйцэтгэлээр		Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг Хэнтий аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 7 дугаар сарын 3-ны 21 дүгээр хуралдаанаар хэлэлцүүлэн 02 дугаар тогтоолоор батлуулсан.	100%
121	3.5.1. Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинээр батлуулан мөрдүүлж хүрээлэн буй орчинд ээлтэй суурьшлын болон үйлдвэрлэлийн бүсчлэлийг тогтоон хөгжүүлнэ.	3.5.1.2.. 7 сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулах	10 сумын төлөвлөгөөтэй	тоогоор		2023 онд Жаргалтхаан, Биндэр, Баян-Адарга, Норовлин, Баян-Овоо сумдын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөг сумдын ИТХ-аар хэлэлцүүлэн батлуулж, сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө, тайланг орон нутагт нь хүлээлгэн өгч, цахим системд байршуулсан. Аймгийн хэмжээнд бүх сумд нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөтэй болсон.	100%
122		3.5.1.3.. Хэрлэн, Бор-Өндөр, Дадал, Галшар, Батширээт, Норовлин, Биндэр, Өмнөдэлгэр сумдад иргэнд өмчлүүлэх боломжтой газарт газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгаа, байрзүйн зураглал хийх, газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө боловсруулна.	13 сум, 1 тосгон	тоогоор		2023 онд 18 сумын төвийн тэг гортигийг шинэчлэх саналыг сумдаас авч Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөнд төвийн тэг гортигийг шинэчлэх саналыг тусган Аймгийн ИТХ-аар хэлэлцүүлэн батлуулсан.	100%

123		3.5.1.4.. Хаягжуулалтын мэдээллийн нэгдсэн системийг бий болгож улсын болон орон нутгийн чанартай авто зам, гудамж талбай, газар нутаг, үл хөдлөх хөрөнгийг хаягжуулах ажлыг зохион байгуулах /Хэрлэн, Батширээт, Норовлин, Галшар, Мөрөн, Дархан, Жаргалтхаан, Баян-Адарга сум, Гурванбаян, Өлзийт тосгон/	10 сум, 2 тосгонд хаягийн тэмдэг суурилуулах ажил хийгдсэн.	Тухайн жилийн гүйцэтгэлээр		Энэ онд Дархан сумын хаягийн тэмдэг суурилуулах ажлыг гүйцэтгэсэн. Мөрөн сумын хаягжуулалтын ажил дууссан	50%
124		3.5.1.5.. Газар зүйн нэрийн тодруулгын ажлыг хийж газар зүйн нэрийн мэдээллийн санг байгуулах, олон нийтэд таниулах ажлыг зохион байгуулах	-	Тухайн жилийн гүйцэтгэлээр		Өмнөдэлгэр, Дадал сумдын газар зүйн нэрийн тодруулалтын ажлын Бэлтгэл үе шатны ажлаар Өмнөдэлгэр, сумын 1418, Дадал сумын 570 нийт 1988 УИХ-ын тогтоолоор батлагдсан газар зүйн нэрийг 1:100000 масштабтай байрзүйн зураг, Газар нутгийн нэрийн зурагтай харьцуулан зураглан хээрийн хэмжилт судалгааг хийж, ажлын явц 85% байна.	90%
125	3.5.2.. Анх удаа орон сууц худалдан авч байгаа холбогдох шаардлагыг хангасан 300-аас доошгүй иргэдийг хөнгөлөлттэй зээлд хамруулна.	3.5.2.2.. Шаардлага хангасан иргэдийг зээлд хамруулна.	Жилд дунджаар 50 иргэнд зээл олгодог	Зээл олгосон иргэдийн тоогоор, 60		2023 онд аймгийн хэмжээнд нийт 32 иргэнд зээл олгосон. Мөн Хаан банкны Орон нутгийн иргэдийн банкттай "Иргэдэд орон сууцны ипотекийн зээл олгоход хамтран ажиллах" гэрээг байгуулж, гэрээний хүрээнд 20 иргэнд шинээр зээл олгохоор шийдвэрлэсэн.	70%
126	3.5.3. 120-оос доошгүй айлын түрээсийн орон сууцны барилгын ажлыг эхлүүлнэ.	3.5.3.1.. ТОСК-той хамтран ажиллах	120 айлын түрээсийн орон сууцтай	Гүйцэтгэлийн хувиар		Шинэ Өндөрхаан хороололд 2 блок 60 айлын, 4 дүгээр багт 1 блок 30 айлын, нийт 3 блок 90 айлын түрээсийн орон сууц барихаар газрын асуудлыг шийдвэрлэсэн. Барилгын ажлыг эхлүүлэхээр ТОСК-той хамтран ажиллах санамж бичиг байгуулсан. Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар орон сууцны барилгыг барьж ашиглалтад оруулах сонгон шалгаруулалтыг ТОСК-аас нээлттэй зарласан. ТОСК-аас БХБЯ-тай хамтран 60 айлын орон сууцны барилга барих бэлтгэл ажлын хүрээнд байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт гаргуулах ажил хийгдэж байна.	30%

127		3.5.3.2.. Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд орон сууц барих аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжиж ажиллана.	-	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалттай орон сууцны барилгын ажил эхэлсэн эсэх	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар аймгийн хэмжээд нийт 644 айлын орон сууцны барилга баригдахаар төлөвлөгдсөнөөс Хэрлэн суманд нийт 439 айлын 13 блок, Баян-Овоо, Батноров, Биндэр сумд, Бэрх тосгонд 88 айлын 4 блок орон сууцны барилга үргэлжилж байна. Мөрөн, Цэнхэрмандал, Баянхутаг, Дэлгэрхаан сумдад 58 айл, Хэрлэн суманд дахин төлөвлөлтийн хүрээнд 174 айлын орон сууцны 4 барилгууд баригдахаар төлөвлөгдөж зураг төслийн ажил хийгдэж байна. "Инвест Хэнтий" үйл ажиллагааны үеэр "Эм Си Эс Си" ХХК-тай хамтран "Хэнтий-Стандарт" 250 айлын орон сууцны хороолол барих ажлын санамж бичгийг байгуулж барилгын ажил эхлээд байна.	100%
128	3.5.4.. Чингис хотын ус хангамжийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, барилга байгууламж, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэн өргөтгөх, шинээр худаг гаргах замаар баталгаат ундны усны тоог нэмэгдүүлнэ.	3.5.4.1.. Эх үүсвэрийн худагт шаардлагатай засвар, шинэчлэл хийж, шинээр эх үүсвэрийн худаг гаргана.	-	Гүйцэтгэлийн хувиар	2023 онд Чингис хотын ус хангамжийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх гидрогеологийн судалгааг хийж дуусгасан ба эх үүсвэрийн 3 шинэ худаг 14км зайнаас хот руу орох инженерийн шугам сүлжээний ажлын зургийг гүйцэтгэж зургийн явц 60 хувьтай.	70%
129		3.5.4.2. . Нөөц усны сан байгуулна.		Нөөц усны сангийн ТЭЗҮ хийгдсэн байна.	Чингис хотод цэвэр усны эх үүсвэрээс нөөцийн сав байгуулах ажлын зураг төсөв дууссан байна.	30%
130	3.5.5.. Чингис хотын үерийн байгууламжийг ашиглалтад оруулж, хот доторх ус зайлуулах сувгийг бий болгоно.	3.5.5.1.. Үерийн байгууламжийг ашиглалтад оруулна.	үерийн далангийн ажил эхэлсэн.	Гүйцэтгэлийн хувиар	Чингис хотын “Үерийн усны хамгаалалтын далан суваг”-ын ажил 6.2 км ус зайлуулах бетон суваг, ажил бүрэн дууссан.	90%
131		3.5.5.2.. Хотын доторхи гадаргуугийн ус зайлуулах систем байгуулна.		Гүйцэтгэлээр	Чингис хотын төвийн авто зам дагуух 8,6км ус зайлуулах сувгийн ажил бүрэн дууссан байна.	90%
132	3.5.6.. Шилэн кабелийн сүлжээг өргөтгөж, хурдыг сайжруулна.	3.5.6.2. Хурх, ХБУ тосгонд шилэн кабель татна.	-		ОНХС-ийн 15.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Хэрлэнбаян-Улаан, Гурванбаян тосгоныг шилэн кабельд холбосон.	100%
133		3.5.6.3.. Чингис хотын гэр хороололд шилэн кабель татна.	-		Үүрэн холбооны Unitel Group Чингис хотын гэр хорооллын 60 хувийг шилэн кабельд холбож 5G сүлжээг дэмжих IPT-ийн гурвалсан үйлчилгээг нэвтрүүлснээр интернэтийн хурд сайжирсан.	70%

134	3.5.7.. Дулааны станцыг ашиглалтад оруулна.	3.5.7.1.. Дулааны станцыг ашиглалтад оруулна.	-	Гүйцэтгэлээр	МУ-ын Засгийн газар, БНСУ-ын Засгийн газар хооронд байгуулагдсан хөнгөлөлттэй зээлийн гэрээний хүрээнд 10 сая ам.долларын хөрөнгө оруулалтаар Дулааны станцын барилгын ажлыг үндсэн гүйцэтгэгч БНСУ-ын "Бьюксан инженеринг" компани, туслан гүйцэтгэгчээр "Хасу мегаватт" компани гүйцэтгэж, ажлын явц 60 хувьтай үргэлжилж байна.	70%
135	3.5.9.. Шаардлагатай багийн төвүүд болон шинээр олгогдсон өмчлөлийн газруудад 04 кв-н цахилгааны шугам тавина.	3.5.9.1.. Шинэ суурьшлын бүсийг цахилгаан эрчим хүчээр хангана.	6200 нэгж талбар ЦЭХ-ээр хангагдаагүй байна.	Сумын шинэ суурьшлын бүсийг ЦЭХ-д холбосон байна.	Улсын төсвийн 650 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Дадал, Норовлин, Баянхутаг, Өмнөдэлгэр, Батширээт, Хэрлэн сумдад, ОНХС-ийн 150 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар, Баян-Овоо, Батноров, Хэрлэн сумдад шинэ суурьшлын бүсийг цахилгаан эрчим хүчээр хангах ажил бүрэн хийж дуусгалаа. Мөн Дадал суманд "Шинэ суурьшлын бүс"-ийн 04 кв-н цахилгаан хангамжийн ажил, Цэнхэрмандал сумын Хужхан багийн төвийн цахилгаан хангамж 35/04 кв-ын АТП, 04 кв-ын ЦДАШ угсрах ажил, Батноров сумын Цахилгаан хангамжийн ажил, Дэлгэрхаан сумын Эгнээ хороололд цахилгааны эх үүсвэр нэмэгдүүлэх ажил бүрэн дуусаж ашиглалтад оруулсан.	100%
136	3.5.10.. Хэрлэн гол болон бусад голуудад шаардлагатай гүүрийг шинээр барьж, сэргээн засварлана.	3.5.10.1.. Ашиглалтын шаардлага хангахгүй гүүрийг үе шаттай засварлана.		ажлын гүйцэтгэлээр	2023 онд засварлах шаардлагатай байсан модон гүүрнүүдээс Дадал суманд 5, Батширээт суманд 1, Баян-Адарга суманд 2, Биндэр суманд 1, Өмнөдэлгэр суманд 1 гүүрний ажил эхэлсэн нийтдээ 10 модон гүүрний засварыг хийж гүйцэтгэсэн байна.	100%
137	гүүрийг шинээр барьж, сэргээн засварлана.	3.5.10.2.. Хэрлэн гол болон бусад голуудад шинээр гүүр барина.	-		Батширээт сумын Бархын голын 121м гүүр ашиглалтад орсон, "Чингис хотыг тойрон гарах 14,42 км авто зам, шинээр барих Хэрлэн голын 265,72у/м төмөр бетон гүүрийн зураг төсөл хийгдэж дууссан Улсын төсвийн 2024 оны төлөвлөлтөд санал оруулаад байна.	100%
138	3.5.11.. Хот хоорондын болон орон нутгийн нийтийн тээвэр, шуудан үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.	3.5.11.2.. Орон нутгийн нийтийн тээврийн үйлчилгээний хүрээг өргөтгөнө.	-		2023 онд Улаанбаатар-Бор-Өндөр-Улаанбаатар чиглэлд тээвэрлэлт гүйцэтгэхээр бэлтгэл ажил явагдаж байна. Батноров сум руу Улаанбаатар-Дорнод.Баян-Уул чиглэл тус тус дамжин өнгөрөх тээвэрлэлт гүйцэтгэж байна.	50%

139	3.5.12.. Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх маршрут бүхий сумдад нисэх буудал зориулалттай газрын нөөцийг тогтоож, Чингис хот-Дадал сум-Чингис хот, Чингис хот-Улаанбаатар хот-Чингис хот чиглэлд тогтмол нислэгтэй болгоно.	3.5.12.3. зориулалтын үйлдэнэ.	Ерөнхий нислэг	-		Өндөрхаан нисэх буудлын 104 га талбайд аэродромын зурвасын ажил 100% дууссан, барилга угсралтын ажил 70 хувь нийт ажил 85%, Дэлүүн Болдог нисэх буудлын барилгын явц 70 хувьтай ажил үргэлжилж байна. Орон нутагт захиалгат нислэг үйлдэх авиа компаниудтай уулзалт хийж тусгай, захиалгат нислэг үйлдэх боломжийн талаар судалж, холбогдох аж ахуй нэгжүүд рүү санал хүргүүлэн нисэх буудал ашиглалтад орохоор захиалгын нислэг үйлдэх санамж бичиг байгуулав.	30%
4. ДӨРӨВ. ЗАСАГЛАЛ							
140	4.1.2.. Дотоод удирдлагын нэгдсэн систем www.erp.e-mongolia.mn-ийг нэвтрүүлсэн төрийн байгууллагуудын албан хаагчдын хэрэглээг тогтмолжуулах хяналт тавих ажлыг зохион байгуулна.	4.1.2.1.. "erp.e-mongolia.mn" системийг нэвтрүүлэх багийн гишүүдээр дамжуулан хувиарлагдсан байгууллагуудад сар, улирал тутам цахимаар болон биечлэн хяналт тавьж, хэрэглээг тогтмолжуулна.	-	Системийг хэрэглэж хэвшсэн албан хаагчдын тоо	187 төрийн байгууллагын 1129 албан хаагчдын 100 хувь хэрэглэж хэвшсэн байна.	ERP системийг аймгийн хэмжээнд 187 төрийн байгууллагын 1129 албан хаагчид өдөр тутмынхаа хэрэглээнд бүрэн нэвтрүүлэн ашиглаж байна.	100%
141	4.1.3. "E-MONGOLIA" системийн ач холбогдлыг цахимаар болон олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл, төрийн байгууллагуудаар дамжуулан иргэд олон нийтэд сурталчлан таниулна.	4.1.3.1.. Иргэдэд биечлэн үйлчилгээ үзүүлж байгаа байгууллагын албан хаагчдад тулгуурлан сурталчлан таниулах ажлыг зохион байгуулна.	2019 онд төрийн байгууллагаар биечлэн үйлчлүүлсэн иргэд /давхардсан тоогоор/ 316740	Төрийн үйлчилгээг биечлэн авсан иргэдийн тоо	Төрийн үйлчилгээг биечлэн авсан иргэдийн тоог 15 хувиар бууруулна.	E-mongolia системийн ашиглалтын талаар видео сургалтыг цахим орчинд, иргэнд шууд үйлчилгээ үзүүлдэг 8 байгууллага, E-mongolia сурталчлах цэг, 88 багийн иргэдийн нийтийн хурлаар 2 удаа иргэд олон нийтэд сурталчлан таниулсан. Мөн 8 байгууллагын 71 үйлчилгээ, аймгийн ЗДТГ-аас олгодог 4 тусгай зөвшөөрлийг цахимжуулсанаар төрийн үйлчилгээг биечлэн авсан иргэдийн тоог 16 хувиар бууруулсан.	100%
142	4.1.4. Аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа 187 төрийн байгууллагын 4500 төрийн албан хаагчид болон 120 чиглүүлэгч 791	4.1.4.1.. 4.1.4.1. Жилд 2 удаа сургалт зохион байгуулж, ашиглаж хэвшүүлэх нөлөөллийн ажлуудыг зохион байгуулна.	-	сургалт зохион байгуулсан тоо	Жилд 2 удаа сургалт зохион байгуулж, ашиглаж хэвшүүлэх нөлөөллийн ажлуудыг	2023 онд E-mongolia системийн ашиглалтын талаарх танилцуулга сургалтыг 18 сумын 88 багт аймгийн удирдлагууд ажиллахад болон сумын е хөтөч хариуцсан албан хаагчид багийн иргэдийн нийтийн хурал дээр тус тус аймгийн хэмжээнд баг бүрт 2 удаагийн сургалт зохион байгуулж 14000 гаруй иргэнийг хамруулсан.	100%

	аравт, хэсгийн ахлагч нарт E-MONGOLIA системийг танилцуулах сургалт зохион байгуулж, ашиглаж хэвшүүлэх ажлыг зохион байгуулна.				зохион байгуулна.		
143	4.1.5.. Хэнтий.мн сайтад 18 сумын төрийн байгууллагуудыг холбож үйл ажиллагаа, хүний нөөц, төсөв санхүү, худалдан авах ажиллагааны ил тод байдлыг хангана.	4.1.5.1.. Хэнтий.мн сайтад 18 сумыг холбон админы эрх үүсгэн, мэдээллийн ил тод байдлыг хангах үүрэг бүхий албан тушаалтныг томилгоожуулж, ажлын чиг үүргийг тодорхойлсон журам батална.	2019 оны Шударга байдлын үнэлгээний ил тод байдлын үнэлгээ 2.87 хувь	Журам батлагдсан эсэх	Шударга байдлын үнэлгээний ил тод байдлын үнэлгээ 3.5 хувьд хүрсэн байна.	2023 оны байдлаар www.khentii.mn сайт болон 18 сум, 4 тосгонд 1 стандарт бүхий бүрэн хэмжээний веб сайтуудыг ашиглалтад оруулж Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуульд заасан мэдээллүүдийг тавих үүрэг бүхий албан тушаалтнуудыг томилгоожуулж, ажлын чиг үүргийг журамласнаар ил тод байдлын үнэлгээ 3 хувьд хүрсэн. Мөн Цахим хөгжил харилцаа холбооны яамны зөвлөмж болон албан бичгийн дагуу мэдээллийн ил тод байдлыг нийтэд хүргэх khentii.mn сайтад ил бод байдлыг хангах хэсэгт холбогдох хуулийн заалт ангилал тус бүрээр мэдээллүүдийг байршуулан мөн тус хуультай холбоотой бусад мэдээллүүдэд тохирох цэсүүдийг үүсгэн тухай бүрд нийтэд хүртээн shilen.gov.mn сайтад 100% үнэлгээтэй ажиллаж байна.	100%
144	4.1.6. . Төвийн болон орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж нутгийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангана.	4.1.6.1.. Судалгаанд үндэслэн үндэсний тэргүүлэх хэвлэл мэдээллийн байгууллагууд, орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслүүдтэй хамтран ажиллах гэрээ байгуулахаас гадна цахим орчинд аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, нутгийн захиргааны байгууллагын ил тод байдлыг олон нийтэд сурталчлах ажлыг жил бүр төлөвлөн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	нийт хүн амын 60 хувь нь мэдээлэл авч байна.	мэдээлэл авсан иргэдийн хувь	Аймгийн нийт хүн амын 75 хувьд мэдээлэл хүрсэн байна.	8 хэвлэл мэдээллийн байгууллага, 1 студитэй гэрээний дагуу хамтран ажиллаж, 1 сайт, 3 пэйж хөтөлж, 10000 орчим мэдээ, мэдээлэл контент бэлдэж, 5000 ширхэг хэвлэмэл материал бэлтгэн иргэдэд хүргэж, ил тод байдлыг хангаж ажилласнаар нийт иргэдийн 75 хувь нь мэдээлэл авч байна.	100%
145	4.1.7.. Иргэд, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлж төрийн байгууллагын ил тод байдлыг хангах	4.1.7.1.. "Иргэдийн оролцоот хэтийн Хэнтий" арга хэмжээний төлөвлөгөөг гарган	2019 онд иргэдийн оролцоо 75 хувь	Иргэдийн оролцооны хувь	Иргэдийн оролцоог 85 хувьд хүргэнэ.	2023 оны байдлаар Иргэдийн оролцоот-Хэтийн Хэнтий арга хэмжээний хэрэгжилтийг хангаж ажилласнаар иргэдийн оролцоо 92 хувьтай байна.	90%

	"Иргэдийн оролцоот-Хэтийн Хэнтий" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.					
146	4.2.1.. Авилгатэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аймаг орон нутгийн онцлогт тохируулан жил бүр боловсруулан "Эрх бүхий албан хаагчдын баг"-аар дамжуулан хэрэгжилтийг зохион байгуулна.	4.2.1.1.. Аймагт хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг жил бүр боловсруулж "Эрх бүхий албан тушаалтны баг"-аар дамжуулан хэрэгжилтийг зохион байгуулна.	Шударга байдлын үнэлгээ 2019 Улсын дундаж 74.1 хувь	Аймгийн Шударга байдлын үнэлгээний хувь	Аймгийн Шударга байдлын үнэлгээ тухайн жилийн улсын дунджаас дээш хувьтай байна.	Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг аймагт хэрэгжүүлэх 17 заалттай төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжилтийг 100% хангаж ажилласан. Шударга байдлын үнэлгээг улсын дунджаас тогтмол дээгүүр үнэлэгдэж байна.	100%
147	4.2.3.. Сумдын Засаг даргын Тамгын газар, Хот, тосгоны захирагчийн ажлын алба, Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар, Улсын бүртгэлийн хэлтэс, Нийгмийн даатгалын хэлтэс, Татварын хэлтэс, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Архивын тасаг зэрэг иргэдэд төрийн үйлчилгээг шууд хүргэдэг байгууллагуудын албан хаагч нарын үйл ажиллагааг иргэн үнэлдэг төхөөрөмж, дуу, дүрсний хяналтын системийг нэвтрүүлнэ.	4.2.3.1.. Сумдын Засаг даргын Тамгын газар, Хот, тосгоны захирагчийн ажлын алба үйлчилгээний нэгдсэн төвтэй болгох ажлыг зохион байгуулж нэгдсэн төвийн албан хаагчдын үйл ажиллагааг иргэн үнэлдэг төхөөрөмж дуу дүрсний хяналтын системийг нэвтрүүлнэ.	2 сум, 1 тосгон хяналтын систем нэвтрүүлсэн байна.	Хяналтын систем нэвтрүүлсэн сум, тосгоны тоо	8 сум хяналтын систем нэвтрүүлсэн байна.	Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар, Улсын бүртгэлийн хэлтэс, Нийгмийн даатгалын хэлтэс, Татварын хэлтэс, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Архивын тасаг, Авто тээврийн төв болон 17 сум 2 тосгонд нэвтрүүлсэн. Хяналт тавин ажиллагаа хангуулахаар зөвлөгөө, зөвлөмж өгч ажиллаж байна.	90%
148	4.2.3.3.. Хяналтын системийн хэрэгжилтийг хангах хяналт тавих журмыг баталж хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	Хяналтын системийн хэрэгжилтийг хангах хяналт тавих журмыг баталж хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	2019 оны төрийн албан хаагчдын харилцаа хандлага, үйл ажиллагааны дундаж үнэлгээ 3.36	Төрийн албан хаагчдын харилцаа хандлага, үйл ажиллагааны үнэлгээ	Төрийн албан хаагчдын харилцаа хандлага, үйл ажиллагааны дундаж үнэлгээ 4	Хяналтын системийн хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байгаа бөгөөд Төрийн албан хаагчдын харилцаа хандлага, үйл ажиллагааны дундаж үнэлгээ 4 хувьтай байна.	100%

149	4.2.4.. Төрийн Улс төрийн, төрийн захиргааны, төрийн үйлчилгээний албаны удирдах болон гүйцэтгэх албан хаагч нартай хариуцлагын гэрээ байгуулж төрийн албан хаагчийн хяналтын хуудсыг нэвтрүүлж сахилгын шийтгэл хүлээсэн төрийн албан хаагчийн мэдээллийг олон нийтэд улирал тутам мэдээлнэ.	4.2.4.2. . Хариуцлагын гэрээний хэрэгжилтийг хангах төрийн албан хаагчийн хяналтын хуудсыг хэрэглэх сахилгын шийтгэл хүлээсэн төрийн албан хаагчийн мэдээллийг олон нийтэд мэдээлэх журмыг баталж хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	2019 онд төрийн албан хаагчдын сахилга хариуцлагатай холбоотой ирсэн гомдлын тоо 40	Төрийн албан хаагчдын сахилга хариуцлагатай холбоотой гомдлын тоо	төрийн албан хаагчдын сахилга хариуцлагатай холбоотой ирсэн гомдлын тоо 20	Аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/340 дүгээр захирамжаар "Хяналтын хуудас хэрэглэх журам", Сахилгын шийтгэл хүлээсэн төрийн албан хаагчийн мэдээллийг олон нийтэд мэдээлэх журмыг тус тус боловсруулсан. Агентлаг, байгууллагын 45 дарга, 18 сумын Засаг дарга нартай хариуцлагын гэрээ байгуулан ажилласнаар 2023 онд өргөдөл гомдлын тоо 3 болж буурсан үзүүлэлттэй байна.	100%
150	4.2.5.. Төрийн албан хаагчдын хэрэгцээ, шаардлагад үндэслэн "Танхимын болон цахим сургалт"-ын нэгдсэн арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлж тухай бүр түвшинг тогтооно.	4.2.5.1.. Танхимын болон цахим сургалтын хөтөлбөрийг жил бүр батлан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж төрийн захиргааны болон төрийн үйлчилгээний албан хаагчдын түвшинг жилд нэг удаа тогтоох ажлыг зохион байгуулна.	төрийн албан хаагчийн түвшин тогтоох шалгалт аймгийн дундаж 75 хувь	төрийн албан хаагчийн түвшингийн хувь	төрийн албан хаагчийн түвшин 80 хувь	"Танхимын болон цахим сургалт"-ын төлөвлөгөөний дагуу сургалтыг жил бүр зохион байгуулж 120 гаруй байгууллагын 11200 гаруй төрийн захиргаа болон үйлчилгээний албан хаагчид хамрагдсан. Төрийн албан хаагчдын түвшин тогтоох шалгалтыг хагас бүтэн жилээр авч дундаж үнэлгээ 74%-тай байна.	90%
151	4.2.6. . ОХУ болон БНХАУ-ын хамтын ажиллагаатай муж, хотууд, гуравдагч орны боловсрол, соёл урлаг, спорт, хөдөө аж ахуй, худалдаа, байгаль орчин, аялал жуулчлал зэрэг салбарт төрийн болон аж ахуй нэгж байгууллага, бизнес эрхлэгчдийг хамтран ажиллахад дэмжлэг үзүүлж, туршлага судлах боломжоор хангана.	4.2.6.1.. ОХУ болон БНХАУ-ын хамтын ажиллагаатай муж, хотуудын нийгэм эдийн засгийн болон хамтран ажиллах боломжтой салбарын мэдээллийг гаргаж сумдын ЗДТГ, төрийн байгууллага, аж ахуй нэгж, бизнес эрхлэгчдэд хүргүүлж хамтран ажиллахад нь дэмжлэг үзүүлнэ.	2016-2020 онд ОХУ болон БНХАУ-ын хамтын ажиллагаатай муж, хотоос татсан хөрөнгө оруулалт, бусад орлого 200 сая төгрөг	Хөрөнгө оруулалт, бусад орлогын хэмжээ	ОХУ болон БНХАУ-ын хамтын ажиллагаатай муж, хотоос татсан хөрөнгө оруулалт, бусад орлого 100 сая төгрөг	ОУ эдийн засгийн нөхцөл байдал болон "Ковид-19" цар тахалтай холбоотойгоор ажил удааширсан ч 2023 оос эхлэн ОХУ-ын Өвөрбайгалийн хязгаартай харилцаа холбоо сэргээж Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын Чуй мужтай хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулсан. Мөн БНХАУ-ын Жянсу мужийн Уши хотоос Аялал жуулчлалын цогцолбор барихад дэмжлэг үзүүлэхээр тохиролцоод байна.	100%
152	4.2.6. . ОХУ болон БНХАУ-ын хамтын ажиллагаатай муж, хотууд, гуравдагч орны боловсрол, соёл урлаг, спорт, хөдөө аж ахуй, худалдаа, байгаль орчин, аялал жуулчлал зэрэг салбарт төрийн болон аж ахуй нэгж байгууллага, бизнес эрхлэгчдийг хамтран ажиллахад дэмжлэг үзүүлж, туршлага судлах боломжоор хангана.	4.2.6.2.. Гуравдагч орны муж, хотуудыг судлан хамтын ажиллагааг эхлүүлэх санал тавьж хамтран ажиллана.	2016-2020 онд Гуравдагч орноос татсан хөрөнгө оруулалт 1.4 тэрбум төгрөг	Үзэсгэлэн худалдаанд оролцсон аж ахуй нэгж, бизнес	Гуравдагч орноос татсан хөрөнгө оруулалт 400 сая төгрөг	Гуравдагч орон болох Кувейт Улсын Арабын эдийн засгийн хөгжлийн Кувейтын санаас Өндөрхаан нисэх буудлын барилга хөөрч буух нисэх зурвасын барилгын ажилд 990 сая төгрөг, Япон улсын ЗГ-аас "Өвсний үндэс-Хүний	100%

				эрхлэгчдийн тоо		аюулгүй байдлыг хангах буцалтгүй тусламж"-д 417 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулсан.	
153	4.3.1. . Аймгийн хэмжээнд дэвшилтэт технологи бүхий хян алтын камерыг нэмэгдүүлэн, төв магистрал зам дагуу тээврийн хэрэгслийн бүртгэлжилт хурдны дундаж тодорхойлох хяналтын камер байрлуулан нэгдсэн системд холбон засвар үйлчилгээг тогтмолжуулна.	4.3.1.3.. Чингис хотын хэмжээнд камерын сэргээн засвар, арчилгааг тогтмолжуулах.	Чингис хотын 139 камер	засвар үйлчилгээ хийсэн хяналтын камерын тоо		2023 онд нийт 139 камерт засвар үйлчилгээ хийлгэхээр орон нутгийн төсөвт 5 сая төгрөгийг суулгаж Авид хайрхан ХХК-тай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан 139 камерт техникийн үзлэг хийж шаардлагатай засвар үйлчилгээг 100 хувь хийж гүйцэтгэсэн.	100%
154	4.3.2. . Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролын хүрээнд иргэд, аж ахуй нэгж байгууллага бүрт хү рч холбогдох хууль тогтоомжийг сурталчлах, хүний эрх, хууль, эрх зүйн мэдлэгийг нэмэгдүүлэх сургалтыг төрийн бус байгууллагатай хамтарч зохион байгуулна.	4.3.2.1. Сургалтыг төлөвлөгөөний дагуу жил бүр зохион байгуулна.	-	Хүний тоогоор	Жилд 10 мянган иргэн, аж ахуйн нэгж, төрийн албан хаагчдад хууль тогтоомжийг сурталчлах сургалтыг зохион байгуулна.	Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролын төлөвлөгөөний дагуу иргэд, аж ахуй нэгж байгууллага, төрийн албан хаагчдад танхимаар 26, цахимаар 9 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж нийт давхардсан тоогоор 12900 төрийн албан хаагч болон иргэний эрх зүйн мэдлэгийг нэмэгдүүлээд байна.	100%
155	4.3.3. Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг, хүрээлэн байгаа орчны эсрэг, авто тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих, хүүхдийн эсрэг, цахим мэдээллийн	4.3.3.1. Нэгдсэн арга хэмжээг жилд 4 удаа зохион байгуулна.	3 жилийн дунджаар нийт 640 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн байна.	Тоон үзүүлэлтээр	Гэмт хэрэг 1.25 хувь буурсан байна.	Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр энэ оны жилийн эцсийн байдлаар 29 нэгдсэн болон тусгай арга хэмжээг зохион байгуулсан байна. Арга хэмжээний талаар Хэнтий аймаг дахь цагдаагийн газар цахим хуудаст 359 удаа мэдээлэл байршуулсан. Энэ оны 12 дугаар сарын байдлаар 669 гэмт хэрэг бүртгэгдэж мөн оны өмнөх үетэй харьцуулахад 5.1 хувиар буурсан байна. /2022 оны 11 сарын байдлаар 630 гэмт хэрэг, 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар 705 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн/	100%

	аюулгүй байдлын эсрэг, соёлын өвийн эсрэг, хүн худалдаалах “Гэмт хэргүүдийг таслан зогсоох, илрүүлэх” нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулна.						
156	4.3.4. Төв суурин газрын ЕБ-н сургуулийн орчин болон хүүхэд олноор зорчих хэсгийг гарц, гэрлэн дохио, хурд сааруулагч, тэмдэг, тэмдэглэгээтэй болгоно.	4.3.4.1. Чингис хотын ЕБ-ын сургуулиудын замын зорчих хэсгийг гарц, гэрлэн дохио, хурд сааруулагч, тэмдэг, тэмдэглэгээтэй болгоно.	-	Сургуулийн орчинг гэрлэн дохиотой болгох.	ЕБ-ын 3 дугаар сургууль	Хэрлэн сумын 3, 4 дүгээр сургуулийн дундах уулзварт тэмдэг тэмдэглэгээ болон гэрлэн дохиотой болсон. Мөн 5 дугаар сургууль болон 10 дугаар цэцэрлэгийн урд талд явган хүний гарц, гэрлэн дохио, хэвтээ тэмдэглэгээг бүрэн хийж гүйцэтгэсэн.	100%
157	4.3.5. Хууль сахиулах байгууллагуудын болон, хил хамгаалалтад туслах хүчний зөвлөл, терроризмтой тэмцэх зөвлөлийн Хэнтий аймаг дахь салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.	4.3.5.2. Хилийн шугамын дагуу мөр хянах болон түймрээс урьдчилан сэргийлэх шороон зурвасыг сэргээх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.	137 км шороон зурвасыг татсан	Тоон үзүүлэлээр	43 км шороон зурвасыг сэргээнэ.	Аймгийн ЗД-ын 2023 оны А/558 дугаар захирамжаар 3 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлж, хилийн шугамын дагуу гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх 43 км шороон зурвас сэргээсэн.	100%
158	Хүний зөвлөл, терроризмтой тэмцэх зөвлөлийн Хэнтий аймаг дахь салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.	4.3.5.4.. Терроризмтой тэмцэх зөвлөлийн Хэнтий аймаг дахь салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх.	-	зарцуулсан төсөв		Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/295 дугаар захирамж болон А/560 дугаар захирамжаар терроризмтой тэмцэх зөвлөлийн Хэнтий аймаг дахь салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаанд 7 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлээд байна. Хавсралт : 2 файл	100%
159	4.1.5. Хууль сахиулах байгууллагуудын болон, хил хамгаалалтад туслах хүчний зөвлөл, терроризмтой тэмцэх зөвлөлийн Хэнтий аймаг дахь	4.3.5.7.. Шүүхийн шинжилгээний албаны үйл ажиллагаанд шаардлагатай байгаа техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах.	-	дэмжлэг үзүүлсэн эсэх		Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдрийн өдрийн А/575 дугаар захирамжаар Шүүхийн шинжилгээний хэлтэст шаардлагатай тоног төхөөрөмж авахад зориулж 9 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлээд байна. Хавсралт : 1 файл	100%
160	Хүний зөвлөл, терроризмтой тэмцэх зөвлөлийн Хэнтий аймаг дахь	4.3.5.8.. Төрийн архивыг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангаж мэдээллийн эргэлтийн санг нэмэгдүүлэх.	-		Хурдан уншигч А3 сканер	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Архивын цахим санг нэмэгдүүлэх зорилгоор архивын тасагт 19.7 сая төгрөгийн 3 үйлдэлт хэвлэгч машин олгоод байна.	100%

161	салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ	4.3.5.10. Улсын бүртгэлийн цогц үйлчилгээг сумдад хүргэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	-	16 суманд эд хөрөнгийн бүртгэл хийсэн байна.	16 суманд эд хөрөнгийн бүртгэл хийгдсэн байна.	Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрийн А/294 дүгээр захирамжаар 3 сая төгрөгийг шийдвэрлэн Улсын бүртгэлийн хэлтэст дэмжлэг үзүүлсний хүрээнд "Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн цогц үйлчилгээ-нээлттэй газрын харилцаа орон нутаг" өдөрлөгийг тус хэлтэс нь ГХБХБГазартай хамтран 18 сум 4 тосгонд газрын харилцаа улсын бүртгэлийн чиглэлээр үзүүлж буй ажил, үйлчилгээг сурталчилж, эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээг 537 иргэнд үзүүлж нийт давхардсан тоогоор 1564 иргэнд улсын бүртгэлийн талаар зөвлөгөө мэдээлэл өгсөн байна.	100%
162	4.3.7. Мал сүргийг халдлагаас хамгаалах тусгай дугаарыг бий болгож, алдуул болон хулгайд алдагдсан малыг бүртгэлжүүлэх санг аймаг, сумын хэмжээнд бий болгоно.	4.3.7.1.. 4.3.7.1. 18 сумын малын гарал үүслийн гэрчилгээ олгож байгаа газруудад тусгай дугаарын утсыг холбоно.	-	Хулгайн гэмт хэрэг буурсан үзүүлэлт		Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд цагдаагийн газарт алдагдсан болон хулгайд алдагдсан малыг бүртгэлжүүлэх тусгай дугаарыг бий болгож, мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх тасагт 18 сумын нэгдсэн малын цахим санг үүсгэж хяналт тавин ажиллаж байна.	100%
163	4.3.6. Хэнтий аймаг дахь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх 419-р нээлттэй хорих ангийн цагдан хорих байрыг шилжүүлнэ.	4.3.6.1.. Цагдан хорих байрыг шилжүүлнэ.	-	шилжүүлсэн эсэх	Хэнтий аймаг дахь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх 419-р нээлттэй хорих ангийн цагдан хорих байрыг шилжүүлнэ.	Барилгын ажилтай холбоотойгоор 2024 оны 2 дугаар сард шилжүүлж өгөхөөр төлөвлөөд байна.	30%
164	4.3.8. Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх "Эзэнтэй мал" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	4.3.8.1. "Эзэнтэй мал" арга хэмжээний төлөвлөгөөг гарган хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	3 жилийн дунджаар 178 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн байна.	хэрэгжилтийн хувь	арга хэмжээний төлөвлөгөө 100 хувь хэрэгжсэн байна.	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-өөс "Эзэнтэй мал" арга хэмжээний төлөвлөгөө батлан 100 хувь хэрэгжүүлсний хүрээнд мал хулгайлах гэмт хэрэг өмнөх онтой харьцуулахад 29.0 хувиар буурсан дүнтэй байна.	100%

165	4.3.9. . Өмчийн эсрэг хулгайлах гэмт хэргийг таслан зогсоох шинэ, санал, санаачилгыг дэмжиж, “Хяналт шалгалт”-ын нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулна.	4.3.9.1.. “Хяналт шалгалт”-ын арга хэмжээний төлөвлөгөөг гарган хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	3 жилийн дунджаар 389 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн байна.		Хулгайн гэмт хэрэг дунджаас 4 хувь буурсан байна.	Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд Цагдаагийн газарт “Хяналт шалгалт” урьдчилан сэргийлэх нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулахад шаардлагатай 10 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлээд байна. Өмчийн эсрэг гэмт хэрэг өмнөх оны энэ үетэй харьцуулахад 0.2 хувиар өссөн дүнтэй байна.	70%
166	4.3.10. . “Архидалтгүй хэтийн Хэнтий” арга хэмжээг зохион байгуулна.	4.3.10.1. . “Архидалтгүй хэтийн Хэнтий” арга хэмжээний төлөвлөгөөг гарган хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	50	сургалтад хамрагдсан иргэдийн тоо	30 хувь буюу 15 хүнийг эмийн болон албадан эмчилгээнд хамруулж, 266 иргэнд урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгааг зохион байгуулна.	Архидалтгүй хэтийн Хэнтий арга хэмжээний төлөвлөгөөний хүрээнд “Хэрлэнгийн цэнхэр алс” ТББ, “Өндөрхаан Оршихуй” ХХК-тай хамтран ажиллах гэрээ байгуулан ажиллан хорт зуршлаасаа өөрийн хүсэлтээр ангижрах хүсэлт гаргасан 24 хүнийг эмийн эмчилгээнд, 1320 иргэнийг сургалтад хамруулсан байна.	100%
167	4.3.11. . Сумдад гамшгаас хамгаалах иж бүрэн, команд штабын сургууль, удирдах ажилтны сургалт, ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг жил бүр зохион байгуулж гамшгаас хамгаалах төрийн үйлчилгээг шуурхай хүргэнэ.	4.3.11.1.. Сумдад команд штаб, гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургууль зохион байгуулна.	-	сургалт зохион байгуулсан сумдын тоо		Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/102 дугаар захирамжаар Дэлгэрхаан суманд Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургууль, А/198 дугаар захирамжаар Батноров суманд, А/251 дугаар захирамжаар Дадал суманд, А/445 дугаар захирамжаар Баянмөнх суманд, А/523 дугаар захирамжаар Батширээт сумдад тус тус Гамшгаас хамгаалах команд штабын сургууль зохион байгуулж Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах сангаас 18.1 сая төгрөгийг зарцууллаа. Дээрх дадлага сургуульд орон нутгийн Онцгой комисс, мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүн нийт 301 алба хаагчдыг хамруулсан.	100%
168		4.3.11.2. . Сумдад удирдах ажилтны сургалт нийт 16 удаа зохион байгуулна.	-			Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн болон Команд штабын сургууль Дэлгэрхаан, Батноров, Дадал, Баянмөнх, Батширээт сумдад зохион байгуулах ажлын хүрээнд тус сумдын 101 удирдах ажилтанд сургалт зохион байгуулсан.	100%

169		4.3.11.3.. Аймгийн Засаг даргын нэрэмжит бэлэн байдлын үзлэгийг бүх сумд тосгодод 8 удаа зохион байгуулна	-	тодотгол хийсэн эсэх		Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/164 дугаар захирамжаар Засаг даргын нэрэмжит гамшгаас хамгаалах бэлэн байдлын үзлэгийг 18 сум 5 тосгодод зохион байгуулсан. Уг арга хэмжээнд 810 орчим иргэнийг хамруулсан. Хавсралт : 1 файл	100%
170	4.3.13.. Гамшгийн аюулын үед харилцан ажиллах дадлага, харилцаа холбоог сайжруулах, иргэдэд гамшиг аюулт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ мэдээллийг шуурхай хүргэх нөхцлийг бүрдүүлнэ.	4.3.13.1. . Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг ард иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх, гамшгийн голомтоос холбоо зохион байгуулалтын арга хэмжээг сайжруулан ажиллана.	-	урьдчилан сэргийлэх ажлын хэрэгжилт	Онцгой байдлын газрын гамшиг осолтой тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ дээшилсэн байна.	Гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх болон үйл ажиллагааны холбогдолтой мэдээ мэдээллийг байгууллагын www.nema.khe.gov.mn вэб сайт болон Өндөрхаан телевиз, Аруухан.мн сайт, байгууллагын фэйсбүүк хуудсаар тухай бүр нь ард иргэдэд хүргэж, үйл ажиллагааг сурталчлан 79 мэдээ мэдээлэл, 73 орчим сэрэмжлүүлэг анхааруулга, шторк видеог 41 удаа хүргэж ажилласан бөгөөд Хэнтий аймгийн Засаг даргын тамгын газрын www.khentii.mn цахим сайтаар дамжуулан төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын цахим хаягуудаар түгээж ажилласан. Иргэдэд түгээсэн мэдээ мэдээлэл давхардсан тоогоор 36124 мянган иргэнд хүрч ажилласан байна. ОБЕГ, БОАЖГазруудаас нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж /дорнн-1, гар станц 5 ширхэг, Дахин дамжуулах станц-1, Иридиум утас-1 нийт 8 холбооны тоног төхөөрөмжүүдийг шинэчлэн гамшгийн голомтод холбоо зохион байгуулах боломжийг нэмэгдүүлж ажилласан.	100%
171		4.3.14.2. . Гамшгийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх талаар ард иргэдэд мэдээлэх багц мессэж үйлчилгээг хэрэгжүүлнэ.		мэдээлэл хүргэсэн иргэдийн тоо	Тухай бүрт гамшгийн голомтод байгаа иргэдэд мэдээлэл хүргэсэн байна.	2023 он гарснаас хойш цаг агаарын аюулт үзэгдлийн болон сэрэмжлүүлэг мэдээ мэдээллийг SMS sender программаар Багц-мессэжийг 12 удаагийн давтамжтай давхардсан тоогоор 74530 хүнд хүргэж ажилласан.	100%
172	4.3.14. . Хугацаат цэргийн албан хаасан иргэдийг сурч боловсрох, ажлын байранд зуучлах, төрийн албанд орох, нийгмийн суурь судалгаанд хамруулан	4.3.14.1.. Хугацаат цэргийн албанаас халагдсан иргэдийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр суралцуулах их, дээд сургуулиудтай холбоно.	-	хувиар	20%	Их, дээд сургуулиас оюутан сурагч элсүүлэх талаар албан бичиг ирүүлсний дагуу залуучуудад зар хүргүүлж ажиллаж байгаа бөгөөд аймгийн ЗДТГ-ын даргаар ахлуулсан "Зөгийн үүр" ажлын хэсэг байгуулагдан төлөвлөгөө гарган ажиллаж, хугацаат цэргийн албанаас халагдсан дайчдаас 2 иргэн хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр суралцуулах талаар их, дээд сургуулиудтай холбон хамтран ажилласан.	30%

173	халамжид хамрагдахад дэмжлэг үзүүлнэ.	4.3.14.2. . Уул уурхай, зам барилгын мэргэжил олгох 14 хоногийн хугацаатай сургалтад хамруулан сертификат олгуулж, бүтээн байгуулалтын ажилд зуучилна.	-	хувь	40%	2023 оны 1, 2 дугаар ээлжээр хугацаат Цэргийн албанд татагдсан залуучуудаас 25% тухайн анги байгууллагатаа тусгай мэргэжил олгох сургалтад хамрагдсан байна.	70%
174		4.3.14.3. . болзол хангасан иргэдийн төрийн албанд ажиллуулах талаар Төрийн албаны салбар зөвлөлд бүртгүүлэх, шалгалтад ороход дэмжлэг үзүүлэх	-	хувь	20%	Хугацаат цэргийн албанд татагдаж хугацаа дуусган халагдан ирж байгаа дайчдыг Их, дээд сургуульд зуучлах, хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний газартай хамтран захиалгат ажлын байрны танилцуулгыг тогтмол хийж ирсэн бөгөөд залуучуудын хөдөлмөр эрхлэх боломжоор тодорхой хэмжээнд ханган ажиллаж байна. Төрийн албаны шалгалт өгөхөөр бүртгүүлж байгаа залуучуудад "Төрийн албаны болон Цэргийн албаны тухай хуулийн хүрээнд хяналт тавьж, нийт шалгалтад хамрагдах иргэдийн 15% -ийг бичиг баримтын үзлэг явуулан шаардлага хангаж байгаа залуучуудыг шалгалт өгөх боломжоор ханган ажилласан.	70%
175	4.3.15. . Орон нутгийн хамгаалалтын нөөц бүрдүүлэх талаар санал бэлтгэн аймаг, сумдын төсөвт суулгах	4.3.15.1.. Орон нутгийн хамгаалалтын нөөц бүрдүүлэх талаар санал бэлтгэн аймаг, сумдын төсөвт суулгах	-	хувь	60%	Сумдын Засаг дарга нарт Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот бүрэлдэхүүний үүрэг гүйцэтгэхэд шаардлагатай нөөц бүрдүүлэлт хийх, орон нутгийн төсөвт шаардлагатай зардлыг суулгах талаар чиглэл өгч ажилласны үр дүнд 4*8, 3*3 хэмжээтэй цэргийн зориулалттай платка 2 ширхгийг, хээрийн зориулалттай эвхдэг ширээ, сандал 3 комыг тус тус бэлтгэж материаллаг баазаа бэхжүүлсэн.	90%
176	4.3.15. . Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөний дагуу нөөц бүрдүүлэх, сэдэвчилсэн сургалт зохион байгуулна.	4.3.15.2.. Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжүүдийн бие бүрэлдэхүүний тодотголыг тогтоосон хугацаанд хийж нөхөн томилгоожуулах	-	тодотгол хийсэн эсэх	Тогтоосон хугацаанд тодотголыг хийж хэвшсэн байна.	Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжүүдийн бие бүрэлдэхүүний тодотголыг хүн, хүч техникийг татан оролцуулах бэлтгэл бэлэн байдлыг хангах зорилгоор 2023 оны 5 болон 11 дүгээр сард бүрэн хэмжээний тодотгол хийсэн.	100%
177		4.3.15.3. . Томилгоот нэгжүүдийн сургалтыг үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлсан чиг үүрэг бүхий байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах	-	сургалт зохион байгуулсан эсэх	Төлөвлөгөөний дагуу сургалт хийгддэг болсон байна.	Цэргийн штабын 2023 оны сургалт бэлтгэлийн нэгдсэн төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулж, хуваарийн дагуу "Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөө"-ний томилгоот нэгжийн сургалтыг Биндэр, Баян-Адарга, Дадал сумдад зохион байгуулж ажилласан	100%
178	4.3.16. . Улсын цэргийн болон	4.3.16.1. . Улсын болон цэргийн дайчилгааны	2011 оны төлөвлөгөөг	хувь	70%	Улсын дайчилгааны төлөвлөгөөг боловсруулах ажлын хүрээнд аймаг орон нутагтай холбоотой	90%

	дайчилгааны төлөвлөгөөний дагуу албан байгууллага, иргэдийг даалгаваржуулж, тогтоосон хугацаанд тодотголыг явуулна.	даалгаврын дагуу төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж, батлуулах	хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.			мэдээллийг цуглуулан бэлтгэл ажил 80%-тай явагдаж байна.Цэргийн дайчилгааны төлөвлөгөөг бүрэн хийж дуусган ЗХЖШ-ын даргаар батлуулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.	
179		4.3.16.2. . Улсын болон цэргийн дайчилгааны даалгаврын дагуу иргэд, эд хөрөнгө, албан байгууллагыг оногдуулан данслаж, даалгаваржуулах	2011 оны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.	хувь	70%	Улсын болон цэргийн дайчилгааны төлөвлөгөөний дагуу албан байгууллага, иргэд, эд хөрөнгийг оногдуулан дансалж, даалгаваржуулан хэрэгжилт 100% хангагдсан.	100%
180	4.3.17.. Цэргийн бүртгэлийн цахим системийг нэвтрүүлж, сумдыг холбоно.	4.3.17.2. . Сумдын ЗДТГ-тай онлайн холболт хийж, иргэн, цэргийн үүрэгтний, шилжилт хөдөлгөөн зэрэг мэдээллийг шуурхай солилцох	-	хувь	80%	E-Mongolia аппликэйшин болон бусад онлайн сүлжээг ашиглан сумдын ЗДТГ-тай групп чат үүсгэн холбогдох мэдээллийг 100% шуурхай солилцон ажиллаж байна.	100%
181		4.3.18.1. . Аймгийн хэмжээнд Ерөнхий боловсролын сургуулиудад "Дайчин алдар"-ын булан байгуулах ажлыг үргэлжлүүлэх	Нийт сумдын 50%-д хэрэгжсэн	хувь	80%	Хэнтий аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй ЕБС-уудыг дайчин алдрын булантай болгож хүүхэд залуучуудыг цэрэг эх оронч үзэлтэй болгоход үр дүнгээ өгч байна.	100%
182	4.3.18. . "Хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх" арга хэмжээг хэрэгжүүлж аймгийн Политехник коллежид "Оюутан-Цэрэг" сургалтыг зохион байгуулна.	4.3.18.2. . Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд Цэрэгжлийн спортын "Дөл" тэмцээнийг жил бүр зохион байгуулж, улсын аваргад оролцох	-	"Дөл" тэмцээнийг жил бүр зохион байгуулах		Аймгийн аварга шалгаруулах Цэрэг-спортын "ДӨЛ" цогцолбор тэмцээнийг 09 дүгээр сард амжилттай зохион байгуулсан бөгөөд уг тэмцээний тэргүүн байрт орсон Бор-Өндөр сумын ЕБС-ийн баг тамирчдыг 2024 онд Улсын аварга шалгаруулах цэрэг-спортын "Дөл" тэмцээнд оролцуулахаар болсон.	100%
183		4.3.18.3.. Политехник коллежд цэрэгжлийн танхим байгуулах, "Оюутан цэрэгт цэргийн мэргэжил олгох сургалт"-д хамруулах	-	хувь	15%	Батлан хамгаалахын Сайдын 2023 оны А/96 дугаар тушаалаар Хэнтий аймагт үйл ажиллагаа явуулж буй Политехникийн коллежийн сурагчдаас 10 оюутныг "оюутан-цэрэг" хөтөлбөрт хамруулж Зэвсэгт хүчний 327 дугаар ангитай хамтран сургалт, дадлагыг 2023 оны 06 дугаар сарын 02-ноос 08 дугаар сарын 19-ны хооронд зохион байгуулж хөтөлбөрийг амжилттай хэрэгжүүлсэн.	50%

5. ТАВ. НОГООН ХӨГЖИЛ

184	5.1.1.. Чингис хотын агаар, хөрсний бохирдлыг бууруулах	5.1.1.1.. Чингис хотын агаарын чанарын бүс тогтоож, бүсэд мөрдөх журам батлуулж, агаарын	Чингис хотын агаарын бохирдлын төлөв байдлын	Чингис хотын агаарын чанарын бүс тогтоож, бүсэд		Чингис хотын агаарын чанарын 1, 2-р бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилтийг хангах хүрээнд агаарын чанарын хяналтыг тогтмол хийж, зуух хэрэглэдэг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын	50%
-----	---	--	--	---	--	---	-----

	менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	бохирдлыг бууруулах менежментийн төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	суурь судалгаа хийгдсэн.	мөрдөх журам батлуулж, менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулсан байна.	түүхий нүүрсний хэрэглээг үе шаттай бууруулах хүрээнд орон сууцыг нэмэгдүүлж, сумдыг төвлөрсөн халаалттай болгож, айл өрхүүдийн хэрэглээнд боловсруулсан түлш, байгалийн хий болон цахилгаан халаалтыг өргөнөөр нэвтрүүлэх ажлуудыг дэмжиж НҮБ-тай хамтран 49 өрхийг гэрийн дулаалга, агаар сэлгэлт, цахилгаан халаагуурын чип багцад хамруулсан. Мөн чанарын бүсэд хамаарах иргэн ААН-д сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулж ажиллаж байна. Дээрх арга хэмжээнүүдийн хүрээнд ердийн болон нам галлагаатай зуухны тоо багасаж, түүхий нүүрсний хэрэглээ буурч, агаарын чанарын бүсэд мөрдөх журам, түүнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт 50 гаруй хувьтай хангагдаад байна.	
185		5.1.1.2.. Чингис хотын хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, хөрсний бохирдлыг бууруулна.	Хөрсний бохирдлын төлөв байдлын суурь судалгаа хийгдсэн.	Менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, батлуулсан байна.	Аймгийн хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангаж ажиллах хүрээнд Чингис хотод 13 ажил арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлж, 2023 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 93 хувьтай хангаад байна. Бүх нийтийн их цэвэрлэгээг хот суурин газар болон усан сан, усны эх үүсвэр бүхий газрын онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсэд, авто зам дагуу болон аялал жуулчлалын гол маршрутын дагуух газруудад 18 сумын хэмжээнд 5640 тн ил задгай хог хаягдлыг цэвэрлэж, төвлөрсөн хогийн цэгт зөөж, дарж булшлан, 3000 гаруй га талбай дахь хөрсний бохирдлыг буурууллаа. 8 суманд стандартын шаардлага хангаагүй хөрс бохирдуулагч 114 нүхэн жорлонг буулгаж, 15 муу усны нүхийг булж устган, амралт, сувилал, наадмын талбай, голын эрэг дагуу 25 эко жорлон, 10 био жорлон суурилуулж, хөрсний бохирдлыг буурууллаа.	90%

186		5.1.1.3.. Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн нэгдсэн тооллого зохион байгуулж, агаарын чанарын мониторинг хяналтыг тогтмолжуулна.	Жил бүр хийгдэж, суурь мэдээллийн сан бий болсон.	Тооллогын ажил зохион байгуулагдаж, үр дүнд анализ хийгдсэн байна.	Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн нэгдсэн тооллогыг 18 сум 5 тосгоны хэмжээнд зохион байгуулж нэгтгэл үр дүнг хуулийн хугацаанд багтаан БОАЖЯаманд хүргүүлсэн. Аймгийн хэмжээнд нийт 3-15кВт хүчин чадалтай буюу ердийн галлагаатай зуух 6856 тоологдсоноос, сайжруулсан зуух 587, 15-100кВт хүчин чадалтай нам даралтын зуух 131, 100-4200кВт хүчин чадалтай усан болон уурын зуух 37, 4200кВт-аас дээш хүчин чадалтай зуух 3 ширхэг тоологдсон. Тооллогын дүнг өмнөх онтой харьцуулахад ердийн галлагаатай зуухны тоо 168-аар буюу 2.4%-аар, нам даралтын буюу 15-100кВт хүчин чадалтай зуухны тоо 84-өөр буурсан бол 100-4200кВт хүчин чадалтай зуух 9-өөр нэмэгдсэн байна. Чингис хотын агаарын чанарын хяналтын үр дүнг сайжруулах зорилгоор Япон улсад үйлдвэрлэсэн SIBATA фирмийн агаараас дээж соруулах 2 төрлийн тоног төхөөрөмжийг УЦУОШТ-ийн Байгаль орчны шинжилгээний лабораторид нийлүүлж агаарын чанарын хяналтад ашиглаж байна.	100%
187	5.1.2.. Шахмал түлшний хэрэглээг нэвтрүүлж, "Эко өрх", "Өрх бүр ногоон төгөл" аяныг өрнүүлж гэр хорооллын айл өрхүүдийн 50 хүртэл хувийг хамруулснаар агаар хөрсний бохирдлыг тус тус 30 хүртэл хувиар бууруулна.	5.1.2.1. . "Эко өрх", "Өрх бүр ногоон төгөл" аяны төлөвлөгөөг гарган хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	-	нийт өрхийн 10-аас доошгүй хувийг аянд хамруулна	Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөнийг хэрэгжүүлэх хүрээнд "Өрх бүр ногоон төгөл" аяныг сум бүрт зохион байгуулахыг уриалж, 2300 гаруй айл өрх хашаандаа 17000 гаруй мод бут тарьж, Хэрлэн суманд модны суулгац, хүнсний ногооны үр үрсэлгээ хөнгөлөлттэй үнээр худалдах арга хэмжээнд 400 гаруй өрх хамрагдаж, нийт өрхийн 21.3% хамрагдлаа.	70%
188	Хогны менежментийг үр дүнтэй хэрэгжүүлж, хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь	5.1.2.2.. Шахмал түлш үйлдвэрлэх, худалдаалах иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын санал санаачлагыг дэмжиж, түүхий нүүрсний хэрэглээг бууруулна.	-	Шахмал түлш үйлдвэрлэх, худалдаалах цэг бий болгож хэрэглээнд нэвтрүүлэх туршилт хийгдсэн байна.	"Хаягдал цаасыг дахин ашиглаж, шахмал түлж хийх" иргэний гарааны бизнесийн төслийг дэмжиж, 2 тн хаягдал цаасыг боловсруулсан, Сумдад болон Чингис хотод орон сууцнууд шинээр ашиглалтад орж, инженерийн шугам сүлжээ, суурьшлын бүсийн цахилгаан эрчим хүчийг нэмэгдүүлснээр ердийн болон нам галлагаатай зуухны тоо багасаж, түүхий нүүрсний хэрэглээ 8.7%-аар буураад байна.	70%
189	Хогны менежментийг үр дүнтэй хэрэгжүүлж, хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь	5.1.3.1.. Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах ажлыг иргэд, аж ахуйн нэгжүүдийн дунд хэвшүүлэх, сургалт,	-	Сургалт, нөлөөллийн ажлыг 1-ээс доошгүй удаа зохион	Хог хаягдлын менежментийг иргэдэд сурталчлан таниулах зорилгоор "Хог биш баялаг" ТББ-тай хамтран сургалт, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулж 200 гаруй иргэд, хүүхэд залуус, сайн дурын ажилчид, олон нийтийн	100%

	ангилан ялгах ажлыг иргэд, аж ахуйн нэгжүүдийн дунд хэвшүүлж, дахин боловсруулах боломжтой хог хаягдлыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах замаар төвлөрсөн хогийн цэгт очих хог хаягдлын хэмжээг 40 хүртэл хувиар бууруулна.	мэдээлэл, нөлөөллийн ажлуудыг жил бүр зохион байгуулна.		байгуулсан байна.		байцаагчид болон төрийн байгууллагын үйлчлэгчдийг хамруулсан. Мөн аймгийн төвийн 5 сургуулийн эко клубийн 94 сурагчдад хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах сургалтыг хийсэн.	
190		5.1.3.2.. Сумдад хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлж, шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана	-	2-оос доошгүй суманд хогны менежментийг хэрэгжүүлж, техник, тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлж, дахивар хог хаягдлын хэмжээ 10 хүртэл хувиар		2023 онд 17 суманд хог хаягдлыг тээвэрлэх, цуглуулах, шатаах зэрэг 36 техник тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлсэн. Дадал суманд АХБанкны санхүүжилтээр хог хаягдлын 2-р зэргийн ландцил төвлөрсөн цэг ашиглалтад орж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр бүрэн хангагдаад байна. Хэрлэн сумын хог хаягдлын менежментийг сайжруулах зорилгоор 2тн/хоног хүчин чадалтай хог хаягдал шатаах зуух худалдан авч, Чингис дагуу дахивар хог хаягдлыг цуглуулах, дахин боловсруулах зорилготой цэгийг байгуулж шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангаж тохижуулсан. Чингис хот, Бор-Өндөр суманд хуванцар, шил, лааз, гялгар уут, хайлш, цаас зэрэг дахивар хог хаягдлыг ангилан ялгаж преслэн, дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлж, хаягдал цаасаар шахмал түлш үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа явуулж, 28.4 тн хог хаягдлыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулан хаягдлын хэмжээг 15.7 хувиар бууруулаад байна.	100%
191	5.1.4.. Төв суурин газрын ногоон байгууламжийн эзлэх талбайн хэмжээг жил бүр нэмэгдүүлж, нийт 65 га-д хүргэнэ.	5.1.4.1.. "Бүх нийтээр мод тарих үндэсний өдөр"-ийг жил бүр зохион байгуулж, аймгийн ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээг 20 га талбайгаар нэмэгдүүлж нийт 65 га-д хүргэнэ.	Аймгийн нийт ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээ 45 га	15000 ш мод тарьж ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээг 5 га - аар нэмэгдүүлнэ.		Тэрбум үндэсний хөдөлгөөн болон Бүх нийтээр мод тарих арга хэмжээний хүрээнд хот суурингийн ногоон байгууламжид нийт 209.6 мянган ширхэг мод таригдаж, ногоон байгууламж 65 га талбайгаар нэмэгдсэн.	100%
192	хэмжээг жил бүр нэмэгдүүлж, нийт 65 га-д хүргэнэ.	5.1.4.2.. Чингис хотын нийтийн эзэмшлийн талбайд зүлэгжүүлэлт хийж хөл газрын ургамлын талбайн хэмжээг бууруулж, ногоон байгууламжинд арчилгаа хийнэ.	2020 онд 0.3 га талбайг зүлэгжүүлсэн.	Нийтийн эзэмшлийн 1 га талбайд зүлэгжүүлэлт хийж ногоон байгууламжийг арчилна.		Чингис хотын нийтийн эзэмшлийн талбайд хөл газрын ургамлын хэмжээг бууруулах, иргэдийн амьдрах орчны ая таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор Төв цэнгэлдэх хүрээлэн, Сэцэн хааны ордон музей, АЗДТГ-ын гадна талбайн 6.1 га талбайд зүлэгжүүлэлтийн ажил хийгдсэн.	90%
193	5.1.5.. Аймгийн хэмжээнд 1000 га талбайд ойжуулалт, байгалийн сэргэн ургалтад туслах ажлыг хийж, нийт	5.1.5.1.. Жил бүр ойжуулалт, байгалийн сэргэн ургалтад туслах ажлыг хийж, ойгоор бүрхэгдсэн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлнэ	Ойжуулалтын ажлыг 150 га талбайд хийсэн.	Ойжуулалт, байгалийн сэргэн ургалтад туслах ажлыг		Улсын төсвийн хөрөнгөөр Дадал, Баян-Адарга сумдад нийт 90 га талбайд байгалийн сэргэн ургалтад туслах ажил, ой бүхий Цэнхэрмандал, Батширээт, Биндэр, Дадал, Норовлин, Дэлгэрхаан сумдад Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал болон ойн	100%

	ойн сангийн ойгоор бүрхэгдсэн талбайн хэмжээг 0.05 хувиар нэмэгдүүлнэ.			250 га талбайд хийнэ.		мэргэжлийн байгууллагын өөрийн хөрөнгөөр нийт 212 га талбайд ойжуулалтын ажил тус тус зохион байгуулж, нийт 302 га талбайд ойг нөхөн сэргээж, ойжууллаа.	
194		5.1.5.2. . Ойн хөнөөлт шавжийн идэвхжилээс шалтгаалан голомт үүссэн талбайн 50-аас доошгүй хувьд нь тэмцлийн ажлыг зохион байгуулж ойг доройтлоос хамгаална.	Ойн хөнөөлт шавжийн тэмцлийн ажлыг 2000 га талбайд хийсэн	Тухайн жилийн голомт үүссэн талбайн 50-аас доошгүй хувьд тэмцлийн ажлыг зохион байгуулна.		Улсын төсвийн хөрөнгөөр Цэнхэрмандал суманд 3000 га, Биндэр суманд 2000 га, Өмнөдэлгэр суманд 3000 га, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр Цэнхэрмандал суманд 200 га, Биндэр суманд 400 га, Батширээт суманд 200 га, нийт 11800 га талбайд хими болон бактерийн бэлдмэлээр ойн хөнөөлт хортон шавжийн тэмцлийн ажлыг зохион байгуулж ойг доройтлоос хамгааллаа. Нийт голомттой талбайн 50-аас доошгүй хувьд жил бүр тэмцлийн ажил хийж байна.	100%
195	5.1.6.. Цэнгэг усны нөөц, гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, түүний ай сав газар, ховор ан амьтан, ургамлын тархац нөөц бүхий байгалийн унаган төрхийг хадгалж хамгаалах, экосистемийн ач холбогдол бүхий газруудыг улсын болон аймаг, орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авах ажлыг зохион байгуулж, нийт нутаг дэвсгэрийн 47 хувьд хүргэнэ.	5.1.6.1. . Усны ай сав бүхий болон экосистемийн ач холбогдол бүхий газрыг улсын болон орон нутгийн хамгаалалтад авна	Хамгаалалттай газар нутгийн эзлэх хувь 43%	Хамгаалалттай газар нутгийн эзлэх хувийг 44% хүргэх		2023 онд Ус бүрэлдэх эх болон экосистемийн ач холбогдол бүхий Өмнөдэлгэр сумын Тэнүүн гол орчмын 119.9 мянган га газрыг орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авснаар, нийт нутаг дэвсгэрийн 46.3%-ийг улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар эзэлж байна.	100%
196	5.1.7.. Амьтны нөөцийг хамгаалах, өсгөж үржүүлэх, зохистой ашиглах менежмент зохион байгуулалтыг хийж, ховор амьтдын тоо толгойг 3 хүртэл хувиар өсгөнө.	5.1.7.1.. Ховор, нэн ховор амьтдыг хамгаалах, идэш тэжээлээр хангах биотехникийн арга хэмжээ авна.	ОББЦГазар, 9 суманд биотехникийн арга хэмжээ авсан.	Жилд 4-өөс доошгүй суманд биотехникийн арга хэмжээ авсан байна.		Мөрөн, Жаргалтхаан, Дадал, Хэрлэн, Баянхутаг, Баянмөнх, Биндэр, Өмнөдэлгэр, Дархан, Норовлин, Баян-Адарга, Батширээт, Бор-Өндөр, Дэлгэрхаан, Галшар зэрэг 15 сумдын ЗДТГазрууд байгаль хамгаалан нөхөн сэргээх зардлаар нэн ховор, ховор амьтан байршин нутагладаг агнуурын бүс нутгуудад 1120 боодол ногоон тэжээл, 1790 боодол өвс, 150 кг ашигт долооц, 50 кг хивэг, 47.9 тн хужир шүүг тавьж биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан.	100%

197		5.1.7.2.. Амьтны нөөцийг хамгаалах, зохистой ашиглах, өсгөн үржүүлэх зорилгоор агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	13 агнуур зохион байгуулалтын менежмент төлөвлөгөө хийгдсэн.	Жил бүр 1-ээс доошгүй агнуур зохион байгуулалтын менежмент төлөвлөгөө боловсруулж батлуулсан байна.	Батширээт сумын Засаг даргын Тамгын газар байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх зардлын 7,0 сая төгрөгөөр байгаль орчны мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ хийж "Ононгийн арал шувуу агнуурын бүс" болон "Хавтгар агнуурын бүс" нутгийн нарийвчилсан агнуур зохион байгуулалт менежмент төлөвлөгөөг хийж гүйцэтгүүлсэн. 2017 оны Хэнтий аймгийн ерөнхий агнуурын менежментийн төлөвлөгөөнд ховор амьтдын тоо толгой 3716 тоологдсоноос 2023 онд батлагдсан ерөнхий агнуур зохион байгуулалттай харьцуулахад 6272 тоо толгой тоологдож, 2556 тоо толгойгоор буюу 59.2%-р өссөн үзүүлэлт гараад байна.	100%
198	5.1.8.. Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийн	5.1.8.1.. Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийн хэрэгжилтийг сайжруулах зорилгоор 120-оос доошгүй тэмдэг тэмдэгжүүлэлт хийнэ.	Усан сан бүхий газрын энгийн болон онцгой хамгаалалтын бүсээр 124 тэмдэг байршуулсан.	30-аас доошгүй тэмдэгжүүлэлт хийгдсэн байна.	Онон-Улз, Хэрлэн, Умард говийн гүвээт-халхын дундад талын сав газруудад усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсэд дэглэмийг мөрдүүлэх зорилгоор нийт 60 ш тэмдэгжүүлэлт хийж байршуулсан.	100%
199	хэрэгжилтийг хангаж, 80-аас доошгүй булаг, шандны эхийг хашиж хамгаална.	5.1.8.2.. Шаардлагатай булаг шандны эхийг хашаажуулах, сэргээн засах ажлыг зохион байгуулна.	Аймгийн хэмжээнд 907 булаг шанд байгаагаас 75 булгийн эхийг хашааж хамгаалсан.	20-аас доошгүй булгийн эхийг хашиж, сэргээн зассан байна.	Онон-Улз, Хэрлэн, Умард говийн гүвээт-халхын дундад талын сав газруудад хамаарах 8 сумдад 12 булгийн эхийг хаших ажлын БХНСЗардлаар гүйцэтгүүлсэн.	70%
200	5.1.9.. Элэгдэл, эвдрэлд орж эзэнгүй орхигдсон газар, түүний хэвлийд техникийн нөхөн сэргээлт ажлыг 80 га газарт хийнэ.	5.1.9.1.. Эзэнгүй орхигдсон газрын хэвлийг нөхөн сэргээх арга хэмжээг зохион байгуулна.	Уул уурхайн нөлөөгөөр эвдэрсэн орхигдсон талбайн хэмжээ 333.8 га талбай байгаа ба 38.4 га газарт нөхөн сэргээлт хийсэн.	Уул уурхайн нөлөөгөөр эвдэрсэн орхигдсон 10 га-талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн байна	ОНТ-ийн БХНСЗардлаар Цэнхэрмандал сумын Хэрлэнгийн гүүр нэртэй уул уурхайн нөлөөгөөр эвдэрсэн 10 га талбайд, Хэрлэн суманд дулааны энгэр нэртэй 1.2 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийг хийсэн. Батноров, Хэрлэн, Норовлин, Өмнөдэлгэр сумдад баригдаж буй авто замын засвар, бүтээн байгуулалтын ажилд ашиглагдсан замын карьерын нөхөн сэргээлтийг 100.5 га талбайд хийлгээд байна.	100%
6. ЗУРГАА. АЙМГИЙН ТӨВ, СУМ ТОСГОДЫН ХӨГЖИЛ						
201	6.1.1. Дулааны станцын гадна инженерийн хангамжийн ажлыг гүйцэтгүүлнэ.	6.1.1.1. Дулааны станцыг ашиглалтад оруулах бэлтгэл ажил хангагдана.	-	Ажлын гүйцэтгэлээр	Дулааны станцын холбоо дохиоллын ажлын зураг төсөв 2023 онд ахин магадлалаар хянагдаж баталгаажсан бол, гадна цахилгаан хангамжийн зураг төсөл, ариутгах татуурга инженерийн шугам сүлжээний ажлын зураг төсөл хийгдэж дууссан байна. Тус ажлуудыг	70%

						2024 оны улсын төсөлд санал оруулан батлуулсан байна.	
202	6.1.2. Чингис хотын 2-р хэлхээний шугам сүлжээг үе шаттай гүйцэтгэнэ.	6.1.2.1. 2-р хэлхээний засвар, шинэчлэлийн ажлыг үе шаттай гүйцэтгэнэ	2-р хэлхээний 1300 м шинэчлэлийн ажлыг гүйцэтгэсэн.	Ажлын гүйцэтгэлээр		2-р хэлхээний засвар, шинэчлэлийн ажил дуусч барилга байгууламжийг байнгын ашиглалтад оруулах комисс ажилласан.	100%
203	6.1.4. Хэрлэн сумын 1 дүгээр багт хэрэгжиж байгаа гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн төслийг дуусгана.	6.1.4.1. Төр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжинэ.	1-р багийн дахин төлөвлөлтийн хүрээнд гадна хангамжийн ажил бүрэн хийгдсэн.	Ажлын гүйцэтгэлээр		1-р багийн иргэдийг орон сууцжуулах дахин төлөвлөлтийн төслийг эхлүүлэхээр гүйцэтгэгч бэлтгэл ажлыг хангаж, айл өрхүүдээс газраа чөлөөлөх зөвшөөрөл бүхий өргөдөл цуглуулах явц дуусах шатандаа явж байна. Дахин төлөвлөлтийн уурын зуухыг ашиглалтад оруулж 98 айлын орон сууцыг ашиглалтад оруулан дулааны шугамд холболоо. Мөн Чингис хотын жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан 10 блок 1300 айлын орон сууцны эхний ээлжийн 250 айлын орон сууц барих төслийн сонгон шалгаруулалт хийгдэж санамж бичиг байгуулав.	70%
204	6.1.5. Чингис хотын гэр хорооллын худгуудыг төвлөрсөн цэвэр усанд холбож, ухаалаг систем суурилуулна.	6.1.5.1. Чингис хотын гэр хорооллын худгуудад ухаалаг систем суурилуулж, төвлөрсөн цэвэр усны шугамд холбоно.	Чингис хотын гэр хорооллын 2 худагт ухаалаг систем суурилуулсан.	Ажлын гүйцэтгэлээр		Чингис хотын гэр хорооллын ус түгээх байрнууд болох 3-р ус түгээх байр 16-р ус түгээх байрууд киоск худаг хийсэн ба ухаалаг систем суурилуулсан.	100%
205	6.1.6. Чингис хотод цэцэрлэгийн барилга-өргөтгөл 2, сургуулийн барилга-өргөтгөл 1, дотуур байрны барилга 2, эрүүл мэндийн төвийн барилга-өргөтгөл 1, спорт заал, талбай 2, соёлын төвийн барилга 1, залуучуудын сургалт, хөгжлийн төв 1, иргэдэд үйлчлэх төрийн байгууллагын барилга 4-ийг тус тус барьж байгуулна.	6.1.6.1. Хөрөнгө оруулалтын батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрыг шинээр барьж, өргөтгөл хийж, их засвар хийнэ	Хөрөнгө оруулалтын жагсаалт батлагдсан	төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлууд бүрэн хийгдсэн эсэх		Хэрлэн сумын 1, 3, 5 дугаар цэцэрлэгийн 450 ортой өргөтгөлийн барилгын ажил энэ онд үргэлжилж, 2 нь ашиглалтад орсон бол 3-р цэцэрлэгийн 200 ортой өргөтгөлийн ажил он дамжин хэрэгжинэ. Тэмүжин цогцолбор сургуулийн 100 ортой дотуур байрны барилга ашиглалтад орсон. Хан Хэнтий цогцолбор сургуулийн дээврийн засвар, Хэрлэн 4-р сургуулийн барилгын цонхны засвар, Хэрлэн 4-р цэцэрлэгийн гадна зам, зогсоолын ажлууд бүрэн хэрэгжсэн.	100%

206		6.1.7.1. Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд зочид буудал, худалдааны төв байгуулах ажлыг дэмжиж газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгана.	-			Дадал суманд Тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх төслийг хэрэгжүүлэх Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд 19.89 га газрыг аялал жуулчлалын зориулалтаар төсөл сонгон шалгаруулах журмын дагуу эзэмшүүлж "Исун мод тур" ХХК барилга угсралтын ажлыг гүйцэтгэж байна. Хэрлэн сумын 2 дугаар багт 46 ортой зочид буудлын барилга баригдаж байна.	90%
207	6.1.7. Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд зочид буудал, худалдааны төв, малын гаралтай түүхий эд болон боловсруулах үйлдвэрүүдийг байгуулж, төвийн болон гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээ, хотын доторх хатуу хучилттай авто зам, ариутгах татуургын шугам сүлжээ, цэвэрлэх байгууламжийн ажлыг гүйцэтгэнэ.	6.1.7.2. Малын гаралтай түүхий эдийн анхан шатны боловсруулалт хийх үйлдвэрийг байгуулна.				"Хүнсний хангамж-Аюулгүй байдал" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд үндсэн хөрөнгө бэлтгэх эх үүсвэрийн зээлд хамрагдах 5 аж ахуйн нэгжид дэмжлэг үзүүлснээр 1.6 тэрбум төгрөгийн зээл авч Өмнөдэлгэр, Хэрлэн суманд мах боловсруулах анхан шатны 3 үйлдвэр, Биндэр, Дадал суманд сүү боловсруулах үйлдвэр тус тус баригдан, тоног төхөөрөмжөө шинэчлэн үйл ажиллагаагаа эхлүүлж 15-н ажлын байр шинээр бий болоод байна.	100%
208		6.1.7.3. Чингис хотын гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээг байгуулна.	Чингис хотын гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээний зураг төсөл боловсруулсан.	Ажлын гүйцэтгэлээр		Хэрлэн сумын гэр хорооллыг хөгжүүлэх чиглэлээр улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 1, 2 дугаар багийн 2300 өрхийг инженерийн шугам сүлжээнд холбох ажлыг Комфорт Импэкс ХХК, Солармед Монгол ХХК нар 2022 оны 05 сараас эхлэн ариутгах татуургын нийт 15.6 км шугам, дулаан цэвэр усны 13 км шугамын угсралтын ажил гүйцэтгэсэн байна. Гүйцэтгэлийн хувь 95.5%-тай үргэлжилж байна.	90%
209		6.1.7.4. Саарал усны технологийг нэвтрүүлж, хэрэглээнд оруулна.	-	Ажлын гүйцэтгэлээр		Аймгийн хэмжээнд хийгдэж байгаа сумдын инженерийн байгууламж, бохир ус зайлуулах, цэвэрлэх байгууламжийг шинээр барих ажлын төлөвлөлтөд саарал усны технологийг судлан нэвтрүүлэх бодлого барьж ажилласнаар бохир усыг 95-98%, цэвэрлэх технологи бүхий Дадал, Норовлин суманд 50 м3/х хүчин чадалтай цэвэрлэх байгууламж ашиглалтад орсон байна.	30%
210		6.1.7.6. Хотын доторхи хатуу хучилттай авто замыг нэмэгдүүлнэ.	6.8 км хатуу хучилттай авто зам ашиглалтад орсон.	Гүйцэтгэлээр		Хот дотор 3-р багийн 232.5 м авто зам, Дөрвөн замын уулзвараас Хэрлэнгийн гүүр хүртэлх 1,1 км авто замын шинэчлэлт, Дөрвөн зам-Хишигийн уулзвар-Хэрлэн зоогийн уулзвар хүртэлх 1120м авто зам, 4-р цэцэрлэгийн 60м автозамын ажил хийгдэж дууссан. 1 дүгээр багийн 1,2км авто замын ажил 50%-тай хийгдэж байна.	90%

211	6.2.1. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, сангийн үйл ажиллагааны үр дүнг үнэлж дүгнэх, ил тод байдлыг сайжруулахад иргэд, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.	6.2.1.1. Төлөвлөлт, гүйцэтгэлийн хяналтыг сайжруулан сангийн үйл ажиллагааны үр дүнг жил бүр үнэлж дүгнэнэ.	ОНХС-ийн тайлагналт хангалтгүй	НХС-ийн хэрэгжилтийн тайланг нэгтгэж дүгнэсэн эсэх	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд 2023 онд урьд оны үлдэгдлээс 229,5 сая төгрөг, малын тоо толгойн албан татвар ОНХС-н эх үүсвэр болсонтой холбоотой сумдын малын тоо толгойн албан татварын орлого нэмж батлан 1460,3 сая төгрөг нийт 1689,8 сая төгрөгийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж ажилласан. 2023 онд хийгдсэн ОНХС-ийн жилийн гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр нийт 18 сумаас 17 сум урамшуулалд хамрагдаж 700 гаруй сая төгрөгийн урамшууллыг ТА-3 төслөөс авах болзол хангасан. Хэнтий аймаг ОНХС-н жилийн гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр улсын хэмжээнд 83 хувьтай үнэлэгдсэн.	100%
212		6.2.1.2. ОНХС-ийн үйл ажиллагаанд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлж, ил тод байдлыг сайжруулна.	2019 онд иргэдийн оролцоо 75 хувь	Иргэдийн оролцооны хувь, 75	Сумдын орон нутгийн хөгжлийн сангийн жилийн гүйцэтгэлийн үнэлгээг 2020-2023 онд 74-өөс 83% хүртэл ахиулж, иргэдийн оролцоо 92%-д хүрсэн байна.	100%
213	6.2.2. Төр, хувийн хэвшлийн дэмжлэгээр сумдын халуун усны болон нийтийн ахуйн үйлчилгээг сайжруулна.	6.2.2.1. Стандартын шаардлагад нийцсэн ахуйн үйлчилгээний төвийн барилгыг сум, тосгодод шинээр барьж, ашиглалтад оруулна.	-	тоогоор	Хоршоо хөгжүүлэх сангаас ахуйн үйлчилгээний чиглэлээр 20 иргэн, 2 аж ахуйн нэгжид 445.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. Жаргалтхаан, Батноров, Хэрлэн, Бор-Өндөр сумдад хувийн болон ОНХС, улсын төсвийн 651.0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр ахуйн үйлчилгээний салбар төвүүд байгуулагдан ашиглалтад орсон.	100%
214		6.2.2.2. Нийтийн халуун усны төвгүй сум, тосгодод халуун усны төв барина.	4 суманд халуун усны барилга шинээр баригдаж ашиглалтанд орсон.	тоогоор	Улсын болон орон нутгийн төсвийн 413.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Галшар, Норовлин, Батноров сумдад халуун ус ашиглалтанд бүрэн оруулж, Цэнхэрмандал суманд халуун усны барилгын гүйцэтгэл 80%-тай баригдаж байна. Дархан суманд халуун усны барилгад 5 сая төгрөгийн засвар үйлчилгээг хувийн хөрөнгө оруулалтаар хийсэн.	90%
215	6.2.3. Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд орон сууцны барилга барих санал санаачилгыг дэмжинэ.	6.2.3.1. Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжиж 500-аас доошгүй айлын орон сууц ашиглалтад оруулна.	-	Орон сууцны барилгын ажил эхэлсэн эсэх	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар аймгийн хэмжээд нийт 644 айлын орон сууцны барилга баригдахаар төлөвлөгдсөнөөс Хэрлэн суманд нийт 439 айлын 13 блок, Баян-Овоо, Батноров, Биндэр сумд, Бэрх тосгонд 88 айлын 4 блок орон сууцны БУА үргэлжилж байна. 2023 онд нийт 164 айлын 4 блок орон сууцны барилга ашиглалтад орно.	100%

216	6.2.4. Сумдын ундны усны эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, худгуудыг төвлөрсөн цэвэр усанд холбож, ухаалаг систем суурилуулна.	6.2.4.1. Сумдын гэр хорооллын худгуудыг төвлөрсөн усан хангамжид холбоно.	-	Ажлын гүйцэтгэлээр	12 суманд инженерийн шугам сүлжээний ажил хийгдэж байна. Төвлөрсөн усан хангамжийн системтэй сумдын худгийг холбох ажлыг эхлүүлнэ.	30%
217		6.2.4.2. Сумдын гэр хорооллын худгуудад ухаалаг систем суурилуулна.	3 сумын ус түгээх худаг ухаалаг системд холбогдсон.	тоогоор	2023 оны байдлаар 2 худагт ухаалаг систем суурилагдсан байна. Ингэснээр Хэнтий аймгийн нийт худгийн 95% ухаалаг системтэй болсон байна.	90%
218	6.2.5. Сургуулийн барилга-өргөтгөл 6, дотуур байрны барилга 5, соёлын төвийн барилга 5, спорт заал, талбай 6, эрүүл мэндийн төвийн барилга-өргөтгөл 6, залуучуудын сургалт, хөгжлийн төв 2, ахмадын байр 1, иргэдэд үйлчлэх төв 10-ийг тус тус барьж байгуулна.	6.2.5.1. Хөрөнгө оруулалтын батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрыг шинээр барьж, өргөтгөл хийж, их засвар хийнэ	Хөрөнгө оруулалтын жагсаалт батлагдсан.	төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлууд бүрэн хийгдсэн эсэх	2023 онд сумдад 5 конторын барилгын ажил үргэлжилж байгаагаас 1 нь ашиглалтад орж 4 нь он дамжин хэрэгжинэ, 1480 суудалтай 4 сургуулийн барилга ашиглалтад орно, 2 спорт заалны барилга ашиглалтад орно, 1840 суудалтай 5 соёлын барилгаас 1240 суудалтай 3 барилга ашиглалтад орж, 600 суудалтай 2 барилга он дамжин хэрэгжинэ, 700 ортой 5 цэцэрлэгийн барилгаас 500 ортой 4 цэцэрлэгийн барилга ашиглалтад орж, 1 барилга он дамжин хэрэгжинэ, 8 эрүүл мэндийн барилгаас 6 барилга ашиглалтад орж, 2 нь он дамжин хэрэгжинэ, 340 ортой 4 дотуур байрын барилгаас 3 нь ашиглалтад орж, 40 ортой 1 барилга он дамжин хэрэгжинэ.	100%
219	6.2.6. Сумын төвийн гэр хорооллын инженерийн, ариутгал татуургын шугам сүлжээ болон цэвэрлэх байгууламж, сум доторхи зам, төмөр бетон модон гүүрийг шинэчлэх, засварлах ажлыг гүйцэтгэнэ.	6.2.6.1. Сумын төвийн гэр хорооллын инженерийн болон ариутгах татуургын шугам сүлжээг байгуулна.	7 сум ус хангамжийн системд холбогдсон	Ажлын гүйцэтгэлээр	Сумдын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Баян-Адарга, Баян-Овоо, Баянхутаг, Дадал, Дэлгэрхаан, Мөрөн, Норовлин, Цэнхэрмандал сум, Батноров сум, Бэрх тосгон/ сумдад цэвэрлэх байгууламж, ус хангамжийн ажил 2022 оноос хойш хэрэгжиж байна. 2023 оны байдлаар Дадал, Баян-Овоо сумдын цэвэрлэх байгууламжийн ажил 90%-тай, Цэнхэрмандал, Баян-Адарга, Норовлин сумдад бохирын шугам сүлжээний ажил, цахилгааны ажил хийгдэж дууссан. Норовлин суманд ус хангамжийн эх үүсвэрийн ажил, цэвэрлэх байгууламжийн барилга угсралтын ажил хийгдэж байна. Гүйцэтгэл 90%тай үргэлжилж байна. Дэлгэрхаан, Мөрөн, Баянхутаг сумын цэвэр усны эх үүсвэрийн ажил 95%тай үргэлжилж байна.	90%
220		6.2.6.2. Шаардлагатай сумдын цэвэрлэх байгууламжийг засварлана.	-		Усан хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээ, цэвэрлэх байгууламжийн /Батноров, Бэрх тосгон/ ажил 35% тай явж байна.	30%

221		6.2.6.3. Сумын төвийн замыг сайжруулна.	-	Ажлын гүйцэтгэлээр	Дадал сумын доторх 3.5км бетон хучилттай замын ажил, "Дөрвөн зам-Хишигийн уулзвар-Хэрлэн зоогийн уулзвар хүртэлх 1120м авто зам"-н ажлыг гүйцэтгэж ашиглалтад оруулсан. 2023 онд улсын төсөвт Дархан, Баянмөнх сумын дотор хатуу хучилттай автозамын зураг төслийн ажил хийгдэж дууссан.	100%
222	6.2.6. Сумын төвийн гэр хорооллын инженерийн, ариутгал татуургын шугам сүлжээ болон цэвэрлэх байгууламж, сум доторхи зам, төмөр бетон модон гүүрийг шинэчлэх, засварлах ажлыг гүйцэтгэнэ.	6.2.6.4. Аялал жуулчлалын маршрутын дагуух сумдыг хатуу хучилттай авто замаар холбоно.	шинээр	Ажлын гүйцэтгэлээр	Бэрх тосгоноос Норовлин чиглэлийн 131 км хатуу хучилттай авто замын 75 км далангийн дүүргэлт нягтруулгын ажил үргэлжилж байгаа ба 18 км өнгө болон суурь асфальтбетоны хучилтын ажил, 9 цэгт дугуй хоолойн угсралт, 1 цэгт гүүрний ажил хийгдээд байна ажлын гүйцэтгэл 20 хувь. Мөн Жаргалтхаанаас Өмнөдэлгэр сумыг холбосон 52.5 км хатуу хучилттай авто замын ажил 85 хувьтай байна.	70%
Үнэлгээний дундаж						90.5%